

actum legitimacionis: ita vt legitimatus, à tempore legitimacionis, vere dicatur legitimus. Videtur igitur hic quoque simile, *Vasq. de success. prog. lib. 1. §. 2. num. 42. 43. 50. 88. Idem in repet. l. si quando, nu. 65. Cod. de inoffic. test.*

56 Vigesimo: † Facit pro Actore legitimacionis definitio, vide *Forster f. 193.*

57 Vigesimo primo: † Legitimacioni inserenda causa vt habet *Forster f. 196. 197.*

58 Vigesimo secundo: † Si obijcitur, legitimatus non in emphyteusi fieri habilis, quia non vere legitimus, & propter nobilitatem Ecclesiæ, *Forst. f. 219.*

Respondet: quod imo † à tempore legitimacionis sint vere legitimi, adeoque non immerito legitimatio, quando fuit restitutiuua, etiam in præiudicium aliorum, respectu tamen iuris, nondum realiter quæsit, sed existentis in spe. retrahitur ad tempus natiuitatis, *Forster. folio 222. 224. 228. 232.*

60 Vigesimo tertio: † Facit pro Actore, quia Carolus V. & Ferdinandus, in legitimacionibus & priuilegiis suis, mandat etiam ecclesiasticis Principibus & Prælatibus, ne priuilegiis & inductis cõtraueniant. Accedit, quod Actor legitimatus, possit succedere omnibus & quibuscunque, † ac omnibus in rebus. Quæ sane verba eum habent effectum, vt legitimatus succedere valeat, etiam in feudo *Mench consilio 19. n. 14. allegat. Gozadin. consil. 4. 25. 46.* Idque tanto magis hoc casu, cum expresse præcipiatur etiam Ecclesiasticis, ne legitimatum impediatur. *Gul. dict. obseruat. 140. numero 9. libr. 2.* Imo sufficit quando ex verbis aliquor, in Principis concessione expressis, colligi potest, Principem id voluisse, *Couarruu. de sponsal. part. 2. capite octauo. §. 8. n. 6.*

Ex his & aliis fundamētis, quæ præcipue *Forsterus* ibidem loci collegit, satis superque apparet, Actoris intentionem omnino esse fundatam, nec argumenta à domino Referente in suo voto præmissa allata, multum obstare, percipiam vero hac de causa melius sententiarum iudicium.

Saluo.

Aliud votum in eadem causa.

62 D. Q. Concludit cum Referente: † Primo, per *Molin. in consuetud. Paris. §. 8. gl. 1. numero 59. part. 1.*

63 Quod scilicet † legitimatio valet, cum consensu domini, vel si legitimans sit directus dominus feudi, adde *Ias. in conf. 70. in fin. lib. 3.*

64 Secundo: † Propter pudicitiam, & publicam honestatē, *Frid. Schenck. lib. 3. tit. 4. §. naturales, numero 1.*

65 Tertio: † Cõuenit hæc opinio moribus Germanorum: ideo legitimi non assumuntur † in assessores, *Myns. obs. 31. cent. 4. facit obser. 26. cent. 3.*

67 Contraria † tamen communis opinio, vt per *Soarez. in litera L. numero 117.*

68 Quarto: † Huius opinionis sunt recentiores Germaniæ feudistæ, vt *Zas. dictis locis. Sonsbeck part. 9. n. 69. Petrus Loriot. de feud. success. Schenck. d. loco. Isernia in d. §. naturales, numero 3. 4. & glossator eius, Nan-*

us, in verbo, paterno in fin. ibid. Catellian. Cotta in memorial. lib. verb. legit. Imperat.

Quinto: † Constat de mente Caroli Quinti, 69 qui noluit ad feuda legitimare, *glossa & Dd. in d. §. naturales.*

Sexto: † Defecit hic probabilis causa in legitimacione expressio, *Ambaran. cons. 241. n. 4. Curt. Sen. cons. 16. nu. 17. Dec. cons. 292. num. 4* vbi dicit maxime in Comite Palatino legitimatē hoc requiri, *Panciro. conf. 66. nu. 14. 15. communem dicit Curt. Iun. cons. 75. num. 4. Soarez. lit. L. num. 110. Gozad. conf. 6. nu. 25. & nu. 56.* Legitima autem † causa, vt 71 per *Curt. d. conf. 45. est,* vt ibidem habetur. Neque æque præsumitur de Comite Palatino, vt de Imperatore, *Paris. conf. 6 numero 36. 37. lib. 2.*

Septimo: † Videtur posse dici subreptitæ im- 72 petratam legitimacionem: ita per *Roland. conf. 49. num. 55. vol. 4.* Non esse simpliciter hereditarium feudum dicit, nec ita præsumi, sed potius ex pacto & prouidentia, *Sigism. Lofred. conf. 1. num. 127. & sequitur Iul. Clar. §. feudum. q. 9. nu. 6. 7.*

Octauo: † Accedit, quod Actori in alia con- 73 trouersia, propter allodialia, mora abagnatis, obiecta natiuitas ex adulterino coitu, quia prior maritus adhuc vixerit, quod velint probare, &c. vt per *Dd. in capit. dominus. de secund. nupt. & capit. cum in presentia, de sponsal.* Inde nec Imperator veram inducere potest legitimacionem, *Cacheran. decisio. 119. per tot. Guido Panciro. conf. 66. per totum.* Concludit cum domino Referente.

V O T V M XX.

In causa A. C. contra Episcop. C.

S V M M A R I A.

- 1 Iurisdictio ex remissione Imperatoris fundata, quæ excitauit iurisditionem ordinariam.
- 2 Camera ex contractu publico, statuūq. conuentione iurisditionē cum Imperatore habet concurrentem.
- 3 Camera quandoque litigantium partium intuitu limitatam habet iurisditionem.
- 4 Index aut ratione generalis officij, iurisditionē ordinariam habet, eamq. retinet; aut ab initio non habet ordinariam. nu. 6.
- 5 Commissio specialis, in hoc casu, est excitatio, non delegatio.
- 7 Prorogatio sicut fieri potest per hominem, ita etiam per legem: Quodlibet namque officium prorogari potest. num. 8.
- 9 Camera habet iurisditionem ordinariam, excepto casu, der *Außträge.*
- 10 Reus, omiſsa exceptione declinatoria, in causa procedendo litem contestando, & concludendo, &c. prorogasse videtur.
- 11 Libelli conclusio in primis obseruanda quia ampliat & declarat actionem intentatam & n. 268.
- 12 Ex libelli conclusione, an possessorium an petitorium, an vero vtrumq. in iudicij deductum, cognoscendum est; Et in quantum hoc procedat. n. 13.

- 14 Narrata non extenduntur, ultra vires petitionis.
- 15 Libelli conclusionem ponderata, quid constet.
- 16 Ex petitione prima, huius casus, cōpetit interdictum, vti possidetis: Altera vero accommodatur actioni in factum, ex edicto pratoris, si quis ius dicenti, non obtemperauerit, num. 17.
- 18 Stylus iudiciorum, loco rationis obseruandus est.
- 19 Poena mandatis inserta, plerunque ex aquo inter partem & fiscum diuidenda veniunt.
- 20 Non entis nullae sunt qualitates.
- 21 Mandata, licet quo ad partem mandati, vires amiserint, tamen quoad iudicem, interim praecepta manent, vt nihilominus contumaci bannitio, aut poena iniungi possit.
- 22 Clausula iustificatoria non mutationem mandatorum, sed potius causam Principalem, eiusque cognitionem, &c. importat: Ratio huius quae numero 23.
- 24 Clausula salutaris conclusioni libelli adiecta, apponitur in fauorem Actoris, & ideo in eius odiū retorqueri non debet.
- 25 Actio in factum, in locum interdictorum successit.
- 26 Actores nō ex duplici & diuersa petitione, ab vna aut altera destitisse, sed potius alteram cum altera coniunxisse putamus.
- 27 In interdicto vti possidetis, requiritur ex parte Actoris possessio vel quasi, & ex parte Rei turbatio: Seu in iuribus incorporalibus, vsus & exercitium, cum patientia aduersarij, qui loco possessionis quasi haberi solet, numer. 20.
- 29 In actione ex edicto pratoris, ad consequendam poenā instituta, inter alia requisita, requiritur etiam imprimis contrauentio, ita vt id, quod de facto processit, de facto quoque cassetur.
- 30 Contrauentio quando in vna tantum parte mandati fit, in toto mandato, contrauentum dicitur.
- 31 Contrauentio huius negocij praesentis intuitu, omnino in turbatione consistit, qua probata, ipsa quoque contrauentio notoria erit.
- 32 Turbatio praesentis negocij non solum ex testij depositionib. sed & ipsiusmet Rei confessione, &c.
- 33 Actio siue iudicium hoc, ex edicto pratoris, ad consequendam poenam, subsistit licet turbatio lite pendente, superueniat, etiam si tempore litis contestatae Actor experiri non potuerit, &c. Quia turbatio superueniens fundat hoc iudicium numero 34.
- 35 Turbatio debet probari, alias commissa dici nequit.
- 36 Primatio sicut praesupponit habitum, ita turbatio possessionem, vel quasi.
- 37 Turbare non dicitur is, qui suo iure vtitur.
- 38 Turbatio includit vim.
- 39 Nobilitatem allegans, onus probandi subire tenetur.
- 40 Nobilitatem suam, in hoc casu, Actores vnde probent. & num. 47. 48. 49. 52. 56. 58. 63. 64.
- 41 Notorium, alia probatione non indiget.
- 42 Nobilis quis iudicandus est, ex antiquitate generis.
- 43 Nobilitas attribuitur antiquitati, ideo omne feudum antiquum nobile dici potest: Et feudum antiquum sapit nobilitatem, non autem nouum, num. 44.
- 45 Nobilitas non nascitur in ictu oculi.
- 46 Ius scriptum nobilius est, iure non scripto, quia est antiquius.
- 50 Feuda nobilitant personas & num. 51.
- 53 Princeps conferendo alicui insignia, nobilitatem ipsam confirmat, & num. 54. 55.
- 57 Omnis, qui Principis lateri, permisso eius, adheret, nobilis efficitur.
- 59 Nobilitas actorum in hoc casu etiam ex publicis apparet, vt sub nu. 60.
- 61 Princeps eo ipso, quod Consiliarij munus alicui demandat, vel ad alia summa exaltat, nobilitare eum dicitur: Sunt enim pars corporis principis, numero 62.
- 65 Singula quae non profunt, multa iuuant.
- 66 Nobiles a solutione collectarum excusantur.
- 67 Nullus duplici onere aggravandus. & numero 86.
- 68 Nullitas vt Actores ab onere contribuendi releuet, necesse est, probent eam.
- 69 Antiquitas sola familiae Actoribus huius causae nobilitatem comparare nequit, nisi simul etiam accedat nobilitas, quae ex antiquitate illustrior redditur.
- 70 Antiquitas non facit nobilitatem, alias sequeretur omnes antiquas familias esse nobiles, sed eam saltem ornant, illiq. splendorem attribuit.
- 71 Nobilitatem Actores huius causae inde non probant, quod feuda nobilia teneant, eorumq. nomine seruitia praesent.
- 72 Vassallus pro se habens inuestituram, cur vincat licet.
- 73 Feuda potissimum in seruitiis personalibus consistunt.
- 74 Feuda non reddunt nobiles possessores, quia res hominibus accedunt, non rebus homines; Et persona nobilitat rem, non res personam n. 75.
- 76 Hominem non locus, sed locum homo sanctificat.
- 77 Nobilitas si ex feudis acquireretur, sequeretur, quod paupertas aliquem ignobilem faceret.
- 78 Possessores bonorum feudaliū, non ratione bonorum ipsorum, sed dignitatis, quae illis adiuncta est, nobilitantur.
- 79 Nobiles à muneribus patrimonialibus non sunt immunes. & num. 83. Quod tamen limitandum, nu. 81. Sed controuertitur, nu. 82.
- 80 Muneribus patrimonialibus collecta connumerantur.
- 84 Ad functiones publicas omnes tenentur, qui non inueniuntur immunes. Hac autem procedunt in bonis, de quibus nulla seruitia praestantur; secus vero in ijs feudis, quae ad personalem praestationem domino sunt obstricta, nu. 85.
- 86 Iura communia in hoc casu, partim loquuntur de nobilibus ex dignitate, partim de militibus castrae sequentibus.
- 87 Nodus dubius, in hoc casu, circa nobilitatem hic oritur. Resolutio eius, n. 89. 90. 91.
- 88 Nobiles quod non contribuant, quare non admitrendum.
- 92 Nobiles quidem ipsi de bonis ijs, quae seruitiis suis non redimunt, collectis subiacent.
- 93 Cessante causa priuilegij, quae in seruitiorum praestatione consistit, cessat & ipsum priuilegium.

- 94 Mutatione persona mutatur privilegium, & conditio rei.
- 95 Privilegium, propter quod nobiles de feodalibus bonis collectas non persolunt, seruitorum potius, quam personarum consideratione ipsis competit.
- 96 Quis vno loco potest esse nobilis, altero ignobilis.
- 97 Insigniorum collatio ab Imperatore facta, non reddit nobiliores.
- 98 Insignia sine privilegiorum concessione non eximunt aliquem numero plebeiorum; sicut nec virtus, nisi per Principem in eum ordinem collocetur.
- 99 Virtus, licet sit precipua causa nobilitatis, non eximit aliquem numero plebeiorum, nisi per Principem in eum ordinem collocetur.
- 100 Nobilitatis dignitas plane est iuris civilis, non nostra voluntate, sed à principe paratur; Et est dativa, non nativa. nu. 101.
- 102 Nobilitas ex sola nominatione in literis insigniorum, non dicitur acquisita.
- 103 Nobilis qui ab Imperatore reputatur, verbaliter nobilis est.
- 104 Nobilem quem non faciunt missina, vel litera privatorum, in quibus nobilium titulo ornantur, cum sint scriptura privata, qua tertio non praeiudicant; Ita nec vulgi varium praconium & communis opinio, quando iura improbant, numero 105.
- 106 Nobilitas pretio comparari non potest, quemadmodum scientia.
- 107 Per Principem auferri non potest, ne inde occasio iniuriarum nascatur. vnde iura nasci debent.
- 108 Mutatio non praesumitur, nisi probetur; Et quod non mutatur, quare stare prohibeatur.
- 109 Nemo sibi ipsi causam possessionis, maxime in praedictum tertij, mutare potest.
- 110 Possessio ex vno aut altero actu non potest induci; Trinus actus autem tribuit possessionem. numero 111.
- 112 Possessio noua & recens, & a possessione maiorum suorum aliena, praesumitur clandestina.
- 113 Possessio vitiosa possidenti non prodest.
- 114 Privilegium contra ius commune, & constitutiones imperij; Item contra ius tertij, quare non extendendum, nec contra dominum interpretandum. & numero 115.
- 116 Donatio, cum publicum bonum offendant, ipso iure nulla est.
- 117 Ecclesia conditionem meliorem, non deteriorem reddere Episcopus debet.
- 118 Contributiones Turcicae, ob necessitatem omnibus imperij subditis indefinite impositae sunt.
- 119 Ius collectarum tollitur per non usum, spacio 40. annorum.
- 120 Favorabilior est praescriptio libertatis contra seruitutem, quam e contra.
- 121 Oppositum quod operatur in opposito, idem operatur propositum in proposito; oppositorum enim eadem est disciplina.
- 122 Praescriptio collectandi & immunitatis sunt opposita, sicut seruitutis & libertatis.
- 123 Verba ambigua ex consuetudine & modo vtendi declarantur.
- 124 Voluntas verbis & factis demonstratur; Et facta magis declarant animum, quam voluntas. n. 125.
- 126 Praescriptio contra imperium non currit.
- 127 Immunitatis possessio, huius cause, vt probetur requiritur tempus immemorabile, item patientia & scientia Principis.
- 128 Possessio iurium, sine patientia & scientia, secundum placita interpretum, pro nulla habetur.
- 129 In praescriptione iurium huiusmodi, qua substantialia requirantur ab Alexandro. vt numero 130. & 132.
- 131 Libertas per non usum praescribitur.
- 132 Praescriptio iurium, huius materiae, nisi cum omnibus qualitatibus probetur, deficit, vna aliqua qualitate tantum deficiente.
- 133 Praescriptio, cum sit facti, in dubio non praesumitur.
- 134 In possessionis causa ambigua, Reus absoluedus venit.
- 135 Ius collectandi de consuetudine Germaniae, Reo nostro, vt Principi Imperij, propter regalia, competit. Item de iure communi. n. 137. Ac de iure speciali, ex recessibus Imperij numer. 138.
- 137 Ius commune, eadem principi tribuit potestatem in suo territorio, quam Imperatori in imperio.
- 139 Nullitates hic in Rotulo Rei aliquot deprehenduntur. vt num. 140. 141.
- 142 Dilatio quarta permittit documenta transumi.
- 143 Mandatum futura tantum respicit, & ad praeterita retrahi non potest.
- 144 Delegatio iurisdictionis, de casu ad casum prorogari non potest.
- 145 Partes, licet substantialibus iurisdictionum renunciare non possint, acta tamen nonnulla nulliter facta, ad fidem faciendam, etiam tacita approbatione, approbare possunt.
- 146 Mandati poena, ob spretum iudicis praecipuum, tantum locum habet: Cui competat, n. 147. 149.
- 148 Vfus & consuetudo iudiciorum, pro lege est.
- 150 Libelli conclusio, in hoc casu, actionem in factum, ex interdicto, vti possidetis, praesupponit.
- 151 Narrata, in hac actione, potius petitorium, quam possessorium respiciunt.
- 152 Actio hic in tali dubio, primo ex intentione, secundo ex commodo & vtilitate Actoris, est ponenda.
- 153 Iudicia petitoria in rem illi pro quo, siue contra quem iudicatum, ius, veluti domini ac proprietatis, vel tribuunt, vel denegant.
- 154 Interdictum vtile, vti possidetis, cumulatam cum negatoria, non tantum pro seruitutibus sed pro quibuscunque iuribus aliis incorporalibus, qua naturam seruitutum sapiunt, competit.
- 155 Petitorium cum possessorio retinenda, quando cumulari possit.
- 156 Actor in seruitutibus ac aliis iuribus incorporalibus, per confessoriam vel negatoriam asserendis vel negandis, non tantum dominus, vel quasi, sed etiam possessor, vel quasi esse potest. Ratio eius. nu. 157.
- 158 Confessoria ab initio instituta, pendente lite, possessorium retinenda cumulari potest.
- 159 Conclusionis defectum in petitorio, vis clausula salutaris supplet.
- 160 De collectis imperij vniuersalibus tantum, non de particu-

- particularibus singularium prouinciarum in imperio in hac causa agitur.
- 161 Ad collectas Imperij vniuersales, propter pragmatice sanctionem, siue Imperij Recessum, omnes imperio subiecti, nisi expresse ipsa lege excipiantur, tenentur.
- 162 Nobiles in Francia, Sueuia, & ad Rhenum, à collectis vniuersalibus imperij sunt immunes.
- 163 Obligationes non sunt libera voluntatis, sed necessitatis.
- 164 Collecta imponuntur ab illis, qui iubendi potestatem habent.
- 165 Interdictum vt ipso iudicis, cum actione negatoria, in quibus conuenit, & numer. 166.
- 167 In possessionis inuestigatione in nostro casu, quid imprimis obseruandum.
- 168 Actores nostri ad solutionem collecta, cui se obtulerunt.
- 169 In iuribus incorporalibus, vsu cum patientia aduersarij ad possessionem inducendam concurrere oportet.
- 170 Possessio nostra factum requirit, & ab actu corporali proprio, siue eorum, qui nostro nomine quid agunt, tantum incipere potest.
- 171 Omnibus naturaliter incit, vt facile quibus ad onerum, quae nobis incumbunt, societatem admittamus.
- 172 Actus vnus vel alter, in iis quae facultatis sunt, & sponte conceduntur, possessionem non inducit, sed requiruntur plures, vt ibid.
- 173 Fundamenta Actorum in hoc nostro casu quae, & vnde numer. 174.
- 175 Maiore quod fuerunt posteros quoque permansisse existimandum est.
- 176 Sine dignitate & iurisdictione omnimoda, etiam iure Communi, nullum feudum nobilitat.
- 177 Seruitia feudorum nomine praestita non inferunt nobilitatem.
- 178 Fides & seruitiorum necessitas, omnibus feudis, etiam minimis, & ignobilibus, tanquam eorum propriae adhaeret.
- 179 Collectarum exactiones requirunt subiectionem.
- 180 Ad generis positionem, non sequitur praecise positio vnus speciei.
- 181 Immunitas onerum, liberationem ab omnimoda ciuitate, non includit.
- 182 Testis cuiusvis depositio, sine vlla concludente ratione dictis suis appositae, est nulla.
- 183 Tituli inscripti, den Edlen, &c. ad promerendum fauorem, eorum quibus scribitur, accommodari solent.
- 184 Amicitiae actus possessionem non tribuunt.
- 185 Princeps, vel Papa, eo ipso, quod nobilem aliquem appellet, quenquam nobilitate non censentur, & n. 102.
- 186 Diuerso respectu, diuerso iure quis censerit potest.
- 187 Iura plura cum concurrunt in persona vnus, perinde est, ac si concurrerent in personis diuersorum.
- 188 Exceptus quis esse potest, respectu certa rei vel loci, respectu vero alterius rei, vel loci, non erit exceptus.
- 189 Actores nostri quatenus Vasalli Ducum Saxoni & sunt, nobiles esse possunt: & quatenus Episcopi, vel Capituli, nihilominus ciues erunt.
- 190 Priuilegia nulla à muneribus patrimonialibus immunitatem praestant.
- 191 Vacatio, quae per priuilegia de facto concessa est, ipso iure nulla est.
- 192 Lex, Vacuatis C. de decurionibus. lib. 10. omnium immunitatum priuilegiis expresse derogat.
- 193 Immunitatis concessio, nisi cum clausula: non obstante l. Vacuatis. C. de decurionibus lib. 10. fieri non potest.
- 194 Princeps summus, cum clausula non obstante l. Vacuatis C. de decurion. lib. 10. immunitatem concedere potest.
- 195 Principes Germania nostra perpetui sunt, ac iura imperij, siue regalia possident, omniaque possunt in suis territoriis, quae Imperator in imperio: Ideoque cum clausula non obstante l. Vacuatis. C. de decurion. lib. 10. immunitatem concedere possunt. Etiam in reliquorum subditorum praedictum, n. 196.
- 197 De Ducibus inferioribus Principe, quae dicuntur, de illis intelligenda sunt qui iura Principis non habent.
- 198 Ab Episcopis quae proficiuntur, consensum capituli includunt.
- 199 Clausula, ex certa scientia, item de plenitudine potestatis idem operantur, quod clausula, non obstante tali lege.
- 200 In priuilegiis multum ponderis habet repetitio particularum vniuersalium.
- 201 Concessio generalis immunitatis, quamuis casus insolitos, & publicam vtilitatem concernentes non comprehendat: Attamen cum immunitas conceditur sub verbis geminatis, casus improuisi includuntur, etiam si non exprimantur, n. 202.
- 202 Priuilegia ob merita concessa, ad onera, etiam publica necessitatis causa inducta, extenduntur.
- 203 Meritorum expressio facit, quod priuilegia in contractum transeant, nec vnquam reuocari possint, & n. 205.
- 204 Contractus cum subdito iniri, potestati illius Principis non subiacent, sed in iis priuatus reputatur.
- 205 Reuocationes licet generales sint, & geminatae, priuilegia tamen propter merita concessa, non censentur simul reuocata.
- 206 Bellum nullum, nisi vel ab ipso Imperatore, vel ipsius procerum Imperij decreto geratur, licitum est.
- 207 Immunitas quae per expressionem oneris, praesertim belli, conceditur, ad omnes casus insolitos, atque improuisos extenditur.
- 208 Ad praescriptionem immunitatis implendam, tria potissimum probanda sunt.
- 209 Bonam fidem allegare, quando non erit necessesse.
- 210 Necessitas interpellationis & recusationis hinc inde faciendae non adeo requiritur, & numero 213.
- 211 Immunitatis possessio à tempore primae impositionis incipit.
- 212 Ad immunitatis praescriptionem requiritur tempus 40. annorum.
- 213 Ius collectandi pertinet ad regalia.
- 214 Ius immunitatis iure communi cuius competit, quamuis sit contra ius commune.

- 218 Collecta quare habent causam discontinuam.
- 219 Iurium incorporalium causa potius continua, quam discontinua, quia personis competunt, & retinentur animo continuo.
- 220 Immunitatis concessio siue vsus, vnde satis probatus.
- 221 Patientiam in Episcopis, qua demonstrant, & num. 221. 223.
- 224 In priuilegiis & duabus sententiis dictis, acta titulum suppeditant.
- 225 Sententia legitimam prescribendi titulum prabet.
- 226 Probata que non sunt, elisione non egent, vt numer. 227. & 228.
- 229 Duo modi, quibus collecta comportantur, propositi sunt, vt num. 230. 231.
- 232 In collectarum negotio, tantum subditi, quod iuri communi consentaneum est, cogi possunt.
- 233 Verba recessu Imperij, Da er g. seissen / zugeben schuldig sey qualiter intelligenda.
- 234 Reo in hoc casu, quid probare incumbit.
- 235 Presumptio est quod quisque eius loci, in quo degit, ciuis reputetur.
- 236 Probationes pro Reo, in hoc negotio, que, vt numer. 237. 238. 240. 244. 246. 247. 249. cu. s. subseqq.
- 239 Exclusio vnus, est inclusio alterius.
- 241 Exemptio & liberatio presupponit obligationem: Nec exemptio cu. contra ius commune sit, extenditur vltra id, quod in ea comprehensum est.
- 242 Immunitas a muneribus patrimonialibus, non tribuit exemptionem a personalibus, multo minus a iurisdictione & foro.
- 243 Immunitatis concessio vsque adeo non tribuit omnimodam ciuilitatis liberationem vt etiam statutum loquens de ciuibus, locum habeat in ciuibus exemptis, non subeuntibus munera.
- 244 Priuilegia nostris Actoribus concessa, non persona sed videlicet adibus tributa sunt, vt illis fruantur: Et ideo cum tantum rem, non etiam personam afficiant, nec personam alterare, nec ex ciue forenssem, nec ignobilem ex nobili efficere possunt, nume. 245.
- 248 Dicitio, alius, in proprio significato, implicat familia.
- 250 Ciuis ex honoribus & muneribus cognoscitur.
- 256 Nobilitas, & quauis alia conditio persona, per famam recte probatur.
- 257 Episcopi neminem, in preiudicium Imperij liberare possunt a collectis vniuersalibus.
- 258 Testibus duobus affirmantibus, generaliter plus creditur quam mille negantibus.
- 259 Testium dicta in dubio pro producente sunt interpretanda.
- 260 In bonis suis vnusquisque liberam facultatem habet.
- 261 Penale iudicium in vniuersum, nisi ex doli causa, nullum locum habet.
- 262 Connexorum vis facit, vt incapax gaudeat beneficio capaxis.
- 263 Vacatio a muneribus, si vnus ex duobus sociis detur, proderit alteri.
Hocque maxime procedit in rebus pro indiuiso communibus, vt num. 264.
- 265 Nobilis si feudum cum plebeo habet commune, & nobilis dominum offendat, tamen feudo non priuatur, quod cum plebeo innocente habet commune.
- 266 Iure communi regulariter, summarie & executiue, etiam lite pendente, attentari potest.
- 267 Collectarum naturalis ratio est, vt in ea a preceptis executiuis initium fieri possit, nec reuocatio attentatorum sit permissa.
- 269 In libello semper attendendum non quid narretur, sed quid concludatur.
- 270 Libelli conclusio restringit narrata ad ea, que in conclusione petuntur, quia in conclusione stat modus agendi, substantialiter, ex quo conclusione libelli apparet, qualiter precedentia intelligatur, & numer. 271.
- 272 Causa proprietatis nil commune habet, cum possessione, positue vel remotiue.
- 273 Libellus pro commodo libellantis est interpretandus.
- 274 Preiudiciales tunc dicuntur, cum Reus eas exceptiones obiciens, probare debet, priusquam Actor audiat.
- 275 Preiudicialis, hic a Reo qualiter obiecta sit.
- 276 Adesse non sequitur hoc, quod potest abesse.
- 277 Actionis nostra intentata effectus, que concernit, vt num. 278. 279. & 280.
- 281 Actores in hoc possessorio nituntur actibus, tam vetustis, quam recentioribus.
- 282 Verba, zu rechtem Mannlehen/ quid importent.
- 283 Vfus & consuetudo, more deprauato, contra iura introduxit, quod pro inuestituris Der Mannlehen/ Laudemia Ehenwahr/ siue Handlohn/ soluntur, & num. 284.
- 285 Laudemij quota secundum tempora mutatur.
- 286 Nobilitatis possessoriij actus varij quibus verificantur, & sub num. 12. subseqq.
- 299 Priuilegium domus alicuius, sicut nobilitatem aut libertatem personarum & rerum aliarum, que non sunt de pertinentiis domus, haud infert, ita minime possidentium iura & qualitates, & c. rerumque habitatum ac acquisitarij conditiones, transformare vel immutare potest. Ratio que, nu. 300.
- 301 Nobilitatis & libertatis quasi possessionem, hoc loco, que confirmare videntur, & num. 302.
- 303 Die Bürgerschaft zu Bamberg in gem. in/ haben sich, tēpore rebellionis rustice, zu Bawren geschlagen vnd Bawrisch worden.
- 304 Nobilitas & immunitas der Zölner/ quibus probetur & nu. 305. 306. 308.
- 307 Priuatus sicut tenetur ad conotationes exactorum, ita collectarum solutio in scriptis redigenda, vt exactoris ratio per exactores reddi possit.
- 309 Bona cum ex inspectione aestimi prescripta non competantur, non cogitur quis pro illis onera subire: Eiusmodi. n. libris creditur, & maior fides illis adhibetur, quam testibus, num. 310.
- 311 Negatiua ex inspectione scripturae probari potest.
- 312 Collectarum solutio probari debet per scripturas, non per testes.
- 313 Officiū sculteti, pralatura, & assessoratus, & c. sunt actus indifferentes & medij, qui tam per ignobiles, quam

- quam nobiles, expediri possunt, ideoque parum releuant & causa inferunt. Attamen actibus his, si cum reliquis circumstantiis adiungerentur, negotio adminiculi aliquid prestare possunt. num. 314.
- 315 Exactiones colligendi, olim alia atque alia ratio & mos obseruatus fuit. & numero 316. 317. cum 3. subseq.
- 316 Collectarum impositiones & exactiones An. 1495. sub Maximiliano primo exordium sumpsere.
- 321 Probationes Actorum, in hoc casu, qua. & num. 323. 324.
- 323 Fundamentum vnicum, quod depositiones aulicas quorundam detegere potest.
- 325 Turbatio nostrorum Actorum vnde deprehenditur.
- 326 Argumenta, quibus Reus conatur probare, Actores nostros eorumque subditos in Ciuitate & Episcopatu Bamb. domicilia habere, ibique in iudiciis ciuilibus subiectos esse, qua. & num. 327. 328. & 329. 334. 335. 336.
- 330 Argumenta Actorum nostrorum ad euertendam Rei probationem qua. & n. 331. 332. 333.
- 337 Cuius & municipales, etiam hodie proprie dicuntur, qui munera & onera ciuilia ferunt.
- 338 Cuius si non subeunt munera, repugnat allusio vocabuli & dicuntur Cuius Castellani, seu terrigenae Ciuitatis, castri vel terrae.
- 339 Cuius non est dicendus is, qui in albo ciuium descriptus non est.
- 340 Literarum quarundam tenor.
- 341 Personae in dispositione aliqua cum distinguantur merito fit, vt & epithetorum & qualitatum, debito modo, secundum circumstantias, & congruas personas fiat relatio.
- 342 Verisimilis quod est inspicitur, & quod plerumque fieri solet. Et quae fuerit verisimilis sententia eius, qui verba protulit.
- 343 Difficultates & dubia quaedam in hoc casu, quae inter cetera expendenda, vt sub n. 344. 345. 346. cum octo subseq.
- 354 Ad probationem communis fame & estimationis plurima requiruntur, vt sub numer. 355. cum sex subseq.
- 356 Testis deponens se audiuisse non sufficit, nisi probetur a quibus vt sciatur, vtrum a fide dignis, vel a maleuolis audiuerit, vel a maiore parte, vel ab vno tantum.
- 359 Testis debet rationem dicere sua scientia, praesertim super notorio.
- 360 Testis productus super notorio & fama, nihil probat, nisi assignet rationem sui dicti.
- 361 Testis vnicus, & plures singulares fidem non faciunt, nisi probent de isdem personis, locis, tempore.
- 362 Periculosum & minime tutum, vt ex huius cause actis, seruitus, siue ius ciuitatis, Reo adiudicetur, quare censendum, vt numer. 363. 364. cum sex subseq.
- 367 Sententiam ferre contra sententiam est admodum graue.
- 370 Actores nostri agunt de damnò enormi vitando: Dominus Reus vero principaliter de lucro captando, n. 372. & 399.
- 371 Cuius declarati omnibus oneribus, Der Vols Reichs vnd jârlichen Steuer subiciuntur.
- 373 Recessus Spirensis, licet neminem immunem relinquat, & solutionem collectae summo modo in locis habitationum faciendam imponat, tamen hoc limitatur quoad Nobiles Francia, & alios qui sunt in possessione libertatis, & c. num. 374. Imo & in genere quoque limitatur, vt num. 375.
- 376 Correlatiua sunt, Obriegkeit seyn vnd Vnderthanen haben.
- 377 Nemo priuandus est occasione aliqua suo iure & possessione, neue inde iniuriarum nascatur occasio vnde iura nascuntur.
- 378 Status Imperij non nisi nudum ministerium, tanquam commissarij Imperatoris, in collectione debi gemeten Pfenningis praestant.
- 379 Favorabilior est causa libertatis, quam seruitutis.
- 380 Bona libera praesumuntur, nisi seruitus probetur.
- 381 In possessorio retinenda, duo Actori probanda sunt, & Reus si medio tempore possidet, Actor clandestinitatem vel violentiam probare debet, numero 382.
- 383 In possessione rerum seu iurium acquirenda quae requirantur, vt n. 384. cum sex subseq.
- 391 Actores, quod satis sua probarint, Reus vero probationibus suis longe minus praestiterit. Vnde colligitur, vt n. 382. cum 2. seqq.
- 393 In collectis hisce, vigore Abschieds, quid attendi debeat: Et qua de causa n. 394.
- 395 Actorum quasi possessio exigendi & soluendi, est antiquior, quam Domini Rei. Ideo etiam inuenitur legitima possessionis causa, numer. 396. Ratio huius num. 397.
- 398 Nobilitas in quasi possessione praeventio.
- 400 Exactiones & solutiones Bamb. quando secuta. & quomodo dicenda, numer. 401. & attendenda, num. 402.
- 403 Actus regulatur a fine, in quem dirigitur.
- 404 Expense quas ob rationes non videntur compensanda, vt sub n. 405. 406.
- 407 Iudicis officium, in hoc iudicio requirit, vt lis praedatur, & quare vt n. 408. 409. & 410.
- 411 Libelli petitio inspicienda.
- 412 Reo, in hac causa, miungenda est paritio Mandatorum, subeuentuali solita.

PROcuratoria iusta, nullitates nullae, quae attendenda: iurisdicatio fundata ex remissione Imperatoris, qua excitauit iurisdictionem ordinariam, c. licet in corrigendis. ibi gl. & Dd. de inoffic. ordin. c. graue. eod. tit. c. cum aliquib. de rescript. in 6. quam Camera alias ex contractu publico, & ita: uumq; conuentione, cum imperatore habet concurrentem: Gail. obse. 41. n. 5. & 43. n. 3. lib. 1.

Non obstat, quod praesentium partium interitu, & Camera habet limitatam iurisdictionem, nec in prima instantia, in iuris partibus, ius dicere potuisset, Ordinat. tit. 5. lib. 2. Quia aut Iudex & ratione generalis officii, habuit iurisdictionem ordinariam & eam retinet. Specialis enim & illa commissio est excitatio, non delegatio l. sept. de offic. praesid.

6 Aut ꝑ non habebat prius ordinariam, in illa cau-
7 la, Angel. *conf. 14. in princip.* Sicut enim ꝑ per homi-
nem potest fieri prorogatio, ita etiam per legem,
8 l. 1. §. de qua. de iud. Nam quodlibet ꝑ officium pro-
rogari potest, *Mynsing. obs. 24. numero 6.* Sed Camera
9 habet ꝑ iurisdictionem ordinariam excepto casu
der *Aufstrag*: merito eiusdem iurisdictionem, ex
Imperatoris remissione prorogata: Idque eo
10 magis, quod & ipse Reus, ꝑ omnia exceptione de-
clinatoria, in causa procedendo, litem contestan-
do, & concludendo, &c. prorogasse videatur. *Barth.*
post glossam in l. si per errorem. in fin. & l. si contenerit. de
iurisd. omn. iud. Myns. obseruat. 76. centur. 1. alias dubi-
taretur: An Imperator, partibus inuitis, contra or-
dinationem, in quam per modum contractus cū
stantibus consentit. Gail. d. obseruat. 41. Priuilegium
primæ instantiæ adimere queat.

Que actio?

Conclusio libelli in primis attendenda, l. si vo-
luntatem. in si. vbi Bald. C. de rescind. vend. Ea enim am-
pliatur & declarat actionem intentatam: *Schneidevv.*
§. *actionum. numero 118.* Et ex hac, an possessorium,
an petitorium, an vtroque in iudicium de-
ductum, cognoscendum est, c. *litera de dilat. c. ex par-*
te. de foro compet. c. ex parte. la 2. de rescript. Iason. leg. na-
turaliter. §. nihil commune. numero 191. de acquir. possess.

13 Quod quidem vsque adeo procedit, ꝑ vt et si in li-
bello seu articulis narrentur ea, quæ tam ad pos-
sessorium, quam petitorium referri possunt: Ta-
men si conclusio alterutrum horum complectatur
saltem, ea actio intentata censetur, quam cō-
14 cluso denotat: Narrata enim ꝑ nō extenduntur
vltra vires petitionis. *Anon. Butrig. in c. fm. de iud. Ab-*
bas cap. ex parte. de foro compet. Hartman. Pistor. in quest.
45. num. 23.

15 Ponderata autem ꝑ conclusione libelli, con-
stat Actores tam in positionalibus articulis, quā in
receptione, *Ditt oder Degeren / 20. Maii in Came-*
ra exhibita, numero quarto, & ex litis contesta- iō-
ne, petere zuerkennen vñnd aufzusprechen/ das Episcopo nicht gebüre/ Actores also in sua possessione
nobilitatis, libertatis, & priuilegiorum zu turbiren/
vñnd das er darumb in die Straff/ beiden Mandatis
Ginnerleibi/ gefallen/ re. & de non turbando zu ca-
uitren schuldig/ re. Quæ sane, vt sunt duplices & di-
uerse: ita etiam duæ separata actiones intentate
16 *dici possunt. Et prima quidem petitio, ꝑ nempe,*
pronunciandum, Reum iniuste molestasse, & ca-
uere debere, &c. conuenit interdicto, Vti posside-
tis, Bartol. l. 1. §. interdictum. vti possidet. Ferrar. pro tur-
ba poss. in verb. ad cessandum, numer. 1. Dd. in leg. 1. vti pos-
sidet.

17 Altera, ꝑ qua petitur declaratio pœnæ, accom-
modata est actioni in factum, ex edicto prætoris,
si quis ius dicenti non obtemp. *Rofred. eod. tit. de li-*
bell. Bartol. in leg. 1. §. fin. numero 4. ibi Socin. numero 6.
si quis ius dicenti non obtemp. licet Oldendorp. class. 1. art.
2. versicul. cui & aduersus. Iason & Wesemb. in paratit. d.
rubr. per d. §. fin. & alias rationes ibi adductas con-
tendant, hoc edictum esse publicum, & saltem
magistratui vel fisco competere, non autem liti-

gatori: Tamen communior & antiquior est opi-
nio *glosse, Azonis, Bald. Salic. Alexand. in d. §. fin. quam*
sequitur Alciat. ibi. Dum hanc actionem ipsi etiam
litigatori competere asserit, confirmat *Itylus iu-*
dictorum, ꝑ quem loco rationis obseruandum 18
dicit Gail. obseruation. 13. de pignor. Nam de eo pœ-
næ ꝑ mandatis insertæ, plerunque ex æquo, inter 19
partem & fisco diuidendæ veniunt. Quo in ca-
su & ipse *Oldendorp.* antea pro contraria opinione
adductus, in hanc sententiam descendere vide-
tur, in 5. *defension. Rei conuenti. d. classe 1. action. 2.* dum
dicit, ita iam receptum, propter opinionum va-
rietatem. Quod in præsentī casu eo minus dubii
habet: cum ea mandata tam Actori, quam fisco,
dimidiam partem pœnæ applicandam statuunt.
Nec impedit, quod dicit, mandata cum clausula
emanarint, & per comparitionem resoluta, vt per
Dd. in l. de pupillo. §. meminisse. ibi glossa de operis noui nū-
ciat. adeo, vt non videatur amplius locus relictus
ei actioni, ex mandato nunc resoluta, cum nō en-
tis ꝑ nullæ sint qualitates. Nam licet, quoad par- 20
tem, mandati ꝑ vires amiserint mandata, & sic in- 21
stat simplicis citationis nunc obtineant: Tamen
quoad Iudicem, interim præcepta manent, vt
nihilominus contumaci bannitio, aut pœna in-
iungi possit, *Gail. libro 1. obser. 19. circa fin.*

Et clausula iustificatoria ꝑ non mutationem 22
mandatorum, sed potius causam Principalem, e-
iusque cognitionem vel probationem, ac iustifica-
tionem importare, ex *ordin. rit. 2. 3. libro 2. patet.* Cō-
firmante id ipsum *paxi.* Longe enim alius est pro-
cessus, ꝑ quādo citatione incipitur, & ordinaria 23
actione agitur, & alius, quando ab huiusmodi mā-
datis proceditur.

Quamuis autem, vigore clausulæ salutaris, cō-
clusioni libelli adiectæ, posset dici vtrunque, tam
petitorium, quam possessorium intentatum, ma-
xime, cum etiam vtrunq; in probationibus hinc
inde factis, in iudicium deducatur, & in conclu-
sione quoque der Probation vñd Exception *schrist*
vtrunque cumuletur, vt potius secundum ea,
quæ probata sunt, quam secundum narrata, vel
secundum conclusionem libelli, ferenda veniat
sententia, *post Innoc. & Panorm. in cap. cum dilectus.*
de ord. cognit. tener Iason in leg. naturaliter. §. nihil com-
mune. num. 199. Tamen cum hæc regula inter alias
exceptiones, etiam hanc admittat, quod clausula
salutaris, in detrimentum Actoris hunc effectum
non operetur, eo namque casu potius conclusio-
ni insistendum, quam libelli, ex d. clausula salu-
tari, præter intentionem Actoris extendendus:
quod videtur sensisse *Alexand. consilio 200. volum.*
2. vbi ait, huius clausulæ hunc effectum esse, vt id
remedium intentatum videatur, quod Actori fa-
uorabilius est, quod sequitur Iason in §. omnium. in-
stitut. de action. num. 15. & Clarius Neuzan. consil. 79.
Quoniam, inquit, clausula hæc ꝑ apponitur in fa-
uorem Actoris. Non igitur debet in eius odium
retorqueri. *intelleximus. de iud.*

Cum itaq; Actores in conclusione libelli, me-
ro insistant possessorio, huic potius inhærendum,
quam

quam in præiudicium Actorum, in petitorio iudicandum consultius esse, &c. Maxime cum utroque, tam possessorio quam petitorio, simul in iudicium deducto, Iudici liberum sit, prætermisso petitorio, super solo possessorio cognoscere, vt est textus ex quo hoc notant *Abb. & Dd. in c. 2. de caus. poss. & propriet. Bartol. in dict. §. nihil commune. Iason ibid. num. 180.*

Concludit, quoad pœnam, ex actione in factum, & edicto, si quis ius dicenti non obtemp. Sed quoad causam principalis merita, vtile interdictum, vt possidetis, vel actio in factum, quæ in locum interdicti non successit. Non enim ex duplici, & diuersa petitione Actores ab vna aut altera destituisse, sed potius alteram cum altera coniunxisse putamus: argumento *l. cum ex vno. & leg. namque. l. quoties. de action. & oblig. §. in summa. ibi gl. Institut. de iniur.*

Quod autem dicto interdicto vili succurratur turbato in iure incorporali, notat *glossa. Bald. in l. mica. C. vii. possid. Bartol. l. iniuriarum. 13. §. si quis. n. 3. de iniur. Menoch. remed. 3. retinenda. num. 108. Alexand. conf. 136. lib. 2. num. 7.*

An probata?

Quamuis actio in factum, ex edicto illo, si quis ius dicenti non obtemp. de sui natura & essentia alia sit, ab interdicto vt possidetis, vt patet ex illius extremis, eandem ab aliis actionibus discernentibus, de quibus Doctores passim *l. 1. si quis ius dicenti non obtemp. maxime Zaf. in paratit. Old. cl. ff. 1. action. 2.* Tamen probatio huius aliquo modo videtur dependere ex probatione causæ principalis, vt in causa *Speyer contra Speyer* late deductum per dominos. Quemadmodum enim in interdicto, vt vt possidetis, quod respectu meritorum causæ principalis modo dicimus intentatum, requiritur ex parte Actoris possessio, vel quasi *Menoch. d. loco remed. 3. numero 556.* & ex parte Rei turbatio: *gl. l. si duo. §. 2. vt possid. c. licet causam, de probat.*

Seu in iuribus vt incorporalibus, vsus & exercitiu, cum patientia aduersarii, qui loco possessionis vel quasi haberi solet, vt in *c. cum Ecclesia. de caus. possess. & propriet. Rebuff. in præfatione. in materia possessoria.*

nu. 51. Sic etiam in actione vt ex edicto prætoris, ad consequendam pœnam instituta, inter alia requisita ab *Oldendorp. dict. action. 2.* imprimis requiritur contrauentio: ita vt, quod de facto processit, id de facto quoque cassetur: *Bartol. l. eleganter. de dolo. Contr. leg. vnic. numero 14. Si de momentan.* Et quando

contrauentio vt in vna tantum parte mandati fit, in toto mandato contrauentum dicitur. *Bald. in c. ad audientiam. de rescript.* Hæc autem contrauentio vt præsentis negocii intuitu, omnino in Turbatione consistit, qua probata, ipsa quoque contrauentio notoria erit. Constat autem vt turbatio non solum ex testium depositionibus, sed & ex ipsiusmet Rei confessione, ad *37. 42. 44.* positionales, & ex attentatorum libellis, qui partim à Reo non diffidentur, partim per testes ad dicta positionales comprobantur. Nam secundum *Bald. in cap. licet causam numer. 31. de probat. iudicium hoc*

substitit, vt licet Turbatio, lite pendente, superue-

niat; etiam si tempore litis contestatæ Actor experiri non potuerit, cum verè Turbatus non esset. Quia Turbatio vt superueniens, fundat hoc iudicium: *Menoch. de remed. n. 559.*

Examinat iam ius, vel quasi possessionem Actorum, in quibus se turbati conqueruntur: de eo enim vt si non docuerint, turbatio commissa dici nequit. Sicut enim vt priuatio habitum præsupponit *l. 1. de suis & legit.* Ita turbatio possessionem, vel quasi. Nec turbare vt dicitur is, qui suo iure vtitur: Turbatio vt siquidem inducit vim, *l. extat. de eo quod met. caus. l. Creditores. ad l. Iul. de vi priu. Menoch. remed. 3. retinend. n. 370 §. 1. de iniur.*

Actores immunitatem & libertatem à collegiis prætendunt, eamque partim ex nobilitate, partim ex priuilegiis immunitatum, partim ex præscriptione metiuntur.

Et principio quidem, quoad nobilitatem Iuris est indubitati, quod eam allegans, vt onus probandi subire teneatur *glossa, in l. si vero. §. que pro rei. qui satisd. cog. quam ad hoc singularem dicit Iacob. Aluar. in §. si miles aduersus. n. 3. de pace Constant.* Actores igitur nobilitatem præsentam, multiplici nomine, & ex variis & diuersis actibus conspicuam redere conantur.

Primo, vt ex antiquitate familiæ ipsorum, quam à multis retro annis in flore fuisse, non solum instrumentis & monumentis vetustis, testiumque depositione, sed Rei ipsius confessione, ad primū & vltimum positionalem, abunde patet, vt, tanquam notorium, vt alia probatione non indigeat, *l. emptorem. in princip. glossa ibi verb. manifestum. de action. empt.*

Quod autem ex antiquitate generis, vt quis iudicandus sit nobilis, notatur in *l. stemmata. de gradibus affinit. Aluarot. Cardm. Alexand. §. si miles aduersus de pace Constantia. numero 2. textus, in §. ceteri vero. ibi antiquis temporibus. quis dicatur Comes, Dux, vel, &c.* Inde notat *Bald. & Aluarot.* quod nobilitas vt attribuitur antiquitati, ita vt omne feudum antiquum posset dici nobile: & idē *Bald. in proem. feud. numero 55.* inquit: feudum vt antiquum sapere nobilitatem, non autem nouum: quia nobilitas vt non nascitur in ictu oculi. Sic quoque *Dec. in rubr. de constitut. columna 1.* Scriptum ius, vt nobilitas esse, iure non scripto, ait: quia est antiquius. *§. non scripto: de iure N. G. & Ciu. Institut. Tiraquel. de nobilitat. capitul. 19. per tot. vbi numero quarto, dicit, non solum de iure Codicis, sed de iure Digestorum, leg. 1. de censib. constitutam esse antiquitatem, nobilitatem, &c.*

Secundo: vt Quod ab Episcopo Bambergensi, Herbipolensi, Abbate Bantz. & aliis principibus, de feudis nobilibus inuestiti sint, eorumque nomine seruitia debita præstiterint, idque probant per inuestituras ad *3. 4. & reuers. ad 5.* positionalem productas: Item vt per testes, *19. 33. ad 15.* positionalem: Et per documenta, vt ad *17. 18. 20. 21. articulos exhibita. Quibus ad stipulatur testis 3. 6. Rei, ad 1. & 5. interrogatorium. 4. defens. Item 9. ad interrog. 11. &c. qui partim ex auditu, partim*

ex propria scientia deponunt, daß die Zölner Episcopo gedient & quidam addunt, im Türckenzug / Marggräuischen Zug Landgräuischen Zug / vnd daß sich Jörg Zölner / tempore dilidii, inter Ducem Wilhelmum Saxoniz, & Episcopum Bambergensem mit Wagen vnd Pferden zu Diensten gebrauchen lassen: Extat assertio iudicialis, in sententia am Saalgericht/Rei publicata, & ad 12. positional. producta.

Ex quibus sane non paruum nobilitatis decus Actoribus accrescere videtur: Feuda enim
 50 † nobilitate personas, tradit Bald. in proem. feud. numero 54. Gail. obseru. 31. numero quarto, libro secundo, Ifern. cap. primo. §. persona circa medium. per quos fiat inuestit. cap. primo, colum. prima. vers. item propter dignitatem. de capit. qui cur. vend. & Guid. Pap. sing. 486. versic. in feudatio. & decis. 385. vbi dicit: quod
 51 feudum † de sui natura nobilitet: adeo, vt habentes castra cum territorio, & omnimoda iurisdictione, sint exempti a contributione subsidiorum, vt nobiles, licet sint plebei, & non ex nobili progenie. Atque ita iudicatum fuisse in Parlament. Gratianopol. decisum.

52 Tertiò: Quod † ab Imperatoribus, Regibus, Principibus, Prælatibus, Comitibus, & Nobilibus, & ipso denique vulgo, habitus nobiles, & adhuc pro nobilibus habeantur & reputentur. Quemadmodum id non solum ex missiis, & publicis edictis ad Zolneros, variis de causis ab Ecclesiasticis & secularibus Principibus, Prælatibus, &c. conscriptis & transmissis, partim ad 6. articul. positionalem specificatis, partim iudicialiter hic in Camera, literis A. vsque S. inclusiue productis, recognitis: Sed etiam ex Imperatoris Sigismundi Wapenbrieff satis innotescit, in quo titulus Nobilis, ab Imperatore ipso, Zolnero tribuitur, & conceditur, solchs Wapen in allen ritterlichen Sachen zugebrauchen.

Quo ipso Imperator ipsis nobilitatem impertiisse censetur. Princeps enim, † conferendo alicui insignia, nobilitatem ipsam confirmat: Ioan. Rainand. in tractat. de nobilitat. in 1. question. 3. q. primar. Nam cum insignia sint nobilitum tantum, † Imperator, tribuendo ea videtur & eam
 54 qualitatem simul concedere, quæ ad eam defendendam requiritur: argumento leg. quidam consulebat. & ibi not. de re iudic. Tiraquel. de nobilitat. d. c. 6. numer. 6. Imò siue verbotenus, † siue diplomate aliquo summus Princeps in concedenda tali dignitate suam voluntatem edat, non est de ea ambigendum: aut si quis careat testimonio voluntatis Imperatoriz, & tamen tanto temporis spacio eiusdem ordinis sit habitus, vt de hominum memoria non constet, quando ceperit talis reputari, tum delicti de gradu eius ordinis iure non potest: Nam regulariter cursus temporis cuius initium non extat in hominum memoria priuilegii instar est, etiam ad regalia obtinenda. c. super quibusdam. §. præterea. de verb. signifi. Vnde cum Actorū maiores, & ipsimet, ab Imperatore ipso non solum nobiles nominati, sed etiam insigniis infra-

per ornati, & cōmuniter pro nobilibus habitus & æstimati fuerint, merito quidem & suo quodammodo iure, adhuc illi ordini annumeradi veniūt.

Impiis vero, & quarto, † nobilitatem 56 commendant, quod ex actis pateat, quod eorundem maiores, & partim ipsi Actores, in togata & armata militia, a lateribus principum fuerint, ad expeditiones publicas vna cum aliis vasallis nobilibus, non solum requisiti sed etiam armis & equis instructi comparuerint, teste: ad 1. position. & 8. 9. Epistol. In quibus ab Heinrico, Episcopo Bambergensi, Michael & Georg Zolnerum Dischhoffischen eyntreten beschriben worden: Et testantur literæ Appellat. von Eichr. schreiben / ad sextum articulum producta: Daß Matthes Zolner / tempore des Marggräuischen Tumults / auff Hochfels gedient. Et missiua 1. 2. 3. 4. 43. 44. ad sextum articulum special Et missiuis lit. A. B. M. auffgeschnitten Zettel / ad 21. position. Qui actus, Zolner in possessione nobilitatis constituere videntur: Cum omnis, † qui Principis lateri, permissu 57 eius, adhæret, nobilis efficiatur: Angel. l. omnium lege prima, Codic. qui testam. fac. poss. Iason ibidem numero 1. Purpurat. l. 1. columna 8. de offic. eius cui mand. est iurisd. & plerique omnes per textum, quem Angel. dicit notabilem, in l. 1. in illis verbis: quos nostra lateris comitas illustrat. l. de prepos. lib. 12. vbi tales immunitate dignos dicit Imperator, fac. tex. l. 1. c. de domest. lib. 13.

Quinto: † quod Zolneri ab ipso reo ad dignitates, & quidem tales: quæ in primis nobilibus
 58 committuntur, adsciti: & contenderint am Saalgericht / ratione honorum suorum, vt ex Breitsbrieff ad 12. posit. & alia sententia, ab Alberto G. in Episcopi Lehengericht / inter Mosber / Actorem tum temporis lata, ad 29. articul. product Item 16. citationibus, in fine Actorum adiectis.

De officiis publicis apparet ex documentis, daß † sic Schultheissen gewesen: vt ad 21. positionalem: Item Brkunden vnder der Burgermeister
 59 Innsigel Item, † kaisre Abbates: Item, haben das Lehengericht besessen / wie auß dem Gerichtsbuch erscheint. Quæ dignitates videntur addere ornamentum nobilitatis. Eo ipso enim, † quod Princeps 61 consiliarii munus, alicui demadat, vel ad alia summa exaltat, nobilitare eum dicitur, exemplo Romanorū l. semina. de Senator. & l. 1. vbi notat Bart. & l. si Senator. C. de dignit. lib. 12. Tiraq. d. c. 6. n. 20. sunt. n. pars † corporis Principis, l. quisquis. in pr. C. ad l. l. 62 Maies. vnde Imperator in l. ius Senatorum. C. de dign. lib. 12. seipsum in ordinem horum nominat.

Sexto: † quod nobiles cæteri Franconiz, ad publicos eorum conuentus, deliberationes & contributiones eos conscripserint, & cū illdem quoque ad Imperii contributiones pensitant, atque hinc quoque quasi possessionē nobilitatis assecuti sint: Et quidem, quod ad Franconiz nobilitatem vocati sint, ex literis 23. 26. 32. 45. 46. 47. ad 6. positiona. designat. & ex missiuis prius productis apparet. Item † attestantur 20. 30. 33. 37. testes, ad 33. 64 positionalem. Quod vero iisdem nobiles Franconiz, collectas Imperii à Zolneris, eorumque subditis

Actis exegerint, docent ex missiuis à 37. vsque 42. ad sextum articulum. Quod denique contibuerint, probatur per duas quietantias, Anno 45. 35. position. Item missiuis, mit der Probationschrift *entommen*. Quibus Actores nobilitatis quasi possessionem acquisiuisse videntur. Cum experientia teste, soli saltem nobiles, ad tales Franciæ nobilitatis conuentus & contributiones conuocentur. Ex his omnibus in vnum collectis, possessio

65 nobilitatis deducta videtur: quæ enim ÷ singula non profuit, multa inuant. *Wesembec. consil. 85. n.*

46. Ideo ex hoc solo capite, aut prorsus immunes à solutione ÷ collectarum erunt. Quia nobiles excusantur, *l. precipimus. l. Senatorum. l. quia. C. de dignitat. lib. 11. Guid. questio. 384. Ioan. Maurit. in l. vnica. Codic. quo loco mulieres munera subire sol. num. 12. Tiraq. cap. 26. num. 66.* Aut, si contribuere teneantur videntur liberari, contribuendo, cum nobilibus Franciæ, ad quod se offerunt, & in hac quasi possessione contributionis, manutendi, nec cogendi, vt Episcopo collectas soluant: Cum nemo etiam ignobilis, in duobus locis collectas soluere cogatur, & contra bonam

67 fidem sit, idem bis exigi, quia ÷ nullus duplici onere aggrauandus. *Chassan. in consuetud. Burgund. rubr. 9. §. 18. in verb. da illabiles, n. 10. arg. l. onusta. §. cum autem. ad l. Rhod. de iact.*

Sed his non obstantibus, intentionem Actorum, quoad nobilitatem, non esse, fundatam putat. Ad hoc enim, ÷ vt nobilitas Actores ab onere contribuendi releuet, necesse est probent, se esse genere, seu de progenie nobilium, vel saltem in quasi possessione nobilitatis liberæ Francorum, cuius respectu specialibus funguntur privilegiis, quæ ad cuiusvis ordinis homines extensionem non competit. *l. i. ibi Dd. de constitut. princip.* Hoc autem tantum abest, quod probarint, vt potius contrarium ex actis elucefcatur. Nam licet negari non possit, eos esse ex familia antiqua, & satis clara: tamen omnes testes Actorum, ad primum, secundum, & vltimum posit. vno ore afferunt, quod maiores ipsorum, & ipsimet, fuerint ciues; & pro ciuibus habiti. Quod ipsum testes Rei, in vltimo additionali confirmant: adeo, vt sola antiquitas familiæ, ÷ ipsis nobilitatem comparare nequeat, nisi simul etiam accedat nobilitas, quæ ex antiquitate illustrior redditur, *Tiraquel. c. 19. in princip. n. 1. 2.*

70 Non ergo nobilitatē ÷ antiquitas faciat, alias enim sequeretur (cuius contrariū in vsu) omnes antiquas familias esse nobiles; Sed eam saltem ornat, illique splendore attribuit. Hinc *Bald. in §. si miles. de pace tenenda*, dicit, quemadmodū vna hirundo nō facit ver: Ita non intelligi de nobili genere, nisi probaret, q̄ antiquitas maiores fuerint nobiles, *glos. l. stemmat. a. de gradib. affin.* Quod equidem Actores nostri, neque de maioribus, neque de parentibus ipsorum docuerunt, sed potius contrarium ex depositionibus testium priorum, ad 1. & vlt. positionalem quam Rei ad vltimū defensionalem, & documentis ab eodem Reo datis:

Præterea non releuabit Actores, ÷ quod feudalia nobilia teneant, & eorū nomine seruitia præstant: Nam licet, quod ad alios Principes, constet: Tamen quoad Episcopum conuentum, hoc non satis liquet: Imò aliud docent inuestituræ, quorum tenor attenditur, *cap. 1. de duobus fratribus, à cap. inuest. Wesemb. cons. 34. nu. 37.* vt rectè iudicasse dicatur *Aluarot. cap. 1. numero 2. de consuet. ver. feud.* Vassallum ÷ vincere litem, qui pro se habet inuestituram: propterea, quod per eam probet plene suam intentionem: *cap. 1. in fin. si de feud. defunct. Bald. qua fuer. primæ caus. Wesemb. col. 4. nu. 77.* Quia in ipsis de seruitiis personarum, ratione feudaliū bonorum, quæ ab Episcopo habent, præstandis, nulla fit mentio, vnde eiusmodi feuda, nomen proprium feudorum non merentur, quæ potissimum ÷ in seruitiis personalibus consistunt. *Curt. sexta questio. cap. 7. num. 2. & cap. 9. n. 3. part. 1.*

Nec possessiones ÷ nobiles reddunt: Quia res hominibus accedunt, non rebus homines, *l. iustif. finè. de edil. edit.* Et persona ÷ rem nobilitat, nō res personam, *Masuer. de tallis. vers. la person.* quemadmodum nec locus ÷ hominem, sed homo locum sanctificat, *ca. illud. dist. 40.* Posito enim, feuda nobilitare personas: quilibet rusticus diues, emendo feudum nobile, fuerit talis, quod *Bald.* dicit, permissum rustico, *c. 1. de leg. Corrad. quæ sequuntur Aluarot. n. 6. Card. Alex. col. 2. vers. Est notandum. ibid. Panorm. cons. 3. part. 2. n. 12.* Quod fieri negat *Lucas de Penn. l. cum neque, in fin. C. de incol. lib. 12. facit lex 2. Codic. de prad. & omnibus rebus nautic. lib. 12.* Imò si ex feudis ÷ nobilitas acquireretur, sequeretur, quod paupertas aliquem ignobilem faceret, *l. humilem, C. de incest. nupt.*

Quare possessores bonorum ÷ feudaliū, non ratione bonorum ipsorum, sed dignitatis, quæ illis adiuncta est, nobilitantur. *Feudist. cap. 1. de his qui feud. dare poss. cap. 1. in princ. §. cetera, quis dicatur Dux.* dum Feudorum gradus constituunt, eaque ratiō nobiliora esse dicunt, quantō maiore cum dignitate coniuncta sunt. *Et in hanc sententiam interpretanda sunt iura supra dicta.*

Sed ponamus, absque veritatis præiudicio, quod ratione bonorum feudaliū, nobilitatis possessionem assecuti sint: non idcirco tamen ab onere collectarum publicarum se eximere possunt. Cum nec nobiles ÷ à muneribus patrimonialibus, quibus & collectæ connumerantur, ÷ *l. 80. rescripto, §. si. & ibi gl. verb. incolis, de mun. & honor. immunes sint, l. munerum, §. patrimoniorum ibi Bart. n. 3. l. & qui originem, §. ceteri, eod. tit.*

Ex his decidit *Alberic. de Rosat. d. rubr. num. 7. de mun. & honor. supra dicta. Georg. de Iacob. de homag. n. 60. Tiraq. cap. 20. num. 159. Maurit. in l. vnica, Codic. de mulier. & in quo loco, lib. 12. vers. cum tantum* Qui tamen excipit nobiles, Principum ÷ aulæ sectantes, quos immunes à collectis esse pronunciat. Sed nihil aliud pro hac sententia adducit, quam *l. omniū, C. de testamens.* quæ lex, licet præsumat, Principes non esse sine nobilibus, tamen ob hoc nul-

lum dat priuilegium nobilitatis. Vnde cum text.
in dicto §. patrimoniorum, ab his muneribus, nec pri-
83 mipilarem, † nec veteranum, nec militem, nec
quencquam alium, priuilegio aliquo subnixum,
immunem esse dicat, etiam nec tales nobiles ab
eis se excusare posse existimo: siquidem ad publi-
84 cas functiones † omnes teneantur, qui non inue-
niuntur immunes, l. omnes, Cod. sine censu vel reliquis.
quam allegat Lucas de Penn. l. fin. col. 3. Codic. de fundis
Limpitoph. lib. 12.

Hæc autem declarantur, vt procedant saltem
85 in bonis, † de quibus nulla seruitia præstantur:
secus autem in iis feudis, quæ ad personalem præ-
stationem domino sunt obstricta, Luc. de Penn. d. l.
final. Quod feudatarii regni, non cogantur con-
tribuere, quando seruitia præstant, sed de bonis
aliis eorum, pro quibus seruitia non præstant:
Hanc adducens rationem, q̄ non duplici onere
debeant grauari, argum. l. nauis omisse, §. aut. C. ad
legem Rhod. de iact. Andr. de Ifern. Aluarot. Propos. & Af-
flict. cap. 1. verb. plaustorum, que sunt regal. ex regula l.
eum qui, de iureiur. Iacobin. in dicto tractat. de homag. n.
63. Tiraquell. cap. 20. n. 6. Et licet Maurit. in supra citato
loco existimet, hanc rationem satis leuem & ieu-
nam esse, tamen nec ipse ab hac sententiâ disce-
dit, sed hoc potius ideo statutum existimat, ne
natura bonorum feudaliū alteretur, quæ iure,
ad personalis operæ præstationem sunt destinata,
tamen se tandem remittit ad loci consuetudi-
nem.

Nec obstant prædicta in contrarium adducta,
86 quia intra communia † (vt dicit Lucas de Penna, in
dict. l. mulieres) partim loquuntur de nobilibus ex
dignitate, partim de militibus, castra sequentib⁹,
Tiraquell. dict. cap. 20. n. 159. sic etiam l. non tantam, de
excus. iur. Nobilibus plenam sibi, vt dicit Maurit. d.
Lynic. fol. 133. vers. cum tamen. ex ea immunitatem
vendicantibus, patrocinari nequit.

Ex iam dictis, adhuc aliud videtur reliquum:
87 nam si sola nobilitas † non per se, sed propter ser-
uitia, ratione feudorum, in vasallos collata, vaca-
tionem præster: adeo vt etiam ignobiles, quibus
ratione bonorum feudaliū, eadem necessitas
seruiendi, Principibus in expeditionibus ingruit,
à tali onere immunes sint, quemadmodum post
Chassan. in cons. 64. viso processu, vers. ad primum. Tiraq.
d. c. 20. n. 164. Luc. de Penna. l. fin. col. 2. C. de fund. limit.
lib. 11. dum dicit: non admittendum esse, quod
88 nobiles non contribuunt, † quia sunt nobiles,
cum hoc nulla vnquam lege caueatur: cum per-
sonalia officia præstent Episcopo, & ad expedi-
tiones publicas, cum aliis nobilibus conscriban-
tur, etiam si nobilitatis quasi possessionem non
deduxerint, nihilominus tamen, propter serui-
tia, alio etiam onere, collectarum, grauandos
non esse. Sed huius dubii resolutio ex ipsis ac-
tis & depositionibus testium, manifesta est.
89 Primò enim † inuestituræ Episcopi ad quartum
positionalem adductæ, testantur, quod bonis,
quibus ab Episcopo inuestiti sunt Actores, nulla
seruita deberi.

Quibus adminiculatur responsum † Episcopi 90
Bambergensis, senatui Norimbergensi datum, de
Anno 6. ad 14. positional. productum. Accedunt
testes, † vt l. 19. 26. ad 4. defensionalem, & ad 1. 2. 91
interrog. eiusdem, vbi deponunt, daß wegen des
freyen Haufs die Zölner ein Pferd halten / etc. Idem
confirmat testis 1. ad 2. in interrog. 23. addition. daß er
in Lehenbüchern gefunden. Cum itaque Actores de
reliquis bonis suis, præter ædes liberas, nulla ser-
uitia debeant, communia eorundem onera sub-
terfugere, & sic collectæ solutionem recusare il-
lis minimè licebit: etiam si nobilitatis quasi pos-
sessionem satis superque demonstrarint. Nam, vt
supra dictum, nobiles quidem ipsi † de bonis iis quæ 92
seruitiis suis non redimunt, collectis subiacent:
cessante enim † causa priuilegii, quæ in seruitio- 93
rum præstatione consistit, cessat & ipsum priu-
ilegium.

Nec repugnat, q̄ à Tiraq. d. ca. 20. nu. 162. ex Guid.
Pap. decis. 582. adducitur, q̄ nimirum absque dele-
ctu bonorum allodialium, vel feudaliū, nobiles à
Talliis immunes sint. In quam sententiâ inclina-
re videtur Thom. Parpal. l. placet. nu. 25. C. de SS. Eccles.
allegat Bart. in l. Paulus, in fi. de acquir. hered. vbi dicit
q̄ mutatione personæ, † mutetur priuilegium & 94
conditio rei. Quia hoc ex illo opinionis errore
prouenit, q̄ Guid. Pap. nobiles non bonorum, sed
ipsius nobilitatis gratia, contra leges & rationes
supra adductas, à collectis putauerit liberos.

Sic quoque Parpal. fundamentum concidit,
personæ enim nobilium non ita sunt priuilegia-
tæ, sicut Ecclesiæ, à quibus arguit Parpal. Sed pri-
uilegium, † propter quod nobiles de feudaliis 95
bonis collectas non persoluunt, seruitiorum po-
tius, quam personarum consideratione ipsis com-
petit, Tiraq. d. c. 20. n. 165.

Quamuis autem ex actis constet, neque etiam
Reus diffiteatur, quod respectu aliorum bono-
rum, quæ Zolneri in ducatu aliorum Principum
possident, seruitia præstant, cum aliis vasallis no-
bilibus communia: tamen ex eo Episcopo con-
uenio præiudicium aliquod generari non po-
test, cum, quoad ipsos, liberas ædes habeat, l. loci
corpus, §. competit, si seruit. vend. atque haud rarum
sit, vt quis † vno loco nobilis, altero ignobilis, 96
vt Bart. l. 1. sub num. 62. 81. Codic. de dignitat. lib. 12.
Plat. ibid. vers. ex his. quia loci & temporis idem est
iudiciū, l. vnum, si certum per. l. fin. de trit. vin. & oleo.

Collatio insigniorum † ab Imperatore facta, 97
non nobiliores reddet. Quia præterquam q̄ illa
conueniunt cum aliis ciniū insignibus, &c. Non
enim † sine priuilegiorum concessione eximunt 98
aliquè numero plebeiorū, sicut nec virtus, † que 99
tamen præcipua causa est omnis nobilitatis, nisi
per Principē in eum ordinem collocetur, q̄ tamē
ex productis insigniorum literis factum esse nō
constat: quia ea dignitas † plane est iuris ciuilib, 100
non nostra voluntate, sed à Principe paratur, La-
gus part. 2. c. 20. n. 12. Bart. d. l. 1. C. de dignitat. lib. 12. nu.
61. dicit, † esse datiuam, non natiuam, ita vt quis 101
propria authoritate crimen falsi incurrat, Ioh.
Plat.

Plat. d. l. i. col. 2. vers. & ex his, Codic. de dignit. per l. eos, de fals. in l. i. l. i. maiest. committat. Bart. d. loco. n. 64. part.

3. ad l. i. l. i. maiest. c. 1. de reg. iur. in 6. Eadem quoque
 102 ratione ex sola nominatione in literis insignio-
 rum nobilitas non acquisita dicitur. Nam licet
 ipse Papa aliquem ita nomen: Clem. si summa, de
 sent. excommun. sic quoque Princeps non nobili-
 tasse censetur, Castrens. consil. 125. dubitatur primo, an
 Comes, n. 8. 9. lib. 2. Tirag. c. 20. num. 23. Paris de Put. de
 re milit. lib. 7. c. 1. num. 13. post Bart. in dict. l. 1. in fin. di-
 103 cit, verbaliter seum esse nobilem, qui nobilis re-
 putatur ab Imperatore. Ex eadem ratione nec
 104 missiua vel litera priuatorum, in quibus nobi-
 lium titulo ornantur: cum sit scriptura priua, a,
 quae cetero non praedictat, Bald. in rub. C. de fid. in-
 strum. col. 3. Bart. d. loco. n. 64. ibi Plat. arg. l. si constat, de
 appellat. c. 2. de elect.

105 Sic quoque vulgi varium et incertum praer-
 conium non releuat: quandoquidem iura impro-
 bent, quem vulgus & communis opinio homi-
 num, nobilem aestimat, Castrens. consil. 22. visis omni-
 bus, n. 4. lib. 2. Guid. Pap. decif. 88. n. 2. circa med. per do-
 ctrinam Bart. d. l. i. n. 97. C. de dignitat. li. 12. Tirag. d.
 c. 20. n. 6. Haec enim communis fama non suffici-
 enter deducta est. Quidam namque testes, vt
 primus, 17. 29. 30. ad 1. posit. & 42. interrog. gene-
 ral. ante artic. deponunt, Das sie alte Euit vnd sich
 ym Adel gelyhat/ auch den Adel kaufft haben sollen.
 106 Quae tamen nobilitas, et quemadmodum scien-
 tia, l. i. est quadam, de var. & extraord. precio com-
 parari non potest, Tirag. c. 7. n. 14. Quidam vero
 testes, vt 6. 10. 19. 29. ad 24. interrog. generale,
 eosdem nobiles sua depositione declarant. Qui-
 dam, vt 3. 4. 5. & c. ad 3. & 42. interrog. general. in
 dubio relinquunt, quales sint. Quam plurimi tan-
 dem deponunt, ipsos, eorumque maiores, fuisse
 & esse ciues, & adhuc pro ciuibus haberi. Quibus
 ad stipulantur omnes ferè testes Reorum, ad 4. de
 sent. vt ex hac varia & diuersa testium depositio-
 ne magis eos ciues, quam nobiles iudicandos exi-
 stimem.

Præterea nec propter dignitates. Quod enim
 Episcopum comitati sunt, & equis seruitia præsti-
 terint, id cum aliis ciuibus commune ipsis fuit, re-
 stante hoc ipsum experientia quotidiana, quod
 videlicet non solū nobiles, sed etiam ciues aulam
 sequantur. Et quod alii æque seruitia equestria,
 vt Zolneri, præstiterint, dicit 1. testis ad 4. defen-
 sion. & alii alibi.

Sic etiam non releuat, quod quidam Oberschul-
 heitsam Saal oder Lehengericht geseffen: quia & alii
 ciues eadem gesserunt.

Supereft nunc vltimum Actorum argumen-
 tum, quod videlicet in quasi possessione contri-
 butionis cum Nobilibus Franciæ fuerint, & ad
 publicos eorum conuentus vocati: Ergo etiam
 in illa quasi possessione manutenendi. Ideo nec
 107 per Principem auferri potest, et ne iniuriarum in-
 de nascatur occasio, vnde iura nasci debent, l. me-
 muerint, C. vnde vs, l. exprimere, vbi Bald. Cod. de duobus
 reis, etiam si talis possessio sit inuita. Nam si atius

ipforum possessio examinetur, & ad originem ea-
 tur, l. 1. 2. de orig. iur. ex Rotulo Rei & Actorum ap-
 pareat, quod ipforum maiores, parentes & Actores, ab
 vniuersis & singulis, pro ciuibus habiti, & publi-
 cis muneribus cum aliis præfecti, & in eius iuris
 possessione semper fuerint, vt proinde Actores,
 tanquam successores intelligantur, eandem maiorū
 suorum possessionem, ex eodē iure & titulo con-
 tinuasse, l. 1. de regulis iuris l. cum heres, de diu. & tempor.

prescript. Nam mutatio non præsumitur, et nisi pro
 betur, l. si filius, de probat. l. siue possidetis, per regulam,
 quod non mutatur, quare stare prohibeatur, l. san-
 ctimus, C. de testamentis. Quinimodō nemo et sibi ipsi
 108 causam possessionis, maximè in præiudicium ter-
 tii, mutare potest, l. possideri, §. illud, l. qui bona, §. 1.
 de acquirenda possessione. Et licet de An. 1542. Acto-
 res à nobilibus Franconiæ, ad contributiones re-
 109 quisiui sint, atque etiā An. 45. contribuerint, quod te-
 stantur missiua, & iudicialiter exhibita alia, quod
 ipsum huic liti ansam dedisse videtur: tamen cum
 ille ipse actus sit nouus, & vix vnus aut alter, et

quemadmodum testis 2. ad 2. interrog. 33. positio-
 nalis deponit, Das sie nur auff zweien Nitters Tag
 beschriben. Ex illo non potest induci possessio,
 Wesemb. d. conf. 20. n. 6. Pap. sing. 236. Nota, et quod tri-
 nus actus possessionem tribuit Bart. l. 1. de iur. actus,
 priu. Euerh. conf. 107. n. 10. venerabilis: & ex hac ratione
 110 Canonicis denegatur restitutio possessionis deci-
 marum, c. decimas, de restit. spoliat. Cum itaque ius
 commune, propter breue temporis spacium, quo
 Actores ad contributionem conscripti sint & et-
 iam contribuierint, ipsi repugnat, possessio etiam
 hæc illis commodo non erit: liquidè illa, contra
 ius obtenta, nihil iuris confert, c. quod contra, de re-
 gulis iur. in 6. Wesembec. conf. 4. n. 28. Quippe cum hæc
 Actorū possessio et sit noua & recens, & à posses-
 111 sione maiorum suorum aliena, præsumitur clan-
 destina, Abb. cap. si diligenti, n. 20. de prescript. Bald. l. non
 ignorabit, C. ad exhibend. vers. scilicet, si vero. Præterea etiā
 de actuali numeratione, & contributione colle-
 ctarum Actores, nisi de An. 45. plane nihil pbant:

ex qua cum hæc lis orta sit, nullum ius possessio-
 nis Actores extorquere poterunt, præsertim,
 cum ex dictis testium Reorum pateat, quod ad
 quorundam intercessionem Zolneri ad contribu-
 tionem admissi sint. Sicut deponit testis octauus
 ad 34. defensionalem, testis decimustertius ad
 34. defenf. & ad 32. addit. vbi etiam testis octa-
 uus dicit. quod H. & Zöllner zu Schweinfurt nie
 zugelassen / & testis 30. ibidem, & ad 33. addit. de-
 ponunt. Accedit testis tertius ad 33. positio-
 nalem.

Ex iam relatis depositionibus testium constat,
 possessionem Zolneri esse vitiosam, et propter
 112 ea illis non prodesse, Menoch. de adipisc. possess. remed.
 3. n. 603. vt in simili dicit Bar. l. siue autem, de publican.
 §. duobus. Concludit, quasi possessionem nobilitatis & con-
 tributionis, non esse probatam.

Accedendo nunc punctum priuilegiorum im-
 munitatis, secundum quod priuilegium confir-
 mationes subsequentes intelligendæ sunt, Bald. in l.

- nominaciones. in fin. C. de appellat. inquirendum venit, An & in quantum Actores releuet, & num ad eorum subditos extendi possit. Quod ex verbis priuilegiū defumendum. Non extendendum
- 114 contra ius commune, † & constitutiones Imperii; Item contra ius tertii, dicit *Ias. in l. si quando. nu. 3. C. de inoff. testam. Wes. conf. 78. nu. 8.* multò minus contra dominum interpretanda, *Wes. con. 73. n. 6. Schurf. con. 59. n. 29. cent. 1.* Imò priuilegiū esset nullum, *Bald. Bart. d. l. iubemus, de SS. Eccles. nor. ab. 2.* Vergeret enim † in damnum & præiudicium def
- 115 *Stiffis*, quo casu beneficium Principis strictissime interpretandum, *Ias. l. 1. nu. 32. de constit. Princip. cum concessio ea iuri communi repugnet, leg. si quando. ibi glo. de inoff. testam.* Quod ius Episcopo non competit, quia ipse dando immunitatem, contra ius, immunitatem donaret: quæ donatio, cum † publicum bonum offendat, ipso iure nulla est, *c. 2. de donat.* Nam conditionem † Ecclesiæ meliorem, non deteriorem reddere Episcopus debet. Quis autem fingat & somniet, Episcopi opum Bettli. à quo priuilegium primò venit, calamitosum illum & improuisum incursum Turcæ, antea multos annos præsentiscere potuisse, præiudicasse, aut vnquam cogitasse. Imò nec Imperii status omnes id ipsū periculum coniecturare poterunt. Sed ob necessitatem, † omnibus Imperii subditis indefinè, huiusmodi contributiones impostæ sunt, vt *Abschied An. 42. 44. attestantur; Ioan. de S. Georg. de homag. 1. glof. nu. 36. cap. peruenit, de immunitat. Eccles. Mynsing. consil. 64. n. 13.* Sed posito, quod in genere de casu eiusmodi necessitatis esset cogitatum; tamen per Imperii recessus esset derogatum.
- Denique ea priuilegia aduersantur nobilitati magis, quàm quod eam confirmet. Nam cum Actores pro se hæc priuilegia produxerint eadem etiam cōtra se retorqueri patiantur necesse est, ex iustissima regula, *quod quisque iuris in alium, &c.* Facit *Matth. Afflict. c. 1. §. in quibusdam, n. 17. de consuetud. rect. feud.* Constat autem ex illis priuilegiis, quod nominantur ciues Norimbergenfes & Bambergenfes, & minimè nobiles fuerint: ideo non nisi ex speciali priuilegio sibi arrogare possunt: non opus fuisset priuilegio, si nobiles fuissent, vel, vt deponunt testes *6. 26. ad 15. addit. licet autem §. 11. diuersum dicant, tamen illorum dicta declarat Reus von Wachen vñnd Buchengest.* Concludit, nec vigore priuilegiorum assertorū, Actores à collectis publicis Imperii, non se nec subditos eximere posse.
- Vltimo loco videndum, An eo ipso, quod nunquam Episcopo Actores collectas soluerint, libertatem assecuti dicantur, & præscriptione feruari possint, quod postremum eorum est refugium. Et prima quidem fronte dicendum, quod sic. Nam testes ferè omnes ad *16. artic. positionalem* deponunt, quod Zolneri Episcopo nunquã dederint collectas, test. *14. ad eundem.* Sed ius collectarum tollitur, † per non vsum, spacio 40. annorum, *Corn. cons. 142. n. 12. part. 3. l. iubemus, C. de*
- fund. patrimon. lib. 11. quem textum etiam ad immunitatem à collectis applicat Dd. Bart. conf. 59. incip. commune Spoletum.* decedit, quod propter obligationem, certa seruitia, & vltra nil amplius præstiterit, quod in posterum eis non possint imponi *Alex. con. 30. vol. 5. vers. quoad quintū. Roman. con. 198. & 252. n. 4. idē concludit Balb. 2. q. 2. part. 5. part. princip. Bart. in l. licitatio, §. earum, de publican. facit, quod fauorabilior † est præscriptio libertatis contra seruitutem, quam e contra, Soares. cons. 3. vers. ad 2. questionem, n. 30. Alberic. de munerib. & honorib. n. 9. Balb. 6. q. 3. p. 5. part. princip.* Confirmatur argumento ex natura oppositorum: quod enim † operatur oppositum in opposito, idem operatur propositum in proposito, *l. si ex toto. ibi Ias. de leg. 1. l. si mariti, in princ. qui & à quib. manumiss. lib. non fiant.* Oppositorum enim eadem est disciplina. Sed præscriptio collectandi † & immunitatis, sunt opposita, sicut seruitutis & libertatis: Ergo. Idquæ eo magis, cum prætensa libertas, colore priuilegiorum, titulo fulciatur, eo quod Actores, vel eorum parentes & maiores semper Episcopo contulerint. Quod non solū ex supra enumeratis testimoniis dictis probatum, sed etiam ex ipsius Episcopi iudiciali confessione (in der Probation vñd Exceptionsschrifft) dum dicit, *dass hie bevor def Stiffis Noturfft nit er fordert hab*) notorium est: ex longo vfu certam interpretationem immunitatis recepisse videntur, quod videlicet nec in posterum Actores contribuere teneantur, sed priuilegiorum vigore allegatorum, etiam in casu necessitatis, sint immunes. Verba enim † ambigua ex consuetudine & modo vtendi declarari, *arg. l. semper in stipulationib. de reg. iur. l. si seruis plurium, de legat. 1. l. minus, de leg. 3. Bart. in casu fere simili, d. cons. 59. n. 3.* Sic etiam *Bomanus, consil. 27. n. 4.* in casu non admodum dissimili, ex longo vfu interpretatur concessionem generaliter factam, &c. quia voluntas † verbis & factis demonstratur, *Roman. cons. 96. n. 4.* Nam facta magis † declarant animum, quàm voluntas, *de dilecti. ibi Dec. not. ab. 2. de appellat. Ias. in l. reprehendē. l. a. C. de instit. & substitit.* Et hæc quidem non solum in collectis prouincialibus in *Landsteuer*; sed etiam publicis pensationibus, ex recessu Augustano, Anno 48. constare, vbi illis, qui se à contributione Imperii eximere volunt, permittitur, vt doceant, se legitime præscripsisse.
- Quamuis autem † contra Imperium præscriptio non currat: tamen saltem contra Episcopi opū, cum quo Actores potissimum contendunt, militate videtur, vt Actores, præscriptione tui, Episcopo contribuere non teneantur, sed Episcopus solus (vt hæcenus factum, ex sua confessione, in der Probationsschrifft) ex arario suo persolvere teneatur) vt in simili consuluit *Panor. cons. 26. vol. 3. n. 5.* dum concludit, quod quamuis contra procuracionem legatorum Papæ, & diæcesis, non currat præscriptio: si tamen Clericus alicuius diæcesis, solus, vltimè a memoriam hominum, sustinuit huiusmodi onera & procuracionem, nec vnquã aliquid à monasterio illius diæcesis exactum vel per-

perfolutum fuerit, possint se monasteria iuuare ex prescriptione, non quidem introducendo eam contra legatos Papæ, aut Episcopum, sed contra Clerum, qui onera solus tamdiu sustinuit, vt vigore prescriptionis, teneatur soluere pro illis, & prescriptionem huiusmodi valere. Idem Panorm. conf. 94. vol. 1. vbi latè in hanc sententiam Felin. c. accedentes. n. 10. de prescript.

Sic hoc casu, cum non tractatur de aliquo præiudicio Imperii, sed tantum Episcopi. nempe, vt Episcopus de suo contribuat, & Actores contra ipsorum priuilegia, libertatem & prescriptionem non aggrauet. Nam in hoc Imperio nihil decederet, sed Episcopus Actores in eo, vt ante fecit, liberat, & Imperio satis facere tenetur. Et videtur ius sur. in negligentia sua amisisse, Ias. leg. cum quid. lect. 2. si cert. pet. fac. l. omnis, C. de annon. & tribut. l. fin. §. si quis, de public. glos. in l. vacuatis, C. de decur. lib. 10. Hinc in recessu Augustano, An. 48. vers. vnd als durch die Kriegsverordneten / permittitur, vt quidam status eximantur: ita tamen, vt eximentes soluant pro ipsis.

Sed nec hæc releuât Actores, quia prescriptione prætexta, in qua se fundant, nõ est probata: testis n. 1. 2. 3. 4. 11. 17. 20. 21. 23. 30. ad 16. positio. expresse dicunt, daß die Zöllner/oder Jhr Untertanen/nichts geben / dann wann der Adel geben hab. Ergo non semper immunes fuerunt. Cui autem dederint, de eo non constat, nisi, quod primus testis dicat, Daß sie es Jhr Junchern gebè. Præsumitur ergo, vt ex quietatione constat, Anno demum 45. cum nobilibus Franciæ contribuere inceperint, quod ante illa tempora, Episcopo, tanquam domino feudi, dederint: ita testis 18. ad 16. position. rationem adponens: Dann die Zöllnerischen müssen zu höchster Recht nehmen vnd geben.

Hinc dicit Rei testis primus ad 15. defensionalem, quod nesciat, Daß Zöllners Untertanen jemals gefreyet gewesen / sondern was andere / bey Zeiten Matthes Zöllner gethan / haben sie auch gethan. Item, Actorum testes 14. 25. 26. 27. 28. omnes dicunt, Daß senfher dem Bawren Krieg Steuern gegeben worden. Sed cui datum, & quibus registris probetur, non constat. Ex quibus dictis sufficienter patet, libertatis prescriptionem non satis edoctam.

127 Ad hoc enim, vt probetur † huiusmodi immunitatis possessio, requiritur tempus immemorabile, l. hoc iure, §. aqua ductus, de aqua quotid. cap. super quibusdam, §. præterea. ibi Panorm. de verborū significat. c. cum nobis. n. 11. de prescript. Qui insuper requirit 128 patientiam & scientiam Principis, † sine qua, secundum placita Interpretum, possessio iurium pro nulla habetur, l. 2. ibi Bald. de seru. & aq. l. quoties 9, de seru. Bald. 2. part. 4. part. princ. q. 1. nu. 10. & 15. Coarruu. c. possessor. part. 2. n. 8. de regulis iuris, in 6. vbi dicit, esse communem, & Panormitan. c. 29. de prescript. Ultra hæc duo requisita, Alexander in consi. 136. incip. in causa & lite pendente, vol. 2. col. pen. tria adhuc exigunt substantialia in prescriptione eiusmodi iurium; Primo, † probet, se requisitum, vt soluat col-

lectas, Bart. in l. in filis, C. de decur. lib. 12. Secundo, † vt probet præscribens, aliquid factum, ex parte sua interuenisse, puta contradictionem: alioquin per non vsu † non præscribitur libertas, leg. hæc autè iura, de seru. ut. vrb. prad. Tertio, † bona fides probanda, c. 1. de prescript. adeò vt nisi cum omnibus † qualitatibus prescriptione probetur, deficiat ipsa, vna aliqua qualitate tantum deficiente. Franc. & Dd. argum. c. 1. de prescript. in 6. Balb. in tract. prescrip. part. vlt. part. 3. princip. q. 3. n. 7. Wesemb. consi. 4. nu. 9. Et ratio est: quia prescriptione, † cum sit facti, in dubio non præsumitur, Bart. consi. 82. n. 7. vol. 1. Wesemb. consi. 11. n. 23.

Sed hæc non probata: imò contrarium ex Rotulo vtroque in 16. posit. 32. 33. addit. patet.

Nec obstant iura, pro altera sententia in contrarium adducta: nam illa, secundum hæc, declaranda veniunt, concurrentibus videlicet his iam dictis requisitis. Sic nec impedit, quod Episcopus hæcenus non exegerit collectas, quia his opus hæcenus non habuit, vt dicit in Probationsschrifft/ Natta consi. 146. n. 15.

Ex his omnibus concludit, intentionem Actorum, tam quoad quasi possessionem nobilitatis quam prescriptionem immunitatis, non esse probatam. Quòposito, de elisione non multum curandum, sed absque cunctatione pro Reo Episcopo pronuncianum. In cauta enim † possessionis ambigua Reum abluendum, Menoch. remed. 3. retinend. 758 facit l. Arrianus, de action. & oblig. l. fauorabiliores, de regulis iur. Dec. consi. 564. n. 2. Sic etiam Imperator ipse, in l. qui accusare, de edend. Idque eo magis, cum Reus non solum possessionem nobilitatis, cuius prætextu Actores sese à collectis, quoad Episcopum, eximere conantur, satis superque in suis defensionalibus & additionalibus, eliserit. Sed etiam insuper ex recepta Germaniæ consuetudine, iure communi & speciali constitutionum Imperii, intentionem fundatam habeat. Et quidem de consuetudine Germaniæ, † Reo, vt Principi Imperii, propter regalia, ius collectandi competit. Cui adminiculatur ius commune, † quod Principi eandem in tuo territorio, quam Imperatori in Imperio, attribuit potestatem Felin. in c. 1. c. qua Ecclesiarum, n. 32. de constit. Zas. consi. 1. nu. 21. lib. 2. De iure verò speciali, † ex recessibus Imperii de An. 42. 44. eidem Reo, propter domiciliū, quod in eius territorio Actores habere in confesso est, collectandi ius conceditur. Itaque, saluis dominorum votis, Reum abluendum puto: compenlati, propter probabilem litigandi causam, expensis. In quam sententiam in puncto attentatorum similiter Reum absoluo.

Votum aliud in eadem causa.

D. X. Quoad procuratoria, & iurisdictionem, cum domino Referente. Nullitates † in Rotulo Rei deprehenduntur aliquot: Primo, † quod vnus Actorum solus citatus, comparuit, Secundo, † (quod scrupulo non videtur carere) quod

Commissarii sine Iudicis mandato, qui tantum testium examen ab initio commisit, documenta Rei transsumperint.

- 142 Nec obstat, quod quarta & dilatio permittit documenta transsumi: ea enim decreta & Commissariis insinuata fuit, omni negotio commissio- nis iam finito. Mandatum autem & futura tantum respicit, ad præterita retrahere non potest, l. si vero 12. §. si post mandat.

- Deinde nihil officit, quod Michael in transsumptionem consensit, quia delegatio iurisdictionis, & de casu ad casum prorogari non potest: idque contra Innocent. communi opinione receptum est, Bened. Capr. reg. 53. nu. 55. verb. iurisdictionis, in communibus opinionibus. Vtum respondet: cum nihil Actores de eo exceperint, tacita eorum comprobatio, documentis sic transsumptis, robur plenum ad probandum addidit. Quamvis enim substantialibus iurisdictionum & partes renunciare non possint: tamen acta nonnulla, nulliter facta ad fidem faciendam approbare possunt; & sufficit ad hunc effectum etiam tacita approbatio, Felin. in c. de causis, nu. 6. de offic. delegat. Rot. decis. 8. de offic. delegat. in nouis.

Quæ actio.

- In puncto mandati, quoad eius pœnam, cum domino Referente concludit, eamque ad executionem pœnæ, & ob spretum Iudicis præceptum, tantum locum habere Oldendorp. ostendit, classe prima act. 2. Et quamvis stricto iure defendi possit, duntaxat Iudici, ad defendendam & iurisdictionem, eam competere: per ea, quæ Oldendorp. d. loco & Zas. in paratit. & lectur. ad d. tit. si quis ius dicent. addiderunt: tamen in magna Interpretum dissensione, vsus & consuetudo iudiciorum, quæ pro lege est, utriusque, & parti & Iudici assignauit, quod in Camera sequimur, ut multoties decisum.

- Quoad causam principalem, conclusio libelli & actionem in factum, ex interdicto Vti possidetis præsupponit. Narrata & potius petitorium, quam possessorium respiciunt, in tali dubio primò ex intentione, & secundo ex commodo, & utilitate Actoris, actio est ponenda, l. si quis intentione, de iudic. cap. liter. & de dilatione. Socin. in ca. significantibus, numero 62. & cap. dilecti filii, numer. 53. de libell. oblat.

- De possessorii deductione, nullum est dubium. Quod autem & petitorium Actores simul intentate voluerint, apparere videtur ex Exceptionis scriptis, & finalibus conclusionibus, ubi li- quido asserunt, causam hanc quæstionem status concernere, & sic ad præiudiciales actiones pertinere, quæ ad petitoria iudicia proximè accedunt: quæ cum vi & potestate actionum in rem, & illi, pro quo, siue contra quæ iudicatum, ius, veluti domini ac proprietatis, vel tribuunt, vel denegant, l. si si libert. ingen. dic. l. 2. §. quidam, de interd. l. 3. in princ. de lib. agnosce. Et ex re Actorum erit, ut si in possessorio superiores non possint esse, in petitorio iura ipsorum excutiamus, maxime cum probatoria ad petitorium potius accommodentur.

Concludit itaque, interdictum utile, Vti possidetis, & cumulatam cum negatoria: quæ non tantum pro seruitutibus, sed pro quibuscunque iuribus aliis incorporalibus, quæ naturam seruitutum sapiunt, (Zas. in intellectu. singul. c. 11. lib. 1. seruitutes reales in nominatas appellat, tangit, consil. 6. n. 3. vol. 2.) competit. Bald. ad rubr. C. de vsufr. nu. 1. Fab. in §. æque, n. 2. Zas. ibid. in fin.

Non obstat, quod petitorium cum possessorio retinendæ, & nisi cum ad diuersas possessiones agitur, propter contrarietatis obstaculum cumulari non possit, Zas. in l. naturaliter, §. nihil commune, n. 98. Respondet enim, in vindicatione rerum incorporalium id locum habere, in seruitutibus, ac & aliis iuribus incorporalibus, per confessorem, am vel negatoriam asserendis vel negandis, Actor non tantum dominus, vel quasi, sed etiam possessor, vel quasi, esse potest, cum hic proprius domini, & vel alterius iuris, rei inhærentis effectus sit, ipsa re uti, ac de ea per actus possessorios liberè disponere, l. in re mandata, C. mandati. Quæ & cumulationem nostram Zas. in dicto §. nihil commune, n. 98. stabilire videtur, ubi inquit: Si solum concludo super declaratione iuris mei, nulla repugnantia est, quo minus simul, & eodem tempore cumulari possint, petitorium & possessorium retinendæ. Addo, quod Lanfr. in rubric. de caus. possess. & propriet. part. 5. versiculo quarto, conclusiue asserit: cum ab initio confessoria & instituta est, pendente lite, possessorium retinendæ posse cumulari. Quare nulla causa est, cur non & ab initio fieri possit. Quod si autem hæc coniunctio dominis non ariserit, vult insistere petitorio: atque id in hac causa, suffragante intento Actorum, præuallere putat, eoque proposito, defectum conclusionis & in petitorio, vis clausulæ salutaris supplebit. Panormitan. in cap. cum dilectus, n. 32. de ord. cognit. Zas. d. §. nihil, nu. 191. Socin. d. c. significantibus, nu. 88. Gabr. commun. opin. lib. 6. de clausul. conclus. 4. n. 16.

An probata.

Ex edicto, Si quis ius dicenti non obtemp. in fine attinget.

Quoad merita causæ principalis, duo præmittit. Primum est: agi in nostra causa tantum de vniuersalibus Imperii collectis, non de particularibus singularum prouinciarum in imperio. Et ad illas collectas, & propter pragmaticam sanctionem, siue imperii recessum, teneri omnes, qui impetio subiecti sunt, nisi ipsa lege expressè excipiantur.

Alterum est, nobiles in Francia, & Sueuia, & ad Rhenum, ab eiusmodi collectis esse immunes, tum quod ex notoria consuetudine liquido constet, tum ex Abscheid videtur, videlicet de Anno 42. 44. §. dem nach haben wir / similia in aliis etiam recessibus. Obligationes tamen non sunt liberæ voluntatis, sed necessitatis, l. sicut, Codic. de oblig. & action. Et collectæ & imponuntur ab illis, qui iurandi habent potestatem, l. munus, de verb. signif. tam ad probationes.

Interdictum Vti possidetis, & cum actione negatoria

gatoria hoc habet commune, quod à parte Rei constituat turbationem: eaque nostro casu probatur eo ipso, quod Reus se in iudicio opponit, & possessionem libertatis negat, *Menoeh. remed. 3. num. 467.*

166 Deinde † in interdicto, *possessio vel quasi*, in actione negatoria, præcipue dominium, vel quasi, vel aliud quoddam ius à parte Actoris ponitur.

167 Nostro casu, in possessionis inuestigatione † id imprimis obseruandum, non agi hic principaliter de quasi possessione immunitatis: Actores † enim ad solutionem collectæ, An. 44. indictæ, quæ est causa litis, sese offerunt, sed non Episcopo, tanquam subditi eius, den *Untereynnemmerin sôndern in die Ritter*: quemadmodum hanc eorum intentionem, die *Protestation* Actorum, & probata ad 36. positionalem attestantur.

168 Itaque potissimum in controuersia est: An Actores sint in possessione contribuendi in die *Rittertrubhen*: illo casu, quod ad collectarum solutionem tenentur, atque etiam se exigi patiuntur. Hanc quasi possessionem probatam nusquã videt. Non probant hoc, die *Quittung* / ad artic. 35. productæ, cum vix mensis spacio, ante mandati primi impetrationem signata, cuius mandati argumentum, patientiam Rei, ab Actorum solutione longè remouet. In iuribus autem † incorporalibus, vsu, cum patientia aduersarij, ad possessionem inducendã concurrere, oportet *l. quories, de seruit. l. 7. C. de seruit. & aq.* Præterea Actorum testes, nempe secundus, *der acht Jahr der Ritterschafft Schreiber gewest* / tantum deponit de solutione der *andern Steuer* / quam constituit, esse illam de Anno 44. de pœna, se nescire dicit. Eaque haud dubie est illa, quæ Anno 42. indicta & posteriori, de Anno 44. ratione des *gemeinen Pfennings* / per omnia fere similis est. Ad rem nihil faciunt duæ missiæ, simul & semel ab ordine nobilium Actoribus missæ, & ad sextum positionalem articulum productæ. Neque enim, quod tunc temporis vocati comparuerint, & collectam soluerint, probantur: possessio autem nostra † factum requirit, & ab actu corporali proprio, siue eorum, qui nostro nomine quid agunt, tantum incipere potest, *l. 3. in princip. l. qui iura 41. de acquir. possessio. toto titulo, per quas personas cuique acquir. l. 1. C. eod.*

169 Ad hæc notandum, Da das gemeine Aufschreiben an die gemeine Ritterschafft Anno 42. außgangen / non etiam Actoribus nostris vna scriptum, sed aliquantò post sub eo prætextu, *Nis wan es auß Mangel der Botten verblieben*: quod conuincit missiæ, *sub nu. 37.* Ex quo probabile fit, quod testes deponunt, *Das man ihrer Beschreibung halben gestritten* / vt testis tertius. Item; *Das auff Auffstung Georg Pferdelders vnd darumb, das man ihrem Geld nachgestellt / ihnen geschriben worden* / vt 8. & 13. testes ad 34. defensionalem.

170 Ponderando etiam, quod tantum ad solutionem collectæ sint iauitati, ad deliberationes eo nomine antè habitas (quas tamen in publicis nobilium conuentibus præcessisse, tenor missiæ. n. 38. indicat) se etiam vocatos non demonstrat. Atque naturaliter omnibus inest, † vt facile quæuis, ad onerum, quæ nobis incumbunt, societatem admittamus: In iis autem, † quæ facultatis sunt, & sponte conceduntur, vnus vel alter actus possessionem non inducit, sed requiruntur plures, & quidem tales, quos exercuimus, tum sciente & patiente aduersario, tum iure nostro, & nobis de iure probabiliter constituentibus *Bart. l. 1. §. hoc autem interdicto, nu. 1. & 2. de itin. act. priuat. Panormitan. in cap. cum Ecclesia Sutrina, nu. 20. de caus. possess. & proprietat.* Et cum nostro casu Actores eorum, quæ diximus, nil impleuerint. Concludit etiam, possessionem contribuendi in die *Rittertrubhen* / ab illis non probatam.

171 In petitorio ius assertæ immunitatis, † quo ad Reos, Actores potissimum fundant, in iure sibi cum aliis Franconiæ nobilibus communi, videlicet, † *Das sie zu der freyen Ritterschafft auch gehörig*. Deinde, † in iure sibi priuatim cõpetete, partim propter priuilegia Episcoporum, Imperatorum, Cæsarum, contra quorumcunque munerum patrimonialium exactionem illa concessa, partim propter immunitatis præscriptionem.

172 De primo, sic sibi constituit: Actores nihil minus probasse, quam quod sint de ordine nobilium Franconiæ. Antiquitas familiæ tantum abest, vt proposito ipsorum seruiat, vt etiam vehementer resistat. Cum enim primi ipsorum maiores, ciues fuisse, acta demonstrent, ab illis ad posteros sic cõiectura ducetur, vt quod † maiores fuerunt, posteros quoque permanisse, & consequenter Actores esse, existimandum sit, *l. siue possidetis, C. de probat.*

173 Illud fortius stringere videtur, *Das sie von Episcopo, vnd derselben Stifftheadeliche Lehen tragen vnd darfür wie andere vom Adel mit ihren Leibknechten vnd Pferden / Dienst leyften*. Verum neutrum, nec quod feuda illa nobilia sint, nec seruitia pro his præstent, probantur. Quinimò nec inuestitura, nec res, quas à Capitulo & Episcopo tenent, nobilitatem vllam arguunt. Feuda vel in decimis, vel prædiis, aut aliis rebus singularibus consistunt: nullum castrum, aut territorium illis concessum aduerto, vt nulla etiam suspicio sit, iurisdictionem, ratione horum feudorum, illis cõpetere vllã. Atqui sine dignitate & iurisdictione omnimoda, † etiam iure communi, nullum feudum nobilitat, *Guid. Pap. decision. 385. & sequent. Vest. de collect. part. 4. c. 3. n. 1.*

174 Deinde, etiam si seruitia † feudorum nomine præstita essent nobilitatẽ tamen non inferrent: cum fides, & seruitiorum necessitas, † omnibus feudis, etiam minimis, & ignobilibus, tanquam eorum propriũ, adhæreat, *ca. 1. ex quib. caus. feud. amit. Curt. part. 1. quæst. 6. n. 13. Duaren. in consuet. feud. num. 8. cap. 2.* Atque hinc est, quod testes asserunt, *Alle Hanermeister*: quos tamen nullus eorum nobilibus adnumerat, sed etiam nonnullos rusticos seruitia paria cum nostris Actoribus prætare.

175 In petitorio ius assertæ immunitatis, † quo ad Reos, Actores potissimum fundant, in iure sibi cum aliis Franconiæ nobilibus communi, videlicet, † *Das sie zu der freyen Ritterschafft auch gehörig*. Deinde, † in iure sibi priuatim cõpetete, partim propter priuilegia Episcoporum, Imperatorum, Cæsarum, contra quorumcunque munerum patrimonialium exactionem illa concessa, partim propter immunitatis præscriptionem.

176 De primo, sic sibi constituit: Actores nihil minus probasse, quam quod sint de ordine nobilium Franconiæ. Antiquitas familiæ tantum abest, vt proposito ipsorum seruiat, vt etiam vehementer resistat. Cum enim primi ipsorum maiores, ciues fuisse, acta demonstrent, ab illis ad posteros sic cõiectura ducetur, vt quod † maiores fuerunt, posteros quoque permanisse, & consequenter Actores esse, existimandum sit, *l. siue possidetis, C. de probat.*

177 Illud fortius stringere videtur, *Das sie von Episcopo, vnd derselben Stifftheadeliche Lehen tragen vnd darfür wie andere vom Adel mit ihren Leibknechten vnd Pferden / Dienst leyften*. Verum neutrum, nec quod feuda illa nobilia sint, nec seruitia pro his præstent, probantur. Quinimò nec inuestitura, nec res, quas à Capitulo & Episcopo tenent, nobilitatem vllam arguunt. Feuda vel in decimis, vel prædiis, aut aliis rebus singularibus consistunt: nullum castrum, aut territorium illis concessum aduerto, vt nulla etiam suspicio sit, iurisdictionem, ratione horum feudorum, illis cõpetere vllã. Atqui sine dignitate & iurisdictione omnimoda, † etiam iure communi, nullum feudum nobilitat, *Guid. Pap. decision. 385. & sequent. Vest. de collect. part. 4. c. 3. n. 1.*

178 Deinde, etiam si seruitia † feudorum nomine præstita essent nobilitatẽ tamen non inferrent: cum fides, & seruitiorum necessitas, † omnibus feudis, etiam minimis, & ignobilibus, tanquam eorum propriũ, adhæreat, *ca. 1. ex quib. caus. feud. amit. Curt. part. 1. quæst. 6. n. 13. Duaren. in consuet. feud. num. 8. cap. 2.* Atque hinc est, quod testes asserunt, *Alle Hanermeister*: quos tamen nullus eorum nobilibus adnumerat, sed etiam nonnullos rusticos seruitia paria cum nostris Actoribus prætare.

Inde consequenter etiam iudicium fieri potest de iis feudis, So sie von den Herzogen von Sachsen vnd Graffen zu Dett ngen tragen vnd verdienen müssen. Plane, cum Principes Saxoniz, suorum feudorum nomine, Actores etiam suaz iurisdictioni subiecisse videantur, quod patet ex collectarū
 179 † exactionibus, quaz subiectionem requirunt, de quibus in literis, *sub n. 25. & 36.* ad lectum positionalem productis, efficitur, ex eiusmodi feudorum conditione, eos immediatos Imperii, nedum Franconiz nobiles liberos existere, prorsus extrui non posse. Præterea, quamvis probatum est, nonnullos ex familia Zolnerorum, Schultheissen vel Abbates auff N. fuisse: tamē ex familia Actorū eos processisse, minimē constat, & à Reo demonstratum est. Eius nominis alios complures, & ciues Bambergæ, & nobiles in Franconia
 180 esse: ad positionem autem generis, † non sequitur præcisè positio vnius speciei, *Euerhard. in Topicis. à specie ad genus.*

Quod ipsum de Friderico & de Theodorico, Zolneris, Canonicis Bambergensibus, responderi potest: videlicet, eos non de Actorum, sed, quod verisimilius est, de nobilium stemmate Zolnerorum extitisse.

Eodem modo dabimus, probatum esse, daß die Zolner für dem Lehengericht gerechtet / tamē non patet, daß: s am edlen Lehengericht gesehen / sonder auff Episcopi Saal / für ihme / oder seinen Gelehrten / oder Lehennamen. Minus constat, quod tunc temporis iudicia, secundum feudorū qualitates ratione vassallorum, nobilium & plebeiorum, fuerint distincta: quin contrarium, quod non euidentis argumentum est, in citatione, *nu. 14.* ad decimum nonum positionalem, post examē producta, darinn Eberhard Zolner wirdt vorbescheiden / von wegen eins Lehens / so Euns & Bürger zu Bamberg / von Episcopo getragen: daß aber die Zolner an des Bischoffs Lehengericht gesehen / non esse probatum.

Veluti nec illud quod Matthes in der baurvrischen Auffruhr der bürgerlichen Pflicht ledig gezeht / & huius Matthei ad 13. posit. producta amotio, in genere exprimit, wie die von Bamberg ihn seiner Pflicht haben ledig gesagt. Quod intelligi potest, & quidem verisimilius, de obligatione ad onera, à quibus erat immunis, eaque immunitas † liberationem ab omnimoda ciuilitate non includit, *vt post dicitur.*

Omnium vehementissimè Actores vrgent, daß die Ritter schaff im Land zu Francken sie für Adels Personen gehalten vnd zu ihren Ritter Tügen beschreiben. Sed nec hanc nobilium dictionem, de se conceptam existimationē probarunt. Et quamuis nonnulli rustici, & alii inferioris conditionis homines, eos Junckhern appellent, & appellari dicant: nullam tamen concludentem dictis suis
 182 apponunt rationem, sine qua † testis cuiusuis depositio est nulla. *Paris conf. 56. n. 21. vo. 2.* Ex nobilibus testibus, qui sui similes melius norunt, nemo pro confortibus eos agnoscit, ne quidem 19. Actorū

testis, qui eorum cognatus est: & dum vehementer pro ipsorum prærogatiua, non sine affectionis suspitione nimia, defudat: tamen ad 14. positionalem deponit se de ipsorum nobilitate scire nihil, sonstn hab er gehört / daß sie gute alte Leut / seines ehribarn Geschlechts seyn.

Tituli etiam, in epistolis Actoribus inscripti, † 183 Den Edlen vnd Besten parum ad rem conferunt. Ad promerendum enim fauorem eorum, quibus scribitur, accommodari solent: ex quibus nihil iuris quæritur illis, cum actus † amicitiaz, ne quidem possessionem tribuant, *Bar. in d. l. 1. §. hoc interdicto, de itin. & actu. priuat.*

Planè nec Princeps ipse, nec Papa, † nobilitare 185 quenquam censetur, eo ipso, quod nobilē ipsum appellat, *Tiraquell. de nobilit. cap. 6. num. 24.* eadem ratione, qua nec seruo ius filii accedit. Quamuis tamen, si hoc fiat actis interuenientibus, ex peculiari constitutione Iustiniani, seruitute liberentur, quod argumento est, iure communi nihil iuris eum inde consequi, *l. 1. §. simili, de latin. libere. toll. §. vlt. Inst. de adopt.*

Deinde, quod à nobilibus ad publicos conuentus An. 44. vocati sint, non reperitur, extra id, quod de solutione collectæ, in absentia exactorum, vel hospiti facienda, gen Culsmbach, semel sunt vocati, Anno 42. Qui actus priuato fieri potuit, & licuit, nec possessionem induxit, quemadmodum *supra dictum.*

De literis quoque eorum nobilium, qui nomine Ducum Saxoniz ad Zolneros nonnunquam scripserunt, hoc constituit, ponderari debere ex delegatione ipsorum Ducum. Et vt concedamus, Actores nostros, contemplatione Ducum Saxoniz, vel aliorum quorumuis extraneorum, nobiles censi atq; esse: non tamen inde sequitur, etiam quoad Reum, & liberos Franciz nobiles, eos tales habendos: diuerso enim † respectu, 186 diuerso iure quis censi potest *glos. in cap. cum Capella. de priuileg.* Et cum plura iura concurrunt † 187 in persona vnius, perinde est, ac si concurrerent in personis diuersorum. *Tutorem ff. de his, quib. vt indign. l. cum quadam. C. de administ. tut. † Hoc pacto, 188 respectu certæ rei, vel loci, exemptus quis esse potest, respectu alterius rei, vel loci, non erit exemptus. d. c. cum Capella. & ibi Panor. m. nu. 1. & seqq.* Sic Actores, † quatenus Vassalli Ducum Saxoniz 189 sunt, nobiles esse possunt: & quatenus rei, vel Capituli, nihilominus ciues erūt: nec ex hac, vel illa conditione, liberi Franconiz nobiles euadent, personam vassallorum in eis non quærimus, sed personam liberorum Franconiz nobilium, in quo suo iudicio, operam perdimus: *Eberhard. in Top. in loco à tanquam. tam de priuilegiis.* De quibus videamus primò. Quid sit in facto. Secundo, quid in iure. Quæ in facto, omnia instrumentis sunt probata. In iure generaliter definitum est nulla priuilegia, † immunitatem à muneribus pa
 190 trimonialibus præstare. *l. qui immunitatem. Codic. de muneribus patrimon. lib. 10. l. nullus 29. de decur. lib. 10. Cacheran. decis. 95. num. 49.* Et vacatio, † quæ per 191 priu-

privilegia de facto concessa est, ipso iure est nulla
l. vacuatis. 19. & ibi Dd. Codic. de decurion. libro decimo,
 192 quæ lex † omnium immunitatum privilegii ex-
 presse derogat. Vnde pro regula traditur: concessi-
 193 onem immunitatis, † cum effectu fieri non pos-
 se: nisi cum clausula: non obstante *l. vacuatis. Ves-
 las. de estimo. part. 4. cap. 7. numero primo, & seq. Boff. in
 pract. criminal. tit. de princip. numero 135.* Dubium ita-
 194 que non est, quin summus princeps, † cum hac
 clausula, immunitatem concedere possit, *Bartol.*
Bald. & Alex. and. in d. l. vacuatis. Vestas. d. part. 4. cap. 5.
num. 27.

Item dicendo de Germaniæ nostræ principi-
 195 bus, † cum perpetui sint, ac lura Imperii, siue re-
 galia possideant, omniaq; possint in suis territo-
 riis: *Grauet. conf. 135. n. 2. Bursat. conf. 162. n. 11. vol. 2. Pa-
 ris. conf. 69. per tot. part. 1.* Inde est quod statuta dero-
 gatoria iuri communi facere, ac in rescriptis iisdē
 clausulis uti possint, quibus Imperator utitur, *Fest.*
p. 4. cap. 7. num. 18. Addit, quod non minus, quam
 196 Imperator ipse, etiam † in reliquorum subditorū
 præiudicium, immunitatem concedere possint.
Bursat. conf. 162. numer. 2. vol. 2. & Capella Tholos. decis.
349. & ibi præcipue Aufser. Vbi tamen notādum est,
 197 quæ de Ducibus inferioribus † principe ibi dicū-
 tur, de illis intelligenda esse, qui iura principis nō
 habent: quod patet ex versic. & hoc intelligo in ciui-
 tate, plene *Vest. d. p. 4. c. 7. num. 20.*

Privilegia actorum prægnantia sunt: quamvis
 enim nec ipsa authentica, nec eorum confirma-
 tiones d. clausulam, non obstante *l. vacuatis*, vel à
 198 lla lege, non contineant: Tamen quæ ab Episco-
 pis † profecta sunt, consensum capituli includūt,
 & sic in concessione plenam causæ cognitionem,
 & certam concedentium scientiam interuenisse
 præsupponunt.

Confirmatio Caroli IV. de certa Imperatoris
 scientia, reliquorum Imperatorum confirmationes,
 quod etiam ex plenitudine potestatis proces-
 199 serint, testantur. Clausulæ autem, † ex certa scientia.
 Item, de plenitudine potestatis, idem operantur, quod
 clausula, non obstante tali lege. *Gabriel. libro 6. commun.*
conclus. tit. de claus. conclus. 1. numero octavo, & 20.
Cacheran. decision. 39. numero 19. Deinde in ipsis
 200 privilegiis † multum ponderis habet repetitio
 particularium vniuersalium: ab omni præstatione: I-
 tem, quacunque exactione. Quamvis enim genera-
 201 lis immunitatis concessio, † casus insolitos, & pu-
 blicam utilitatem concernentes, non comprehē-
 dat *Cacheran. decis. 91. num. 1. Capel. Tolos. d. q. 349. & i-
 bi Aufser. numer. 9. Capoll. cautel. 63.* eamque commu-
 nem dicit *Viuius*, in commun. opinion. verb. Immuni-
 tas.

Attamen cum immunitas conceditur † sub ei-
 iusmodi verbis, geminatis videlicet, omni, quocun-
 que: casus improuisi, scilicet bellorum, pestis & similes,
 includuntur, etiam si non exprimentur. *Cacheran.*
decis. 39. num. 21.

Præterea considerandum est, quod d. privile-
 gia tam à Carolo IV. quam ab Episcopo Leopoldo,
 propter merita, Gunthero confirmata sint, &

aucta. Privilegia autem † ob merita concessa ad 203
 onera, etiam publicæ necessitatis causa inducta,
 extenduntur: *Roland à Vall. consil. 76. numer. 23.* vbi
 dicit communem, *volum. 2.* Meritorium quoque
 expresse facit, † quod privilegia in contractum 204
 transeant, nec vnquam reuocari possint, *Alexand.*
conf. 30. numero 17. volum. 5. Vestas. part. 5. c. 1. numer. 1.
Gabriel. lib. 3. tit. de iure quæsit. non tollendo. c. 6. conclus.
6. num. 6. 7. Quod vsque adeo verum est, ut ne qui-
 dem princeps † de plenitudine potestatis, ea reuo- 205
 care possit: cum contractus cum subdito † initi, 206
 potestati illius non subiacent, sed in iis ut priua-
 tus reputetur, *Gabr. in tit. conclus. 5. numer. 18. 19.* Ve-
 stas. vt supra. Et reuocationes cum fiunt, † licet ge- 207
 nerales sint, & geminatæ: Tamen privilegia pro-
 pter merita concessa, non censentur simul reuo-
 cata: *Mandofius in regul. Cancellarie, tit. de reuocatio. q.*
13. n. 6. Bursat. conf. 16. n. 57.

Ex quo sequi videtur, ne quidem illam reuo-
 cationem, quæ communiter publicis decretis Im-
 perii, in dispositionibus de collectis inseritur, A-
 ctoribus quoque obesse.

Amplius pro Actoribus facit, quod confirma-
 tio Caroli IV. multorum novorum privilegiorū
 concessiones, prioribus accumulata. Ex quibus ad
 propositum facit, quod in specie immunitatem
 ab oneribus bellorum exprimat. Quæ verba cum
 sint Imperatoris, nullumque bellum licitum sit,
 nisi † vel ab Imperatore ipso, vel ipsius procerum 208
 Imperii decreto geratur, *Gail. de pace publ. c. 4. lib. 1.*
 consequenter libertatem ab ipsis oneribus Impe-
 rii, quæ per publica Comitiorum decreta indu-
 cuntur, (cum necessitates bellorum & munitio-
 num contra Turcam concernant) Actoribus no-
 stris competere. Quæ enim per expressionem o-
 neris, † præsertim belli, conceditur immunitas, 209
 ad omnes similes casus insolitos atque improui-
 sos extenditur: quod ex magis communi asserit
Bursat. d. consilio 15. nu. 11. volum. 1. Capoll. d. cautel. 63.
num. 2.

His omnibus accedit, quod pro validitate di-
 ctorum privilegiorum, in fauorem Actorum, bis
 in iudicio contradictorio est pronunciatum: Et
 quidem in terminis onerum, causa necessitatis pu-
 blicæ, & propter Ducis Guilielmi incursiones
 impositorum, ut nō inmerito tam rerum iudi-
 catarum auctoritas, quam dicatorum privilegio-
 rum potestas, Actores à Rei iudictionibus immu-
 nes conseruare debeant.

Postremum Actorum fundamentum, est præ-
 scriptio iuris contribuendi cum nobilibus, siue
 præscriptio immunitatis, ab impositionibus Epi-
 scopi, præscriptionem contribuendi cum nobi-
 libus nullam, Actores docere possunt, cum pos-
 sessione careant. Atque hoc sufficere putaret hoc
 casu. Ad implendam immunitatis † præscriptio- 210
 nem, tria potissimum probanda sunt: primo, qua
 si possessio: secundo, titulus; tertio, tempus qua-
 draginta Annorum. Bona fides, † etsi concurrere 211
 debet: Tamen quia præsumitur, maxime cum
 de titulo aliquo constat, ne quidem allegare eam,

- necesse erit. *Vasq. lib. 2. illustrivm controuers. c. 70. numer. 15. 16.*
- 212 Necessitatem interpellationis † & reculationis, hinc inde faciendæ, ægre inter requisita admitto: *Grauetta* eam omnino non requiri, multis argumentis demonstrat, in *consilio* 111. & iterum in *tractatu de antiq. temp. p. 4. cap. cum prædicta. numer. 36. 38.* ubi similiter respondet ad *Alexandri* argumenta. *Vestas part. 4. numero 18. Couarru. in c. possessor. §. de*
- 213 *reg. iur. in 6. p. 2. num. 8.* Alii existimant, † tunc demum non esse necessarium, cum titulus ostenditur, *Balb. de præscriptione part. 2. §. part. princip. question. 7. numero 4.*
- Vtramuis opinionem amplectamur (quamuis mihi prima videatur verior & communior) facile hoc requisito carebimus: cuius loco sufficere existimo, si definito temporis spacio casus contigit, quo collectæ fuerint indictæ, nec tamen solutæ, *Grauet. d. consilio 111. numero 10. 11. Vestas vt supra.*
- 214 Cui consequens est, vt dicamus, possessionem † à tempore primæ impositionis incipere: *Balb. d. loco. num. 5.*
- 215 Tempus autem † quadraginta Annorum cū titulo saltem requiri, existimarunt dictis locis *Grauet. numer. 11. Vestas num. 1. & seq. Couarru. nu. 8. Balb. num. 5.*
- 216 Nec obstat, quod ius collectandi † ad regalia pertinet, quæ immemorabile tempus postulant, c. *super quibusdam 26. §. præterea. de verbor. sign.* Respondetur enim, agi de iure immunitatis, & non de iure collectandi: quæ iure † communi cuius cõpetit, quamuis sit contra ius commune. *Vestas part. 4. c. 7. num. 8. & c. 8. num. 8.*
- 218 Deinde non obstat, collectas, † quia factum hominis requirunt habere causam discontinuam.
- 219 Respondeo enim, iurium incorporalium, † quæ seruitutes non sunt reales, habere potius causam continuam, quam discontinuam: quia personis competunt, & retinentur animo continuo, *Bart. l. iusto. §. non mutat. numero 4. de vsucap.* Eamque sententiam communiter receptam, testatur *Couarru. d. c. possessor. part. 2. §. 3. num. 3. explicat. lib. 1. variar. resolution. cap. 17. numero 10. Hac de iure præscriptionis dicta sint.*
- In excussione facti, quoad possessionem, quæ in omissione præstationis collectarum consistit, Actoribus nostris necesse non est negatiuam, nõ factæ solutionis, probare: Sed satis est, si post primam impositionem factam, legitimum temporis cursum adimpleatur, *Grauet. d. consil. 111. numero 11.* Notorium autem est Casus publicarum Imperii collectarum, ante litem cõptam contigisse committitur, † quo ipso, concessio, siue vsus immunitatis, satis est probatus, *Grauet. d. consil. 111. num. 3.*
- Patientiam in Episcopis demonstrat ipsorum
- 221 permissio, † dum Actores nihil soluere passi sunt, sine protestatione: *Heming. cons. 2. tit. de iuridict. numero 48.* Item: † solutionis requisitio, & recusatio, de qua constat ex Epistola *Apell. von Sichtenstein* ad articulum 6. producta, cuius datum habetur,
- 223 Anno 91. Item † ex Iudicio coram Imperatore

Wenceslao agitato. Anno 1396. Iam si computatio inecatur, ab Anno 1495. quo Anno eum gemine *Pflegre.* vsque ad Annum 1544. quo Actores primam turbationem sensisse videntur, constabit numerum temporis 40. annorum excessisse.

Titulum acta suppeditant † in priuilegiis, & 224 duabus sententiis dictis. Sententiam autem † legitimum præscribendi titulum etiam præbere, l. *Pomponius, ibi Bartol. & Iason de acquir. possess. Vasq. de illustr. controuers. libr. secundo, cap. 77. n. 1. Hac de requisitis præscriptionis, a parte Actorum.*

Inde apparet postquam Reus, quoad Actores ipsos, nunquam probauit, quod vnquam collectam soluerint, præscriptionem in eorum persona esse indubitatam.

De collectis *irer Hinderfassen auff dem Land* varie testes deponunt. Eorum, qui solutionem negant, dicta confirmant, primo, Capituli & *Castners* missiua, ad *Matthes Zöner* Anno 25. num. 81. ad sextum positionalem. *Darinn er / Castner / nomine Episcopi & Capituli, an ihn begert / daß er die seinen / im Ampt Staffelstein geseßen / dahin verboten / vnd bey der auffslag des 20. Pfenning dem Werttrag gemess / persönlich erscheinen wollt.* Ex quo colligi potest, d. *Matthæum*, vel per semetipsum suos collectasse, vel saltem, sine suo consensu, ab Episcopo collectari eos non potuisse. Deinde, ad idæ faciunt literæ *Decani & Capitali Bambergensis*, ad eundem *Matthæum*, vnd *andere Zöner* / auff *Brand* / Anno 35. & ad 11. positionalem productæ. In quibus ab eis petunt, *daß sie ihren Vnderthanen zu Staffelstein, befehlen wollen / ihr Gebürnuß an der Gemeinen / vnd vnder den Innwohnern da / elbsten / bewilligten Anlag / zu Ablegung / in casu necessitatis publicæ gemachten Schulden auch zu erlegen.* Hac si coniungantur cum dictis testium, de contributione affirmantium verisimilius est, Actorum subditos, si collectas vnquam soluerunt, ipsis Actoribus, non etiam Reo soluisse & consequenter, præscriptionem etiam in personis subditorum, quoad Reum probatam.

An elisa?

Quæ probata † non sunt, elisione non egent. 226 In hoc numero sunt, primo, † possessio contribuentium 227 di in die *Muttertrubhen.* Deinde ius † siue possessio 228 nobilitatis *Franconia.* Vnde cum non constet, Actores ex liberis *Franconia* nobilibus esse, sequitur, eos ad contributionem publicarum Imperii collectarum esse obstrictos.

Iam quæstio est, vbi contribuere debeant? In decretis Imperii † duo modi propositi sunt, qui 229 bus collectæ comportantur. Vel enim † speciales 230 exactores in singulis prouinciis ordinantur, qui in communem arcam, collatam pecuniam redigunt, vel permittitur, † vt quisque suos collectet 231 subditos. Vterque autem modus, quoad coactionem contumacium, in idem recidit: Cum in illo, executio factæ indicationis, in hoc ipsa indicio domino territorii in subditos competat. Ex quibus efficitur, in negotio collectarum, † tantum 232 subditos cogi posse: quod iuri communi consentaneum

eanem est, l. rscripto. §. fin. ibi Bartol. de muner. & honor. l. in forma. §. primo, de censibus l. cum neque. de incol. l. libro 10. Schurff. consilio 44. numero 11. centur. prima.

233 Et sic intelligit verba Reecessum Imperii, † Da er gefessen/zugeben schuldig sey: l. domicilium. ibi gl. Bart. in l. libertus. §. sola. ad municip. Boer. decis. 260. numer. 11.

Proinde summam causæ Reus collocare videtur, in exceptione subiectionis, videlicet, vt † prober, Actores, vel ciues, vel incolas Bambergenses esse. Ex Actoribus, Michael Bambergæ se domicilium habere fatetur. Alterum, Hansen/ ibi in der Hoffelshösin Haus/ domicilium habuisse, testes probant.

234 Ex quo pro Reo nascitur hæc † præsumptio, quod quisque eius loci ciuis reputetur, in quo degit: Felin. c. quoniam. l. 4. n. 3. de offic. ordin. Sed clariore ciuitatis probationes sunt in sequentibus.

235 Primo, † quod maiores Actorum ciues Bambergenses fuisse constat: sic in renouatione priuilegiarum à Leopoldo Episcopo, & Carolo IV. Henrico Zömer facta, ibi ciues dicuntur.

237 Secundo: † Actores nostros alios Zolneros, Bambergæ habitates, fatentur suos esse agnatos, & Ciues: ergo & eiusdem conditionis esse eos necesse est, vt etiam habetur ad 26. articulum defensionalem, in responsionibus: Cum omnes ab eodem stipite nascantur. Nec præ illis quicquam habere queunt, quod in specie non demonstrant.

238 Tertio: † Etsi Actores immunitate à muneribus ciuilibus patrimonialibus donati, & quoad eam, præ agnatis, atque aliis ciuibus priuilegiati sint: quoad reliqua tamen, per omnia illis similes manent: cum exclusio vnius, sit inclusio alterius l. cum prator. de iudic.

240 Quarto: eo ipso † quod ex priuilegiis se à muneribus ciuilibus vacationem habere contendunt, iuri communi se iidem subiectos esse fatentur. l. 1. §. 1. de iurisdict. eius, cui mand. est iuris. l. ex eo. de testibus.

241 Exemptio enim & liberatio, † præsupponit obligationem, l. decem. ibi Bartol. de verb. obligat. capit. quod vero non 32. quest. 2. Nec exemptio, cum contra ius commune sit, extenditur vltra id; quod in ea est comprehensum. c. ex onere. ibi Panorm. de priuileg. Boss. in tractat. de princip. num. 136. Sic immunitas † à muneribus patrimonialibus, non tribuit exemptionem à personalibus, multo minus à iurisdictione & foro, Alex. and. consilio 157. numero 13. volum. 2. Vtique adeo autem immunitatis concessio, † non tribuit omnimodam ciuilitatis liberationem, vt etiam statutum, loquens de ciuibus, locum habeat in ciuibus exemptis, non subeuntibus munera: Bartol. l. 1. numer. 17. ad municipal. Bald. in l. in orbe. de statu homin. Tam enim ciues priuilegiati dicuntur, & omnibus commodis & fauoribus potiuntur, quibus ciues originarii: Roman. cons. 63. num. 9. Boer. decis. 260. num. 23. Dd. communiter, in l. si is, qui pro. de vsucap.

242 Quinto: † Priuilegia, quæ nostris Actoribus competunt, non personæ, sed Rei videlicet ædibus tributa sunt vt illis fruantur: non respectu pro-

priæ qualitatis, personis eorum inherentis: sed respectu qualitatis, quæ ex possessione ædium illis accedit. Ergo cum priuilegia ista, tantum † rem, non etiam personam afficiat, sequitur, quod nec personam alterare, nec ex ciue, forensem, nec ignobilem ex nobili efficere possint.

246 Sexto: † Priuilegio Leopoldi, Episcopi, Henrico Zömer/ tanquam Ciui Bambergensi, propter merita Guntheri Doder/ etiam ciuis, est concessum: in concessione cautum, ne in quenquam, qui Ciuis Bambergensis non est, domus transferatur. Ex quo colligit, tantum Ciuem Bambergensem, priuilegio ædium frui posse.

247 Septimo: † Confirmatio Caroli quarti, illiusque nouæ concessiones, etiam in Ciuib. Bambergensibus tantum locum habere possunt: quod liquet ex verbis: Als ander Bürger zu Bamberg. Dicitio enim, † alius, in proprio significato, implicat similia. glossa in l. in bona fidei. de rebus credit. & in l. si fugituum. Codic. de seruis fugit. Felin in c. sedes, num. 6. ibi addit. de rscript.

249 Octauo: † Actorum parentes, in senatu, & iudicio Ciuitatis Bambergensis, munera personalia, & honores gesserunt: Ciues ergo eos esse oportuit, cum ex honoribus † & muneribus Ciuis cognoscatur l. ciuis. C. de incolis. libro 10. Iason dict. l. si is qui. num. 300. de vsucap.

251 Nono: † Ipsi Actores, eorumque parentes, & Agnati, seynd am Landgericht/ vñnd Bürger Lehengericht/ als Bürger/ gefessen/ quod testes affirmant ad 17. & 18. defenl.

252 Decimo: † feuda ab Episcopo & Capitulo Bambergensi, Actoribus concessa, in designatione der Registratur, à Reo producta reperiantur.

253 Vndecimo: † Nobiles feuda illis concedunt tanquam Ciuibus, eaque recipiunt per semetipsos, non substitutos, e contra, per substitutos nobiles accipere solent: quemadmodum testes deponunt ad 30. defenl.

254 Duodecimo: † Nulli testium constat, daß Actores, eorum maiores, zün Landrägen gen Bamberg/ ab Episcopo neben anderen jemals beschriebent worden/ oder auch erschienen.

255 Vltimo: † Communis vox & æstimatio, de qua omnes fere testes ad 6. 16. defension. & 36. additionalem deponunt, Actores Ciues, non etiam nobiles esse, demonstrant. Nobilitas autem, † & quæ uis alia conditio personæ, per famam recte probatur, Guid. Pap. decis. 387. in princip. Bartol. in l. 1. C. de dignit. libro 1. in fine.

256 Ex quibus omnibus, cum luce clarius sit, Actores, ratione & ciuilitatis & domicilii, Rei subditos esse, recte etiam exceptionem, constitutionem scilicet Imperii, ipsis opponit. Eadem constitutiones, etiam contra priuilegia & præscriptionem, Reo exceptionem idoneam suppeditant. Nemlich, daß in den Reichsstätten niemand gefreny et seyñ/ noch dagegen einige Freyheit/ Verräq/ Indult/ re. schützen sollen. Sed & priuilegia Actorum tantum valere existimat, in den Land vñnd Statteuerren/ ab

ERIL
 aneum est, l. rscripto. §. fin. ibi Bartol. de muner. & honor. l. in forma. §. primo, de censibus l. cum neque. de incol. l. libro 10. Schurff. consilio 44. numero 11. centur. prima.
 Et sic intelligit verba Reecessum Imperii, † Da er gefessen/zugeben schuldig sey: l. domicilium. ibi gl. Bart. in l. libertus. §. sola. ad municip. Boer. decis. 260. numer. 11.
 Proinde summam causæ Reus collocare videtur, in exceptione subiectionis, videlicet, vt † prober, Actores, vel ciues, vel incolas Bambergenses esse. Ex Actoribus, Michael Bambergæ se domicilium habere fatetur. Alterum, Hansen/ ibi in der Hoffelshösin Haus/ domicilium habuisse, testes probant.
 Ex quo pro Reo nascitur hæc † præsumptio, quod quisque eius loci ciuis reputetur, in quo degit: Felin. c. quoniam. l. 4. n. 3. de offic. ordin. Sed clariore ciuitatis probationes sunt in sequentibus.
 Primo, † quod maiores Actorum ciues Bambergenses fuisse constat: sic in renouatione priuilegiarum à Leopoldo Episcopo, & Carolo IV. Henrico Zömer facta, ibi ciues dicuntur.
 Secundo: † Actores nostros alios Zolneros, Bambergæ habitates, fatentur suos esse agnatos, & Ciues: ergo & eiusdem conditionis esse eos necesse est, vt etiam habetur ad 26. articulum defensionalem, in responsionibus: Cum omnes ab eodem stipite nascantur. Nec præ illis quicquam habere queunt, quod in specie non demonstrant.
 Tertio: † Etsi Actores immunitate à muneribus ciuilibus patrimonialibus donati, & quoad eam, præ agnatis, atque aliis ciuibus priuilegiati sint: quoad reliqua tamen, per omnia illis similes manent: cum exclusio vnius, sit inclusio alterius l. cum prator. de iudic.
 Quarto: eo ipso † quod ex priuilegiis se à muneribus ciuilibus vacationem habere contendunt, iuri communi se iidem subiectos esse fatentur. l. 1. §. 1. de iurisdict. eius, cui mand. est iuris. l. ex eo. de testibus.
 Exemptio enim & liberatio, † præsupponit obligationem, l. decem. ibi Bartol. de verb. obligat. capit. quod vero non 32. quest. 2. Nec exemptio, cum contra ius commune sit, extenditur vltra id; quod in ea est comprehensum. c. ex onere. ibi Panorm. de priuileg. Boss. in tractat. de princip. num. 136. Sic immunitas † à muneribus patrimonialibus, non tribuit exemptionem à personalibus, multo minus à iurisdictione & foro, Alex. and. consilio 157. numero 13. volum. 2. Vtique adeo autem immunitatis concessio, † non tribuit omnimodam ciuilitatis liberationem, vt etiam statutum, loquens de ciuibus, locum habeat in ciuibus exemptis, non subeuntibus munera: Bartol. l. 1. numer. 17. ad municipal. Bald. in l. in orbe. de statu homin. Tam enim ciues priuilegiati dicuntur, & omnibus commodis & fauoribus potiuntur, quibus ciues originarii: Roman. cons. 63. num. 9. Boer. decis. 260. num. 23. Dd. communiter, in l. si is, qui pro. de vsucap.
 Quinto: † Priuilegia, quæ nostris Actoribus competunt, non personæ, sed Rei videlicet ædibus tributa sunt vt illis fruantur: non respectu pro-

257 ren/ab Imperii collectis, Episcopi neminem † in præiudiciam Imperii liberare potuerunt, nec voluerunt. Et confirmatio Caroli quarti, Actorum maioribus concessa est, tanquam ciuibus Bambergensibus, non etiam tanquam Ciuibus Imperii, de quo proxime.

Præscriptio quoq; immunitatis Actorum hinc detsassen / certa non est, vt per Dominum Referentem deductum. Et cum ex testibus, solutione collectæ plures affirmant, quam negent, merito affirmantium dictis statuit, cum alias generaliter etiam duobus † affirmantibus plus credatur, quam mille negantibus: glossa in l. diem proferre. §. si plures de recept. arbitr. Ias. in rubr. de iureiur. Quamuis etiam non liqueat ex testium dictis, vt rei soluerint, Episcopone, an ipsis Actoribus: Præsumptio ramen est pro Reo, qui ordinariam habet iurisdictionem, cuius fructus & actus sunt, collectæ, Alex. and. consil. 52. n. 2. volum. 6. Iason in l. placet. C. de SS. Eccles. E. quod Actorū subditi Episcopi officariis ad collectas teneantur, dicit testis 18. ad 16. position. E diuerso, de iurisdictione Actorum in suos homines, nihil est probatum. Facit, quod in dubio dicta testium, † pro producente sint interpretanda, arg. leg. veteribus. de pact. l. Labeo. de contrah. empt.

Non obstat Epistola desß Bischoffs Eastners / ad Matthesen / Anno 25. data, non enim scripta est de collectis, sed multa desß 20. Pfenningß / damit allein die / so dem Bischoff verwan gewesen / belegt worden: quodque hoc non præiudicare potuerit Reo.

Minus obstat Decani & Capituli literæ ad eundem Matthesen Anno 35. Concernunt enim collectam, quam communitas zu Staffelstein / ad solutionem æris alieni faciendam, sibi indixerat: quod sine licentia superioris potuit: cum non fuerit actus iurisdictionis, sed liberæ facultatis, quam vnusquisque in suis bonis habet. Alex. and. in l. 4. §. actor. de re iudic. & consilio 78. numero 4. volum. 6. Petrus de v. bald. de collect. in princip. numer. 1. 3. Guid. Pap. decis. 444. num. 1. 2. Wesemb. consilio 45. num. 10. & consil. 27. num. 26.

261 Ex quibus omnibus efficitur, Actorum intentionem in petitorio per Reum elisam. Cæterum, quoad actionem edicti. Si quis ius dicenti non obtem. &c. cum dolus Episcopi nullus appareat, requisita etiam illius actionis non sunt probata. In vniuersum enim, † nullum pœnale iudicium, nisi ex doli causa, locum habet, Bald. & Dd. in l. si. quod quisque iuris.

Quid pronunciantum.

Cum in possessorio intentio Actorum probata non sit, in petitorio vero elisa: Reum absoluentum, cum domino Referente concludit; cum reservatione tamen priuilegiorum, & aliorum iurium, Actoribus competentium, de quorum vi & potestate, præsertim quoad immunitatem, quarumcunque Land vñnd Stattstewer / priora reperit.

Sed hoc loco nobis obex obicitur, videlicet, cum quondam Michael, & iam ipsius filius, domum priuilegiatam solus inhabitet, videri potest, etiam, quoad hoc, reservationem fieri posse. Respondet: Inhabitor ædium ex priuilegiis immunitatem habet, in omnibus bonis, vbicunque sitis, atque eandem ita, contra ciuitatem Bambergensis, in iudicio Episcopali obtinuit. Constat autem, Hansen Zöllner / in feudis, cum Michael, simultaneam habuisse inuestituram, eamque adhuc hodie vtriusque liberos habere, consentaneum est: sicut & ipsorum parentes obtinuerunt. Atque vis connexorum facit, † vt incapax gaudeat beneficio capax, l. si communem, quemadmodum seruit. amitt. l. is qui duos, de liber. legat. Eoque casu regulariter procedit, vt, qui ex sua pertinetia consequi non possit, ex persona conforis consequatur, l. si emancipati, Codic. de co. ar. Felin. in capit. placuit, numero 6. de præscript. Hippol. singul. 180. Gal. libro primo, de pace publica, obseruatione 6. numer. 16. & seq. vsque ad fin. Ea ratione, si vni † ex duobus locis datur vacatio à muneribus, proderit alteri glossa in l. fin. C. de muner. & honor. non contin. lib. 10. Idque maxime procedit, cum vacatio in rebus, † pro indiuiso communibus, competit, veluti in quibus diuisionem dominus non admittit. Ang. in d. l. si commune. Hinc est, quod dicit Bald. Si nobilis † cum plæbeo habet feudum commune, & nobilis dominum offendat, ramen feudo non priuatur, quod habet commune cum plæbeo innocente. Bald. in c. 1. quib. ex caus. feud. amitt. Quod si tamen hoc omnino deesset, nihilominus Hansß Zöllner / ex aui Georgii, & Martiæ patris, ac propria possessione, immunitatem, quoad suam personam, contra Episcopum, in præiudicium illius, præscripsit: imo illius ac liberorum ipsius conditio melior, quam Michaelis, ipsiusque filii, esse videtur, quod ex nobilium consuetudine, zu Bisberg habitent, & adhuc hodie ab ordine nobilium Franconiæ ad conuentus vocentur, vt ostendunt literæ sub num. 101. 102. 3. 4. productæ. Reseruabit itaque Actoribus priuilegia ac iura, in vniuersum.

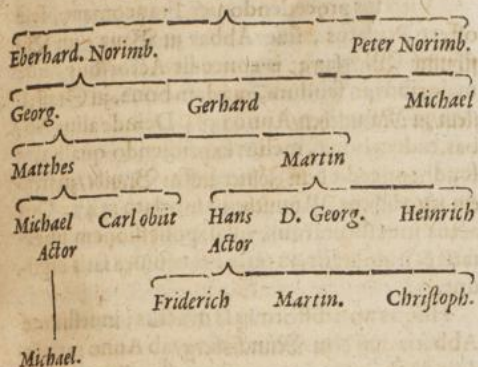
De attentatis.

Actorum querelas super his non attēdit, cum quædam eorum non habeant imaginem eorum, veluti, daß er Michael das Lehengericht zu besitzen / ab Episcopo angehalten worden. Reliqua, die Stewer / permittentibus Imperii constitutionibus, à Reo sunt perpetrata. Et ideo pro attentatis haberi non possunt, Robert. Lancellor. de attentatis in præfation. 1. part. numero 38. Et regulariter iure communi, † summarie & executiue etiam litem pendente, attentari potest, Grauert consil. 111. n. 1. Fests. cap. 3. c. 1. numero 7. Cacheran. decision. 86. num. 4. Atque adeo eius naturæ collectarum ratio est, † vt in ea à præceptis executiuis initium fieri possit, nec reuocatio attentatorum sit permittenda, Robert. Lancell. in d. tractat. part. 2. part. 4. limit. 25. numer. 1. 2. Compensatis experfis.

Saluo.

Arbor

Arbor familiae Zolnerorum.
Gebhardt, & suis Norimb.

Votum aliud, in eadem causa.

Quoad preparatoria, cum dominis Referentibus. Summa negotii, testantibus actis, talis est. Actores asserunt, se in quasi possessione libertatis esse, & antiquitus fuisse, contra dominum Episcopum, ne exigantur collectæ à se, & suis subditis, eorumque bonis, sicque nec prætexu decreti Imperii de Anno 44. teneri. Episcopus vero id negat, per plura argumenta, in defensionalibus adducta; sicque vnus libertatem asserit, alter negat.

Actionem eligo, quam & dominus Referens Actoribus tribuit: eique actioni, inspecta conclusione & petitione libelli, simpliciter adharèdum cenleo. Inde enim metiendum, quæ actio instituta, Angel in §. omnium, Instir. de act. Abb. capit. ex parte, de foro compet. Mynsinger. consil. 100. num. 4. Et iuxta communem doctrinam, semper attendendum in libello, quod non quid narretur, sed, quid concludatur, prout conclusio libelli, restringit narrata ad ea, quæ in conclusione petuntur, quia in conclusione stat modus agendi, Dd. in l. edita, C. de edend. & in c. super literis, de rescript. Et inquit Bald. in d. l. edita, non respiciendum, quid, quale, & quantum narretur, sed qualiter, & quantum ex narratis concludatur: quia modus agendi quod stat substantialiter in conclusione libelli: & ex conclusione libelli apparet; qualiter præcedentia intelligantur, late Schurff. consilio 81. numer. 5. centur. 1. Mynsinger. consilio 22. Ideoque, licet incidenter in tali iudicio altera partium, de proprietate probasset, tamen super alio non pronuntiandum, quam super eo, quod petitum est: siquidem causa proprietatis quod nil habet commune, cum possessione, positivè vel remotive, ut notatur in sæpe allegato §. nil commune, in l. naturaliter. Non tamen negandum, quin ad minuculatiue proficit probatio dominii, eo tamen casu, quando probationes omnino sunt similes, ut passim in locis allegatis per Menoch. remed. 3. num. 733. agitur.

Accedit, quod libellus quod pro commodo libellantis est interpretandus, l. si quis intentione, l. solemnem, de iudic. Mynsinger. consilio 28. numer. 4. Si itaque contra Actores pronuntiandum foret in possessorio, saluam adhuc haberent petitorium, ad cuius prosecutionem actio hæc instituta non est. Si

vero contra Reum iterum habent, quod petant Actores, & Reus hac miriori via electa, pariter integrum retinet & petitorium. Attento etiam, quod ex actis colligi potest, Actores non minus ius libertatis, quam Reum, seruiturem der Würzger Reichens probasse. Sicque inde non parum dubitari, in quam partem sententia petitorii iudicii, ex iam probatis & liquidatis, proferri tuto possit.

Quæstio status incidenter in hac causa est mota non in vim præiudicialis exceptionis, de qua in §. præiudiciales. & per Doctores ibid. Instir. de action. Dicuntur enim præiudiciales tunc, quod cum Reus, eas exceptiones obiciens, probare debet, priusquam Actor audiatur, ut per Bald. in l. peremptorias. Codic. sentent. rescind. non poss. Zas. dicto §. præiudiciales, num. 10. Sed obiecta est hic ad merita causæ, quod elidenda actione, non ut mutet genus actionis propositæ. Nec est ita præiudicialis, ut et si probetur, variatura sit tota causam. Probata enim ciuilitate Actorum aliquo modo non tamen inde necessario, & absolute infertur ad seruitutem, siue onera der Würzger Reichens. Non enim sequitur hoc ad se, quod ab hoc contingit abesse, per vulg. Cum itaque turbatio fiat in iuribus personalibus per quamcunque molestiam & impedimentum, ut per Menoch. passim. remed. 3. circa numer. 484. 503. Ergo non male proponitur tali casu vitale interdictum hoc, uti possideris. Et posito, utrunque esse propositum, Iudex potest alterutrum definire, ut per dominum Reum hoc loco, iam admo-neo, quod actionis intentatæ effectus, quod concernit non solum ius proprium ipsorum Actorum, (idque diuersis respectibus, tam bonorum, quam famæ & existimationis) verum & onera subditorum, quorum personæ & res periclitantur, der Steuerbarkeit / Reich / Folg vünd anderer Dienstbarkeit halben. Imo concernit ea intentio Actorum, maxima ex parte ius & prærogatiuam Imperatoris in recipiendis integris subsidiis, der gemeinen Hülf, ab eiusmodi immediatis. Deinde & consequenter, quod etiam ius nobilitatis Franconiæ, in col-ligendis & præsentandis Imperatori immediate, eiusmodi subsidiis. Tandem quod non nihil Electorum & Ducum Saxoniarum, nonnullorum Fræncorum Principum, Prælatorum & Comitum, interest, ne directæ dominia ipsorum oneribus insolitis grauentur, & feuda in deteriore statum deducantur. Sed ex parte domini Rei magis quod contenditur, ut augeantur bona & redditus Episcopi, als die Cammer Gefäll vünd Einkommen / & lic iura priuata potius, quam emolumenta & subsidia Imperii & Imperatoris, quæ ex auctione der Rüttertrühen vünd Gefäll ipsi magis & rectius accedunt.

An actio probata.

Nituntur Actores in hoc possessorio, quod actibus tam vetustis, quam recentibus, quorum nonnulli probati, nonnulli vero aliquantò minus, probati sunt. Quod enim continet primus & secundus articulus, non nisi ex auditu auditus,

ira tamen, vt & dominus Referens assignauit, testes Actorum 34. 36. & secundus Rei verisimiliter afferunt. Quod vero à multis hinc annis, ab Electoribus, Principibus, Prælatiis & Comitibus, in quali possessione, wegen Empfangung der Ritterlehen fuerint, & hodie sint, iuxta contenta 3. & 5. positional constat ex documentis productis, quæ tali casu firmiter testimonium præbent, quam depositiones eorum, qui eiusmodi factorum præsertim antiquissimorum, certam cognitionem habere haud possunt. Saxonice inuestituræ tales actus à centum annis, vsque huc, satis dilucide demonstrant, in quibus continentur formaliter hæc verba: *Concedimus, &c. feuda den auff dem Brand in alker massen sie die vormals von Herzog Wilhelm / reherbracht dieselben zu gebrauchen / zu gemessen / zu verdienen / vnd auch künfftige Folge thun / als solcher gesambten Mannlehen Güter alt Herkommen / Recht vnd Gewonheit ist.*

His iisdem feudis, successu temporis, sub eadem forma & modo, quoties vsus tulit, Actores ab illustri domo Saxonica, vsque ad hæc tempora inuestiti sunt. Quod vero hæc feuda, als adeliche Lehen / vnd durch rittermäßige adeliche Personen / vnd sonst in andere Weg nicht zu verdienen / doctum est per originale scriptum Electoris Ioannis Friderici, ad Matthes, Hans, Jörg vnd Heintz / Gebrüder vnd Peter / Anno 37. Quibus petitur, daß sie vnd die jhrigen wollen gerußt / zu Hof vnd Fußerschemen / oder ein andern christlichen des Adels / (si impediatur in persona) schicken. Et non puto quæquam ambigere, quin Actores, respectu feudorum Saxoniorum, in vera vsurpatione, & continuata quasi possessione nobilitatis, coniunctis & aliis actibus, infra breuibz attingendis, fuerint, & adhuc persistent.

Quod vero ad feuda Franconica, eiusque terræ Principes attinet, non minus eorum respectu actus quasi possessionis dictæ libertatis & nobilitatis, ex probatis elucet. Pariter enim Actorum maiores, longe ante centum Annos, ab Episcopis Herbipolitanis, statliche Güter vñ Zehend zu rechtem Mannlehen empfangen / quorum feudorum qualitatem facile quilibet colligere potest, ex recentiori inuestitura de Anno 47. qua Episcopus D. Georgium Zöllnern vocat, den Besten / qui sty lus eo loci, præsertim in literis, ab ipso Principe emanatis, erga ciues, minime deprehendi solet. Et quidem ipsi confirmantur contenta missiæ, in specificatione, ad positionalem 23. quæ habet inter cætera, daß Friderich Zöllner / Schultheiß / vnd seine Freunde / Episcopo Herbipolensi, Anno 1325. in expeditione vor Herrfeld / gebient: maxime si connectantur literæ eiusdem Episcopi de Anno 51. 52. 57. quibus iterum, sub dictis titulis scriptis Michaeli vnd Ioanni, sich mit Knechten vnd Pferden auffstärckest gerußt zu machen / vnd die Lehen getrewlich zu verdienen / wie andere von Rittertschaft / vnd seine Vnderthanen zu diesem Maß / & sine præiudicio (daß solches in kein Brauch gezogen werd cum oblatione reuersus) mit Steuer zu hülff kommen

zulassen / woll ihne Zöllnern / neben andern von der Rittertschaft / seines obrts genugsam versichern.

Vltius procedendo per Franconiam, sese offert Prælati, siue Abbas zu Bamberg / im Bisthumb Würzburg: is concedit Actoribus, siue maioribus, in feudum, quædam bona, zu Staffelsein / zu Mannlehen / Anno 1484. Deinde alius Abbas, eadem bona, melius exprimendo qualitates feudi, concedit dem Zöllner auffm Brandt / zu freyem ritterlichem Mannlehen / sub dato 1547. Qui actus inuestituræ, quasi possessionem libertatis & nobilitatis, in terra Franconica satis arguunt.

Hicque non difformes sunt actus, inuestituræ Abbatis auff dem Münchsberg / ab Anno 1457. & deinde ab Anno 1550. quibus ostenditur, daß ihnen dis Lehen zu rechtem Mannlehen / & quidem per auctionem, zu rechtem freyen Mannlehen gelihen.

Sic etiam der Thumproyß zu Bamberg / leibet zu rechtem Mannlehen. Pariter à Capitulo, Erhardi, Michael, Matthes / vnd Martin / accipiunt in feudum, zu rechtem freyen Mannlehen / Anno 1501.

Prædicti actus possessorii libertatis & nobilitatis, licet clariore sint, & magis perspicui, quam qui postmodum ab Episcopo Bambergensi, eiusque curia, ab hinc ad centum Annos deprehendi potuerunt, forte causante inuidia quorundam aulicorum, & ciuium, vt ostendunt interpellationes, litigia, processus, & sententiæ Iudiciales, inter Episcopum, & maiores Actorum. Ab Anno enim 1432. (quo anno adhuc Bambergensia feuda, welche statlich nemblich / neun Zehend / vnd andere Güter / sub appellatione, rechter freyen Mannlehen) paulatim à priori forma recessum, & solummodo per vocem, rechten Mannlehen gelihen worden: Tam enim sicut mutationes istæ, in præiudiciu alterius, male astruuntur, ita nihilominus acta non exigua nobis prædictæ materiæ argumenta præbent, Actores videlicet, in Episcopatu Bambergensi, non minus, quam in aliis terris Franconie & Saxonie, quasi possessione libertatis & nobilitatis hæcenus subnixos, prout inferius iterum attingendum erit. Sufficit hoc loco, vbi de actibus, ex inuestituris colligitur, id nouissime, quod per voces, zu rechtem Mannlehen die Ritterlichen / re. olim, & etiam nunc gelihen werden, id quod aperte ostendunt inuestituræ Comitum Otingensium, ab Anno 1486. & Anno 1548. vbi prædicta verba Actoribus, die Detingisch Lehen zu Staffelsein, sub verbis zu rechten Mannlehen, conceduntur: quæ 7 verba, 282 quod importent em Ritterlehen / schaff, probat der Detingisch bewilligungs Brief, des Lehen halben zu Staffelsein ibi, Verbe sich dann / daß der Best vnd Erbar, Matthes Zöllner / r. vor seiner Hausfrauen abgicg. so soll ein Tugentlicher Edelman solche Lehen / in tragersweis se ner Hausfrauen / zu Lehen Pflicht empfangen. Et hoc propositu, quoad Bambergensia feuda, confirmat, quod ea ex certa & indubitata forma & qualitate seruitiorum, nempe

pe per præstationes der Handlohn oder Ritterdienst/
 283 discernuntur. Vfus enim & consuetudo, ¶ more
 deprauato, contra iura introduxit, quod pro in-
 uestituris der Mannlehen/Laudemia, lechetwar, si-
 ue Handlohn/domino soluuntur, vt per Thoming.

284 consil. 25. lib. 2. Deinde rursus in quibusdam ¶ locis,
 præsertim in Franconia, à feudis ciuilibus, siue
 Bürgerlehen in Erb vnd Kaufffüllen, die Hand-
 lehen/ab Equeltribus vero, siue Ritterlehen/Dienst
 vnd seruicia geleist werden. Quod vero nostro casu
 einige Handlohn niemals entricht worden/ est extra
 omne dubiū: Quin potius in confesso. Nisi quod
 præteritur, saltē in alienationibus, kauffen vnd
 verkauffen solitum, vt laudimia soluuntur. Sed id
 tanto tempore, quo Actorum maiores ea feuda
 Bambergensia obtinuerant, vsu nunquam eue-
 nisse. Est tamen & hoc non probatum: quia cer-
 tum est, quod in omnibus principum aulis, vbi ei-
 iusmodi vigent consuetudines, summa diligen-
 tia obseruetur, vt sicut concessionēs & inuestitu-
 285 ræ, exactissime inter acta Cancellariæ referuntur
 & registrantur, sic & quota numerati ¶ laudimii,
 quæ plerumque incerta est, & secundum tempora
 mutatur, soleat designari, & per dictas registra-
 ras, contingente casu, probari.

Cum itaque Dominus Episcopus, in suis ar-
 chiuis de eo nihil habeat, quod ostendat, certam
 eius rei definitionem inde sumere licet. Posito e-
 nim, sic esse, prout inde de casibus venditionum
 asseritur: Quia tamen Dominus Reus affirmare
 audeat, feuda Bambergensia, à Melberis ad Acto-
 res, per venditionem transiisse, sicque de eo con-
 tractu præterdit, multo magis scire poterit, an &
 quid ab antecessoribus, nomine Laudimii, tunc
 temporis receptum fuerit. Vt taceam, impossi-
 bile quasi videri, tanto tempore Zolneros, ali-
 quid talium feudorum non emisse, vel vendi-
 disse.

His omnibus vires addit sententia, siue Br-
 286 thelsbrieff de Anno 1466. qua docetur Georg Zöl-
 ner zu Nürnberg/ à Melberis, ratione feudi Bam-
 bergensia, von Episcopi Edlen Lehengericht Erbarri
 Nhat vnd Lehennammer / quorum fuerunt 18. fere
 omnes, adhuc cognitæ nobilitatis, conuentus &
 absolutus fuit, darauß abzunehmen/ quæ sit quali-
 tas eorum feudorum.

Præcedentia confirmant actus 6. 14. vnd 15. po-
 286 sitionalium, quod videlicet ab Imperatoribus,
 Regibus, Electoribus, principibus, & nobilitate
 Franconica, Actores, ipsorumque maiores, für Adels
 personen gehalten vnd beschrieben worden. Designa-
 287 ta hoc loco sunt missiua plurimæ, ¶ tam Princi-
 pum & Magnatum, quam priuatorū hominum,
 quibus verificantur varii actus possessoriū nobili-
 tatis, ab Anno 1392. Anno 1454. Anno 1460. 70.
 77. 80. Item, ab ipso Bambergensi, ¶ quod Acto-
 res, ratione feudorum, sicut alii nobiles, beschrie-
 ben vnd erfordert/ die auch mit ihren Leiben / Knech-
 ten vnd Pferden erschienen / vund den Diensten
 aufgetwartet: vt puta, Anno 1487. scribit Henricus
 Episcopus, ad Heinrich Zölner auff dem Brand/ in

der Statt Bamberg/ & mandat, daß er Geschmuck
 vund Geschick zu seinem Einzug woll erscheinen/ vnd
 erlichen Herren Prälaten vund Mannen in zimlich-
 en Freuden helfen vollbringen.

Deinde idem scribitur ad Georg. ¶ Zolnerum, 288
 triduo post. Inde non satis mirari possum, quod
 dicitur, eos non vocatos, tanquam nobiles: Est e-
 nim contra sensum & rationem communem, daß
 die Zölner nicht anderst solten beschrieben seyn / dann
 Frig vund Hans/ die Bavren zu Leignitz/ oder Ham-
 merschmid/ vt primus testis Episcopi somniat/ oder
 daß Bavren / vund der gleichen/ Hammerschmid zu
 Fürstlichen Freuden / im Geschmuck zu erscheinen/
 solten beschrieben werden. Sed hic oblat clarissima
 testimonia nobilitatis. Anno 1501. Episcopus scri-
 bit ad Georgium Zölner his verbis: ¶ Inserm sic, 289
 ben getrewen / ic. in vnser Statt Bamberg / vnsern
 Gruß (nulla nec hic, nec in aliis missiuis facta
 mentione eius, vel ciuium, quibus in necessitari-
 bus & defensionibus iurium & honorum, feue-
 rissime, & quidem sub grauissimis pœnis, vt Ca-
 stra Dominorum sequantur, nec stationes & ius-
 sa deserant, mandatur, & minime blanditiis, siue
 precibus, ad hoc desistuntur) wir begeren / in Fleiß
 bittende / du wollest vns zu gut / dich in Rüstung vund
 in Bereitschaft haben / ic. Et in sequenti Anno i-
 dem ad Martin. Wir bitten / du wollest in Betrach-
 tung dieser Zeit / ein Ansehen auff vns haben / vnd mit
 deiner vermöglicher Rüstung / dich in Bereitschaft
 halten / ic.

His accedit, vt habet der Kauffzettel ad 13. arti-
 culum, ¶ vbi Zolneri Episcopo ein reysigen Knecht 290
 zur Reys in Bngern geschickt / de Anno 1529. vt ta-
 ceam de aliis actibus similibus, außs Lechfeld / wi-
 der die Landgraffent. Item contra Albertum, Ele-
 ctorem Marchionem, vor Roht / ante centum An-
 nos & qui alias contigere.

Sic Anno 25. ex mandato Episcopi & Capitu-
 291 li Bambergensia, scribitur ad Matthes Zölner / ¶ sic
 cut ad alios Nobiles. so leut in Ampt Staffelstein
 sitzen haben / vt vigore eines Vertrags / suos subdi-
 tos, der Aufslag des zweinsigsten Pfennings halben/
 sistat. Qui actus possessoriū nobilitatis & liber-
 tatis, ab Episcopo & Capitulo proueniens, ita
 planus esse videtur, vt nullo prætextu obfuscarī
 possit.

Ea Franconia libertatis vsurpatio confirmatur
 per missiuam de Anno 30. ¶ des Aufschuß der Ritter 292
 schaffe / vund Sächsischen Lehensverwandten vom
 Adel (quod bene notandum) des ohrts Francken-
 land / vbi requiruntur, vt compareant Matthes
 vund Martins Erben / ic. ad consultationes com-
 munis necessitatis Franconica nobilitatis. Item
 Anno 38. iterum requiruntur Matthes / Hans
 Jörg vund Heinrich / ¶ ad conuentum nobilitatis 293
 Franconia, vel vt mittant ratificationem conclu-
 sionum conuentus, sicut alii von der Ritterschafft.
 Abbas Ebberacensis, vicinus Episcopo Bamber-
 gensi, scribit ad Matthæum, tribuendo titulum
 nobilitatis. Quod idem ab eodem fit, Anno 8.

Similiter duo Comites Ouringenses, ¶ Anno 294

23. per eiusdem titulos inuestiunt super feudis, n. 7. Et Abbas von Blanckheim in Episcopatu Bambergensi, scribit Jörg Zöllnern/ auctorem, dem Ehrbarn Bessen/ de dato 1488.
- 295 Item Hans von Eich/ zu Centunsdorff / † scribit Anno 34. ad Heirichen vnd Jörgen/ cum titulo nobilitatis, & affines eos appellando.
- Item deputati nobilitatis des Gebirgs/ scribunt ad ipsos in genere, Anno 42. † Wir befinden noch täglich/ das etlich/ so zu der Rittertschaft gehörig nit beschriben worden. Cumque dubitemus, an li. era ad vos peruenierint, mittimus vobis das gemeine Aufschreiben/ wöllen euch/ wie andere vom Adel noch täglich/ euch vor Schaden wissen zu hüen gewahnet haben. re.
- 297 Et continuata sunt omnia hæc, † vsq; dam mota est lis, & deinceps ad tempus conclusionis testimonium, atque vt ex productis patet, fere vsque ad tempus conclusionis in causa, sicque ad Annum 65. 66. 67.
- 298 Omitto hic breuitatis studio referre, † actus complures ex iussibus Ducum Saxonie, item nobilitatis Franconie, in euidentissimum testimonium assertæ quasi possessionis: imo nec ex testimoniis & depositionibus plura cumulare nitor, cū pauca quadam saltem monuisse, sufficere possit, pro latius inuestiganda rei serie, & pro significatione, ne vel affectare vel sine rationibus, sententiam meam proponere videar.
- 299 Priuilegium domus † zum Brand/ sicut nobilitatem, aut libertatem personarum & rerum aliarum, quæ non sunt de pertinentiis domus, haud infert, ita minime possidentium iura & qualitates, aliarumve rerum conditiones, vel ante 200. annos habitatarum, vel postmodum, successu temporis acquiratarum, transformare, vel immutare potest, adeo vt potest, materiam septimi articuli, vel ad ius, vel ad qualitatem possessionem libertatis, personarum & aliarum rerum patum conferre.
- 300 Video † enim id priuilegium mere reale esse, & novas qualitates inhabitantibus non tribuere.
- Actus iudiciales, de Anno 1396. item 1431. item 1471. † præter effectus sententiæ & rei iudicatæ, quos in se complectuntur, etiam quasi possessionem libertatis & nobilitatis imprimis stabiliunt atque confirmant. Cui succedit validissimum argumentum articuli decimitertii, † quod in effectu Reus non diffusetur, licet alio sensu id percipiat. Facti enim veritas sic se habet, quod tempore rebellionis rusticæ, † die ganz Bürgerschaft zu Bamberg sich zum Bawren geschlagen/ vnd Bawrisch worden: ita vt Senatus & ciues in ea rebellionem, ad suas partes & consortium quoscumque deprehendere potuerunt, tam Clerum, quam Aulicos, & alios, qui tunc non erant in albo ciuium, minis & violenta manu pertraxerint, eosque suo ordini & oneribus ciuilibus subegerint. Inde colligitur, quod illi coacti ante seditionem & coactionem, iuri ciuilitatis non fuerint subiecti, alias vel ipsi non habuissent opus relaxatione iuramentis, vel etiam necessarium fuisset, die ganze Bürgerschaft relaxari, quod neque factum, neque opus fuit, sed potius de nouo fidelitatem suo Principi iurare debuerunt.
- Quod vero Zolneri auff dem Land/ † satyrt de rer Büter vnd Leut mit Steuern/ Bets/ vnd Aufschlagung/ jedes mahls frey gewesen/ vñ wie andere vom Adel vnd in solchen Fällen mit ihnen/ als andern Adels Genossen/ alle mahl gehalten worden/ deponunt testes Actorum, 7. 9. 10. 11. 14. 15. 16. 22. 23. 25. 27. 28. & 29. quorum dicta confirmantur euidentissimo testimonio ipsius Episcopi & Capituli, † quorum mandato der Anpman vñ Rastner zu Staffelsstein scribunt ad Matthes Zöllner/ das sie sich mit denen vom Adel/ so Leut im Anp/ Staffelsstein sitzen haben/ der Aufspruch verwandt/ eius Tags zu vereinigen/ darauff sie ihre Leut fordern sollen damit dieselben dem Vertrag gemäß belegt werden. Darumb zeigen sie ihme Matthesen/ solches auch an/ re. Quo testimonio comprobatur, Episcopum & Capitulum mädasse officialibus, non vt cum rusticis, & ciuibus sich eines Tags vergleichen sollen/ sonder mit denen vom Adel/ in quem finem & propositum auch Matthes Zöllner beschriben worden/ quod nulla firmitate conuelli potest.
- Quibus accedit inconuincibile argumentum, quod † inseruit libertati à collectis, rerum & personatum Actorum, siquidem dominus Reus & prædecessores sui, ihre Ober vnd Untert. werenemmer/ Steuererschreiber/ qualis est primus testis Rei, vnd Steuer Registratur haben/ darauff solche officiales, ihren Superiore, jedes mals/ wann Steuer vorhanden/ wie bey allen Herrschaften vnd Obrigkeiten vnwidersprechlich gebräuchlich vñ herkommen/ berechnen müssen/ von vielen Jahren her gehabt vnd noch haben/ darauff in zufallenden Fällen sich gründlich zu beschneiden. Quibus locis & personis exactiones tributorum & collectarum fieri debeant. Sicut enim priuatus † tenetur ad connotationes exactorum, l. i. §. officio, de iur. & ration. distrah. leg. si statulibera. §. final. de statulibera. Ita collectarum solutio in scriptis redigenda, vt exactio nis ratio per exactores reddi possit, per not. & Bart. in L. apparitores, Cod. de exact. tribut. lib. 10. Quod autem Actorum tam personæ propriæ, quam subditorum, † eorumque bona hæctenus immunes fuerint, deprehenditur ex eo, quod ipsi, ipsorumque bona, in den Bambergischen Steuerbüchern vnd Registern nicht beschriben noch befunden werden. Cuius contrarium dominus Reus neque satis aperte ausus est in suis defensionibus asserere, nec quicquam de eo probauit, quia potius se in hac lite principaliter & potissimū fundat, ex decreto Imperii, Anni 44. sicque se defendendo, nõ agit ex usurpatione & quali possessione iuris collectandi, sed arripiendo literam illius constitutionis, ex ea solummodo sese sustentat: id quod tacite fateatur, se vel quasi possessionem iuris, siue seruitutis, exigendi collectas, ante annum 45. nunquam vsurpasse.
- Verū iuris est, quod creditur æstimis siue catastis,

309 stris, quibus bona & prædia allibrantur, vt inducant, tam pro, quam contra se præsumptiones immunitatis. Quia cum ex inspectione æstimati bona per scripta non comperiantur, non cogitur quis, pro illis onera subire. Eiusmodi enim libris creditur, & maior fides illis adhibetur, quam testibus, *Bart. in l. Titia rextores, in 2. no. de l. i. vbi dicit.*

310 potest negatiua probari & ex inspectione scripturæ: quodque probetur, aliquem non esse allibratum in ciuitate, si non reperitur in libro libræ, vel non soluisse collectam, si non reperitur in libro soluentium, *Grammat. decif. 59. n. 16. Bald. in l. fin. C. de reb. credit. Grauet. conf. 313. post na. 5. dicit, nullam meliorem probationem esse negatiuæ, quam inspectionem Actorum. Bald. in l. iustum, C. de edend.*

312 Et debet collectarum solutio & probari per scripturas, non per testes, *Bart. in l. i. num. 9. C. de apoch. publi. lib. 11. Bald. in l. 2. n. 18. vers. quero qualiter, C. de iure emphyt. & vbi Taf. & per Bart. & Dd. in l. decem, de verb. oblig. Feslaf. Grauet. in sape allegatis locis, vbi cum Bartolo transire omnes.*

313 Quantum atinet ad officium Schulteti, & item prælaturam auffs dem Münchsberg / item assessoratum am edlen Lehengericht / & alia nonnulla, quæ parum releuant, & causæ inseruiunt: tum quod isti actus indifferentes & medii sunt, qui tam per ignobiles (vt asseritur per dominum Reum) quam per nobiles expediri potuerunt; imò quæ exactis nihil certi de antiquo more & vsu hac in re haberi potest: si tamen reliquæ circumstantiæ,

314 de & quibus partim dictum, & minus est dubii, his actibus adiungantur, possunt negotio administrandi aliquid præstare. Materia 34. 35. articulorū: quod videlicet, quoties nobilitas Franconiæ, concessit suppeditare Imperii auxilium, sic jedes mal von den Zolnern / vnd ihren Hinderessen / wie von andern des Adels / dieselben Steuer eyngehahnt / eyngefordert vnd empfangen / vnd solches nicht heimlich geschriben / sonder auff offentliche vnd männiglichs wissende / des Reichs gemeine / bewilligte vnd publicirte Anlagen / vnd der Fränckischen Ritterschafft Aufschreiben.

Quantum itaque pertinet ad quasi possessionem libertatis, contra impositiones & exactiones Bambergenses in genere, iam ostensum est exactis & probatis, qualiter in præfenti facti specie, inter partes res sese habeat. Verum in auxiliis, concernentibus vsum & necessitatē communis patriæ, & singulariter ipsum Imperatorem, nemo inficias ibit, quin olim non adeo frequentes, quā nostra ætate, vsuenerint. Imò alia atque alia ratio & mos & ea colligendi, & Imperatori præsentandi obseruatus fuerit. Quantum enim constat, & intelligi potest ex recessibus Comitiorum,

315 typis excusis, 1495. sub Maximiliano Primo, & quo tempore quodammodo die gemeine Reichshülff exordium sumpserit, & collectarum exactiones per parochos, & nonnullos sibi adiunctos deputatos ex parochiis factæ, & Imperatori traditæ sunt. Deinde, Anno 1500. iterum alius modus

317 subueniendi Imperatori constitutus est, & vbi in

genere, der Ritterschafft halben im Reich sancitum, daß sie nach ihrem Vermögen auch etwas thun solt / vnd daß in einem jeglichen Stifte / Pfarrkirche oder Kloster ein Kisten gesetzt / darein das Geld / so mir frey ein Willen gegeben / geworffen / verwahrt vnd jährlich des Reichs Racht geliefert werde

In der Reichshülff contra Landfriedbrecher / de Anno 1512. & iterum habetur, quod nobilitas in genere (ac si tunc & alii nobiles immediatè contribuerint, & nondum, vigore der Landsseffen / exempti fuerint,) sich auch gutwillig erzeigen / vnd ihre Vnderthanen oder Hinderessen in solchen Anschlag ziehen / einbringen / vnd dreyen auß der Ritterschafft jedes Landts die Eynnahm befehlen / vt per ipsos ea custodiatur, & ad vsus militares postmodum exponatur. Sic & Anno 18. fit alteratio.

Anno 1542. item præscribitur alius modus & ratio colligendi à subditis, & des gemeinen Pfennings halben / vbi demū in specie nobilitati Franconiæ, Sueuiæ & Rheni, permittitur Imperatoris, & statuum, indulgetur, ein eygene Truchen vnd Eynnehmer zu verordnen. Inde conici potest, quod ea occasione die gemeine Aufschreiben der Ritterschafft / & requisitiones nobilium ad contribuendum in die Rittertruchen magis frequentata, & in vsum deducta sit.

Idem & sequentibus Comitibus Anno 44. sancitum reperitur, & postmodum, quando communita auxilia Imperatori, imprimis Anno 66. & 76. decreta sunt, & postquam nobiles, dictarum trium prouinciarum, suas arcas, siue Rittertruchen ita instituerunt, & in vsum deduxerunt, non fit earum vltior mentio.

Sed Actores nostri probarunt, & quod dictum tempore, quo permittitur Imperatoris, solche Rittertruchen zur Reichshülff / vnd gemeinen Pfennung ordinata est, videlicet Anno 42. post publicatum decretum Senatus Imperii, die Veneris post Mathæi, nobilitas Franconiæ, die Zolner auffm Bräd / Gebrüder vnd Bertern / ad contribuendum requisierunt, per hæc formalia: Wir befinden noch täglich / daß etlich / so zu der Ritterschafft gehören / nicht beschriben. (notentur hæc verba in euidentissimum testimonium, daß sich die Zolner nicht eyngetrungen / sondern daß nobilitas Franconica selbst befunden / daß etliche so zur Ritterschafft gehörig / nicht beschriben) Dieweil wir dann zweifeln / ob euch der gemeinen Anlag halben Schreiber zukommen / schicken wir / 2c. Wöllten euch / wie andere vom Adel noch täglich (scilicet beschicht) euch für Schaden wissen zu hüten / gewarnet haben. Et paulo ante, videlicet Lunæ post Kiliani, ex mandato der sechs Orth in Francken / ita scribitur ad omnes Zolneros: Wir geben euch zuerkennen / 2c. du wollest dich / auch deine Vnderthanen vnd Lehen / vermög Abschieds / versterren / zu Eulmbach / sich in dem allem / neben der Ritterschafft / gehorsam erzeigen.

Et licet in eo Recepto, siue Abschied / Principibus Imperii, & aliis superioribus, facultas exigendi & recipiendi eas collectas, à suis subditis, non

minus, quam in reliquis sequentibus decretis Imperii, permilla sit, certū tamen ex actis, adeo, vt à nemine ambigi possit, Dominum Reum, vigore eius decreti, tunc nihil vnquam ab Actoribus, & ipsorum subditis, vel exegisse, vel exigere tentasse. Quo infertur, Zolneros statim ab exordio † huius noui moris, exigendi, & Imperatori præsentandi collectas, in possessionem vel quasi, iuris, in die Rittertruhēn zulegen/pertractos esse. Si itaque sese tunc ordini nobilium ingesserunt, nil verisimilius est, quam quod statim etiam soluerint pro se & suis subditis eas collectas, in die Rittertruhēn. Si verò distulerunt, vel non contribuerunt: tunc è diuerso, validè infertur, quod sese non intruserunt.

323 Hoc fundamentum vnicum † potest detegere depositiones aulicas, quorundam, qui contrariū non erubescunt velle persuadere, contra totius nobilitatis Franconiæ scripta, & acta notoria: ab eo tempore, vsque huc.

Deinde Anno 44. ferè sub eadem forma præscribitur exactio des gemeinen Pfenninges / simul etiam decernitur, q̄ Imperator velit den Adel in Francken/nc. vñd dergleichen andere Personen/welche in den Anschlag des heyligen Reichs nicht begriffen sein/zum fürderlichsten an gelegene Maffstett/etner jeden Landsart beschreiben/vñd mit ihnen handlen lassen. Vigore huius decreti, statim eodem

324 Anno, quo publicatum, † Cæsarei Commissarii, Wilhelmus, Comes Hennenbergensis, & Ludouicus Huttenus, scripto conuocant nobilitatem Franconiæ Schwveinfurdum, dieser Steuer halben / & singulariter etiam alle Zolner auffm Brand/vt doctū per originalem missiuam, de dato Solis post Catharinæ, qui est 22. Nouembris, Anno 44. Inde factum, q̄ statim, tractato negotio cum nobilibus, etiā ambo Actores, Zolneri, suam & suorū ratā reposerūt in die Rittertruhēn/proxima septima post misericordias Domini, An. 45. nemine contradicente, nec repugnante, nisi quod Dominus Reus postmodum inceptit, prætextu proximi decreti, exigendo contributionē per inferiores suos collectores, Actoribus molestiam inferre.

325 Turbatio deprehenditur † ex Imperiali mandato de dato 17. Iunii Anno 45. Et instrumento item protestationis, eodē Anno. Et ex alio mandato Cæsareo, cuius datum vltima Octobris, Anno 47. Et ex actis in aula Imperatoris, & toto causæ processu in Camera. Concludo igitur, Actionem probatam.

An elisa?

Quæ ad elidendam Actionem, ex parte Domini Rei proponuntur, summarie, tali argumento complecti possunt. Recessus, siue constitutio de Anno 44. habet, q̄ quilibet status siue magistratus, possit eas collectas à singulis, qui sub eorum iurisdictione domicilium habent, siue resident, exigere. Sed Actores eorumq; subditi in ciuitate & Episcopatu Bambergensi domicilium habent, ibiq; iuribus ciuilibus, siue dem Bürgerrechten /

subiecti sunt: Ergo, &c. Maior propositio nihil aliud requirit, nisi vt inspiciatur dispositio dicti Recessus Spirensis, & vt intentio & finis eius constitutionis facti nostri speciei dextrè accommodetur. Minor propositio, q̄ videlicet Actores comprehendantur mit dem Bürgerrecht/sintque ciues Bambergenses, nititur variis argumentis, hinc inde conquisitis, † videlicet partim à libertate siue priuilegio domus, quā permittit Reus allein etlicher Bürgerlicher Wittenden halben / & non personas inhabitantiū, immunes esse. Item † q̄ 327 Actorū maiores, officia ciuilia gesserint, Consules, Senatores, & Assessores iudiciorū Bambergensium fuerint: Itē, † alios eius nominis & insignitorum Zolneros esse, & fuisse ciues, die auch bürgerliche Handtierung vñd Gewerß getrieben/auch bürgerliche Weiber genommen/esse vnus eiusdemq; originis cum nostris Actoribus: Item Actores habere ciuilia feuda à nobilibus Franconiæ. Item † ab 329 Episcopis, & quidē à sese ipsis ciues se nominatos. Ratisse tabulas: fuisse ciues Norimbergen. haben verschlossene Wappen gehabt/werden zu Landtäger nicht beschrieben: Geben Lehengelt/oder Handlohn in Kauffen/Sehen zum Turniere nie/sonder/als Hammermeister/beschriben.

Hæc omnia & singula, qualiter per documenta & testes probata sint, satis abundè & sollicitè à Dominis Referentibus proposita sunt. Ideoque minimè conuenit, in eo terere tempus, & aliis expeditionibus necessitati obistere. Sed in præcipua euertendæ actionis materia, in qua totius causæ vis & κρισιμότης, hoc nostro iudicio possessorio, consistere videtur, Actores videlicet contra maiorū & aliorum eius nominis ciuium morè collectarū exactioni obstrepuisse, cum tamē aliquot collectas exoluerint, & in specie Matthes Zolner/die Bürgerliche Wittleiden getragen/vt continet defensionales, præsertim 3. 6. 36. & additionales, 27. 28. 29. 30. 31. Et sic Dominum Reum esse & fuisse in quasi possessione exigendi collectas. Allegantur quædam depositiones vtriusque Rotuli testium, vt puta 23. ad 16. positional. qui aliter non deponit, † nisi, quod nunquam audiuerit, daß die 330 Zolnerische Eut jemals gestewret / weder wann man dem Adel auffgelegt / als im Türckenkrieg / da der Adel gestewret einmal oder zwey / da der Keyser auffgelegt / oder mein Herr von Bamberg / da haben die Edelleut geben/haben sie auch geben.

Et testis decimusquartus seine parentes, & auitus, † ante centum Annos, habuisse ein Gut zu 331 Dieuseß/davon sie nie kein Steuer geben / auch nie begeret worden/ausserhalb im Bawrenkrieg.

Testis 25. vt proximus: Hab auff sein Eyd † 332 weder Keyß noch Steuer darauff erfaren / es were daß seyt dem Bawren Krieg etwas darauff kommē.

Testis 26. non audiuit, † das man zu vor von den 333 Zolnerischen Underthonē Steuer gefordert / weder was seyth der Bawrenreiß geschehen / seither hat mans immer geben / er so wol / als ein ander / seines Herrn der löffelhöftisch Castner zu Nürnberg / hab ihm den Bescheid geben/wie sich die Zolnerische verhielten/

hieten/solt er sich auch verhalten. Sie aber habens geben müssen/der gleichen er auch. In de colligitur, daß jeder Underthan seyner Herrschafft/die Steuer erlegt.

334 Testis 28. dicit: † parentem ipsius habuisse bey 60. oder 70. Jahren ein Zölnerisch Gut / vnd davon nichts geben/weder was in der nechsten Steuer / de Anno 44. geschehen / da hab man die Zölnerische gestöck vnd gescheht hab Zölner die seyner wollen herausziehen/vnd ledig machen / als wol der Adel seyner/hab es aber nicht gekönt.

Et testis primus Rei, ad 5. defensionalē Er wisse sich nicht zierinnern/† daß der Zölner Underthonen jemals gefreyet gewesen/sondern was andere des Stiffts Underthonen/bey Leben Matthes vnd Matthes Datter gethon / haben ihre Hindersassen auch thun müssen.

336 Et 21. testis ibidem: nunquam audiuit † daß Zölner oder ihre Underthonen gefreyt. Ex his depositionibus (quas recensere dignum putavi, siquidem ad hoc propositum, q̄ maximi momenti est, singulariter allegantur) prætenditur: Reum probasse quali possessionem recipendi collectas, & inde pro se, & contra Actores, præsumi debere.

Sed si rectè perpendantur: non nisi de actibus, qui post tumultum rusticorum, An. 25. de quo in missiva Castners / n. 18. & aliis, quiq; lite pendente contigerunt, intelligi possunt.

In documentis Rotuli Domini Rei, nihil reperitur, quo hæ assertiones adiuuari possint. Facta igitur collatione hinc inde probatorū, ad sensum patet, Actorum testificata longe antecellere Domini Rei probationes, in hoc genere Actionis institutæ. Ideoq; actionem quidem probatā, à Reo vero non elisam.

Quid pronuntiandum.

Pro Domino Reo fortiter stringit principaliter, quod ex ipsius documentis habetur, Actorum maiores olim ciues esse nuncupatos: vt in specificatione, n. 8. Michael & Georg Zölner / dicuntur ciues, & conciuēs: Et n. 11. Duo Zölneri, Hermann vnd Friderich nominantur ciues. nu. 13. Heinz Zölner/zu der Wunderburg/pariter.

Attamen maximè considerandum venit, quod ante 100. vel 200. An. Zölneri auff dem Brand/ ab aliis Zölneris, qui ex professo semper fuerunt ciues, distinctis nominibus, facultatibus, successibus, vitæ genere, ob commercia ciuilia, statu atque possessione nobilitatis, separati fuerint, atque ad hanc litem. Et posito, q̄ ea documenta intelligenda essent de his, auffm Brand/de quo documenta non cantant: Tamen non satis video, an concludenter inferre & argumentari liceat, hoc modo: Ante centum, & retro plures Annos appellati sunt ciues: Ergo nec tunc, nec ante, vel post potuerunt fuisse in statu vel possessione nobilitatis & libertatis Franconiæ (vt taceam, q̄ ea disputatio propriè pertineat ad petitorium) cum non videam, quæ lex, quiuè iurium interpretes ita concludant. Ciuis est, ergo non nobilis: præsertim, si de tempore centum, sesquicentū, & retro

annorum, antequam ex confederatione ciuium Imperialium, & aliis quibusdam gestis, contra ciues, odium & inuidia est orta, agendum foret.

Accedit, quod ciues & municipes, † etiam ho- 337 die proprie dicuntur, qui munera & onera ciuilia ferunt, vt per dominum Correferentem ex *Liues, C. de incolis. l. 1. in l. si quis qui, n. 300. de vsucap. addo Bart. in l. fin. §. idem rescripserunt, l. 2. nu. 4. ad municipal.* Si enim non subeunt munera, † repugnat allusio 338 vocabuli, & dicuntur ciues Castellani, seu terrigenæ illius ciuitatis, castri vel terræ, *Bartol. in l. 1. n. 17. per eum textū. d. tit. ad municip.* Quod non malè applicatur nobilibus, habitantibus sub Bambergenfi, cum accessione tamen libertatis, quam habent ex consuetudine præscripta, & ab Imperatoribus confirmata. Imo & is non dicendus ciuis, † qui in albo ciuium descriptus non reperi- 339 tur, prout consuetudo vbique locorum. Quod autem nullus auff dem Brand/ im Bambergischen Bürgerbuch zu befinden / licet aliquando ex Norimberga, Koburgo & Herzog Aurach eo se contulerint, testatur extractum des Bürgerbuchs / sub num. 15. productum.

Nec nouum & inauditum est, inter ciues Bambergenfes olim fuisse nobiles. Exemplum extat inter producta Rei, n. 8. de dato 1486. vbi Hans Fortsch appellatur ciuis. Daß aber die Fortschen ein alt adelich Geschlecht/nototium est, satisque constat ex actis, vnd haben die Zölner vor 150. Jahren Leben von ihnen empfangen. Is Fortsch vocat in inuestitura Zolneros seine Bettern.

Ita nunc inter Capitulares Bambergæ existit einer von Wanbach: sed acta nominant, ein Wanbach/ciuem Bamberg. Et sic possunt Zölneri nominati fuisse ciues, sub qualitate & modo, quæ probata est, ad instar antiquissimæ nobilitatis incolentis ciuitates.

Est valde speciosum, quod secundus testis Rei, per literas siue reuersum proponit. Matthes Zöllner se appellasse ciuem. Si verò alia circumstantiæ ex actis considerantur, impossibile est, quod Matthes/vir alias discretus, ita fuerit immemor, vt se nominarit eum, scripto, qualis esse nunquā voluit: & cui non modo patens, Georg/acriter & sedulo se opposuit, verum & ipse Matthes impugnauit, qui & ob hoc tabulas rasisse dicitur. Imò, Anno 25. vom Bürger Eyd absoluiert worden / & à tot Electoribus, Principibus, & ipso Bambergenfi (vt supra recensui, & studio id nomen sæpius expressi) inter nobiles est numeratus. Vt nõ dicam de sententiis, in iudicio contradictorio obtentis.

Imò si eæ literæ diligentius perpendantur, aliter continebunt. Ita enim habet: Fatetur † Mat- 340 thes Zöllner auff dem Brand / vnd dann Martin Leher / vnd Claus Lorber Bürger zu Bamberg als curator vn̄ Vormunder. Et in fine: Auff solchs wir Matthes Zöllner / vnd auch wir Vormunder/ obbemeldtẽ vnserm Juchthern Pflicht geth̄. In qua dispositione † cum psonæ distinguntur, meritò fit, 341

- vt & epithetorum & qualitatum, debito modo, secundum circumstantias, & congruas personas, fiat relatio. Et inspiciatur, quod verisimilius est,
- 342 † aut quod plerunque fieri solet: & quæ fuerit verisimilis sententia eius, qui verba protulit, *l. in ambiguis, de regulis iuris, c. quacunq; 22. quest. 5. l. in obscuris, de regulis iuris, cap. in Canonicis, 19. distinctione.*
- Iuuat hunc intellectū, quod Fris Marschalck/ à quo istæ literæ dicuntur provenire, fuit cognatus der Böllner / vt in missiua ad 13. positionalem. Nec parum dubitatur, quales sint hæ literæ, an fide dignæ: cum nec pars, nec Iudex in originali eas vidit, vel recognouit, nec ritè productæ sint.
- Licet autem ad possessorium ego tantum intendam, tamen, si petitorium decidendum foret, in maximis difficultatibus & dubiis fluctuandum
- 343 esset: & inter cætera expendendū, An, vt ea, † quæ domini Referentes in materia præscriptionis pro Actoribus allegarunt, æque facilè pro ipsis, in obtinenda sententia, militarent, quam pro Reo: attentis præsertim fundamentis, & communi calculo *Dd. vt per Grauert. in sape allegat. consil. 111. & Festus, in d. loco, part. 4. c. 4. concluditur.*
- 344 Item, an documenta antiqua, † in quibus Brandenses denominantur ciues, tanti sint præiudicii, vt iam, vel olim, in statu nobilitatis esse vel fuisse, non potuerint.
- 345 Item, an concludenter inferre liceat: † Verisimile est, omnes ex vna stirpe descendere: Ergo per 200. & ultra annos, exceptis muneribus patrimonialibus, in pari statu & qualitate permanere.
- 346 Item, an valeat argumentum: † Consecutus est specialiter priuilegium certæ habitationis: Ergo non est nobilis.
- 347 Item, ea habitatio vel domus, † non nisi in ciues loci alienanda: Ergo recipiens primò talem conditionem, necessariò est ciuis, cum tamen possibile sit, Baronem vel Comitem, multò magis nobilem, sub ea conditione domum habere potuisse, cum ea conditio propriissimè futuros solummodò actus respiciat.
- Item, an aliqua lege, vel vniuersali consuetudine inductum, † quod gerere honores & officia, sine aliis oneribus ciuilibus, in vrbibus, deroget nobilitati.
- 348
- 349 Item, an designatio † siue registratura vnius partis, cum præiudicio, & læsione alterius, ipso in scio & inuito, præponderet aliis rationibus & probationibus validioribus.
- 350 Item, an impossibile sit, † & deroget nobilitati, cum nobilis feudum ciuile, in forma ciuili, contra id, quod hoc tempore (vt quidam asserunt, quidam verò dubitant) vilitate sit, ab alio nobili habet.
- 351 Item, an satis constet, † quod in Episcopatu Bambergensi hodie per Principem Landtäg gehalten / vnd die freye Ritterschafft des Landts Francken ad eas tractationes beschriben worden. Cum plerunque de subsidiis Principibus largiendis ibidè tractetur, in quibus nobilitas Francica non habet, quod vel impediatur, vel consentiat. Libere enim & exempti sunt, prout ex ea causa factū puto, quod & à Marchionibus Fraticis multis annis, weder Landtäg gehalten / noch die Ritterschafft darzu beschriben worden.
- Item, an releuet laudum compromissi, † inter dominum Reum, & Rotenhaimium, tanquam res inter alios acta. Item, (cum ex actis constet, Brandenses non exercuisse commercia ciuilia) an solutio dationum de vinis, † ex propriis prouentibus & decimis, in vrbe venditis, quod eo modo & nobilibus & priuilegiatis permittitur, deroget nobilitati. Vel etiam, da sie sich verheyraten zu den Hallern Pfirsingern, Castnern vnd Hegnern: quia inferiores in specie non prætexuntur. E contra verò acta docent, daß sie den von Huffsess / Bich / Seckendorff / Marschalck, Eichtenstein / Secreuter / Kreuzberg etc. gefreundt vnd geschwägert.
- Tandem, An non ad probationem communis famæ & æstimationis, plurima requirantur, quod † videlicet per alias probationes ea non condunatur, & testes super ea deponere dicant, † se à fide dignis & honestis, non autè à maleuolis audiuisse: imò quod nec sufficiat dici, † auditum esse, nisi probetur, à quibus, *Decius consil. 57. num. 4. vt sciat, utrum testes à fide dignis audierint, vel à maleuolis. Alex. consil. 50. in causa. num. 11. lib. 1. Ferrar. in for. posit. Actoris, §. final. n. 7. Dec. consil. 37. in causa, nu. 9. 10. Ias. l. non hoc, num. 10. Codic. vnde legit. Item, quod testificent, † se audiuisse à maiore populi parte, Bartol. l. de minore, §. plurimum, nu. 2. de quest. l. 2. §. eius, de testib. Alexand. consil. 59. in fin. lib. 5. & consil. 117. nu. 4. vol. 2.*
- Quodque non sufficiat dicere, sese audiuisse, † quia possit ab vno tantum audiuisse. *Mont. tract. fin. reg. c. 56. n. 2. 3. 4. Franc. Turzan. com. opin. c. 43. per tot. Ideo testes hic rationem suæ scientiæ dicant, etiam † non interrogati, præsertim super notorio, Iason l. si vero, §. qui pro Rei, num. 14. qui satisd. cog. Mont. d. loco, n. 2. 3. Productus enim super notorio, & fama, † nihil probat, nisi assignata ratione sui dicti, *Dd. in cap. veniens 1. de testib. Alexand. consil. 25. in causa. num. 6. Quin etiam vnicus testis, vel plures singulares † fidem non faciunt, nisi probent de iisdem personis, locis, tempore. Et sit causa scientiæ separata à depositione, late per Zas. consil. 3. num. 58. 59. & seqq. lib. 2. Sed sic est, vt & dominus Referens connotauit: testes nostro casu diuersimodè deponunt: quidam enim dicunt pro Actoribus, ipsos esse nobiles & pro nobilibus reputari: quidam, quod cum nobilibus connubiū contraxerint: quidam in dubio relinquunt: plerique verò Bambergensium, se aliter non scire, se ita audiuisse, se reputare eos pro ciuibus. Sed nullus cum ratione scientiæ, & dicti, loquitur. Imò ipsis refragatur totius nobilitatis Franconiæ, quorundam Electorum, Principum, Prælatorum & Comitum testimonium, qui integrius iudicant de statu nobilitatis, quam alii, qui suspitione affectionis non carent, attento etiam, quod de forma status nobilitatis, per prouinciã Franconiæ,**

conia, & non per ciuitatem solummodò, Bambergam, hic agitur. Quodque nec ibi, Bambergæ videlicet, sit communis & vniformis fama & opinio, testantur duæ quitantia, 10. Februarii An. 75. productæ, quibus confunditur asserta communis fama: fatentur enim duo Oblaier eius Capituli, his verbis: *Das der Edle vnd Ehruest Michel Zöllner An. 70. bezahlt/te.* Et sequenti An. wird Hans Zöllner per eundem titulum nobilitatis, von Oblaieren quittirt. Cum verò dominus Reus in suis cõclusionib⁹ fateatur, q̄ testes à se p̄ducti, mehrer theils Bürger zu Bâberg: Itē, nobiles auch Diensts halben daselbsten her kommen/ relinquirtur hic sano iudicio, an tali testimonio, & quatenus fides ad habendariura hic inducere, & passum hunc discutere, superfluum puto. Cicero de Orat. inquit: Homines maxime paribus aut inferioribus inuident, cum se relictos sentiunt, illos enim dolent euolasse: sed etiã superioribus inuidetur sæpe vehementer. & eo magis, si æquabilitatē cõmunis iuris, p̄stantia dignitatis aut fortunæ suæ transeunt.

362 His, inquam, ita perpensis, non satis liquidū, imò periculosum, & minimè tutum esse ꝑ puto, vt ex huius causæ actis, seruitus, siue ius ciuilitatis, Reo adiudicetur.

363 Quibus & id accedit, quod licet ex parte Rei, vt supra dixi, Extractum des Bambergischen Bürgerbuchs sit productum: tamen nec ex eo ꝑ nec alias edoctum, Brandenses vnquam in album ciuitū, sicut alii ciues Zolneri, relatos esse vel se inscribi petiisse. Item, licet aliquando Bambergæ emigrarint, ꝑ extra Episcopatum, quod aliquoties contigit, tamen nunquam weder Steuer/ Nachsteuer oder Abzug exoluisset, quod ciuib⁹ & rusticis minimè indulgetur, præsertim Bambergæ, vbi pro 100. dantur 10. fl.

364 Item, quod nullibi probatum, ꝑ Brandenburgium aliquem iuramentum ciuium, den daselbst gewöhnlichen Bürgerend/ vnquam præstitisse. Quin potius, das Marthes/ An. 25. davon absoluir̄ worden.

365 Item, postquam senferunt, ꝑ in quam consequentiam velint trahi, voluntaria ipsorum officia, & dignitates ciuiles, his postmodum sese præfici recusarunt.

366 Item, quod admodum graue nobis foret, ꝑ sententiam ferre contra sententiam. Nam ante centum annos, cum Senatus & Communitas einer Landsteuer halben (ad quod Reus & in hac causa principaliter intendit) egit contra Jörg Zöllner/ auum Actorum, vor den Bambergischen Hoffgericht/ ad duo: Primò, das er/ wie andere Innuohner vnd Bürger zu Bamberg/ sein Haab vnd Güter/ hie in der Statt/ vnd auff dem Land wöll anlegen lassen. Secundo, vt ostendat die limites seiner Behausung in Bamberg/ ne totam plateam occupet. Reus excepit, allegando suum priuilegium: Das zu/ das er kein Bürger zu Bamberg/ sondern Episcopi Landsäß/ verdiene seine Lehen/ wie andere Landsäßen. Dar auff Actoribus nichts zuerkannt/ sed absolutus Reus: ita tamen, vt domus limites doceat, medio iuramento, cum duobus sacramentalibus.

Vt taceam de duabus sententiis, sub Wenceslao & Sigismundo, Regibus Romanis obtentis. Quæ vero sit vis, & qui effectus sententiæ, & rei iudicatæ, non curo referre.

Item, quod Imperatoris multum interest, ꝑ nobilium Rittertruhē non extenuare, auch nicht zu gestatten/ in de res & personas per status Imperii in ihr Cammer Befäll einzuziehen/ vnd vnter ihr Gebührnuß der Anschlag/ vermög des Reichs Matricul/ einzumischen: vnd also Imperatori, & communi bono patriæ, solch commodum, so ihrer Mähestät an stat der Ritterdienst gelieffert werden/ auf den Händen zu ziehen.

Item, & Francorum interest ꝑ libertati, iuri, priuilegiis, & ipsorum litis pendentia in hoc non derogari. Quæ omnia deprehendi possunt ex libello der Ritter/ schaff/ contra Actores hic, in causa mandati producto, ratione eines Aufstands ihrer taxirten Anlagen. Videatur nonus articulus, & conclusio libelli: dicitur ibi, q̄ multum inter sit nobilitatis, principaliter verò Imperatoris, der Ritterdienst halben/ vnd in ander Weg/ re. petunt p̄nunciari, das Re/ schuldig/ sich wie andere freye Adels vñ Ritters Personen/ der sechs Ort Franckre. gleichmäsig zu erzeigen/ cum expensis.

Item, quod Actores, de vitando enormi damno agunt, ꝑ videlicet, de repositione status nobilitatis, in ciuilitatem, vel rusticitatem, cum amissionem libertatis, quæ non exiguam capitis diminutionem infert: sic & intuitu bonorum. Declarati enim ciues, ꝑ omnibus oneribus, der Folg/ Reich vnd jährliche Steuer/ subiciuntur, vt ipsemet Reus intrepidè asserit, in der Exceptionsschrift: Et consequenter, mit Verlust des zehenden Pfennings/ wegen der Nachsteuer vñ Abzug von alle vermög/ vnd aller Güter/ tam allodialium, quàm feudaliū: ad quod tamen nunquam obligati fuerunt. Sed dominus Reus ꝑ principaliter de lucro captando.

Licet enim recessus Spirensis ꝑ An. 44. §. vnd nemlich/ re. neminem immunem relinquat: & in §. damit aber solch/ re. solutionem collectæ solummodò in locis habitationum faciendam imponatur, tamē hoc in suis solummodò casibus accipiendum est, prout singulariter in §. demnach haben wir/ re. limitatur, ꝑ quoad nobiles Franciæ, & alios, qui sunt in possessione libertatis, vnd in den Anschlägen nit begriffen. Et §. doch sollen die gemeinen Bauwerstent/ re. in genere limitatur ita: ꝑ Das allen hohen vnd nidern Obrigkeiten/ (larē sumpta interpretatione, & de his, qui sunt in possessione libertatis Franconiæ, & subditos habent. Sunt en. correlatiua, ꝑ Unterthanen habē vnd Obrigkeit seyn: quæ iurisdictionalia maximè dignoscuntur ex debito vel indebito, der Steuer/ Folg vnd Reich) das alles an ihren Rechten/ Berechtigkeiten/ vnd alte Herkommen vnshädlich vnd vnvorgriffen seyn soll.

Et quod nemo ꝑ hac via & occasione priuandus sit suo iure & possessione, neve inde iniuriarum nascatur occasio, vnde iura nascuntur, expressis verbis statuitur in antiquis & recentissimis Imperii decretis, q̄ referre superfluum puto. Sic quæ

378 status Imperii non ꝑ nisi nudum ministeriũ, tanquam Commissarii Imperatoris, præstant, in collectione desß gemeinen Pfenningß / die auch ihret Mayestät nicht fürzugreifen: quod fauorabilior
 379 est ꝑ causa libertatis, quam seruitutis. In d. bona
 380 libera ꝑ præsumuntur, nisi probetur seruitus.

Vtque tandem finem faciam: In possessorio
 381 retinendæ, ꝑ Actori probandum est, quod tempore turbationis, & litis contestationis possederit, §. *retinendæ. ibi Ioh. Fab. §. commodum, de interd. inst. Ferrar. in form. libell. pro turb. poss. nu. 1.* Hoc enim sine controuersia sufficit, cum Reus non probat, se medio tempore possedisse: nam tunc præsumitur continuata possessio. Alias, ꝑ si Reus medio tempore possidet, Actor clandestinitatem vel violentiam probare debet, vt latè per Menoch. dict. *remed. n. 556. & sequentib.* Et ne tempus consumam allegationibus, quasdam generales theoricæ *Da. referre* sufficiat: quod videlicet in acquirenda rerum seu iurium incorporalium possessione,
 383 requirantur ꝑ animus, & congrui actus acquirentis. Item ꝑ vsus, non vi, clã, vel precario. Item, sciẽtia ꝑ & patientia aduersarii. Item, quod in hoc interdicto (casu, quod vterque probasset possessionem) is obitinet, cuius possessio conualidatur
 384 optimis actibus. Item is, ꝑ qui habet prioritatem possessionis, nisi clam, priorem possessorem
 385 in scium deiecerit. Item, ꝑ quod clandestina vel violenta possessio probatur, eo ipso, quod constat de antiquiore. Item, ꝑ melius probat & obitinet, cuius intentio magis consona est rationi, vt si vnus probet cum titulo, quia talis possessio magis iustificatur per viam rationis. Item, ꝑ fictione iuris non dicitur vterque probare, sed ille solus, qui melius probat: quia fortior probatio minus fortem eneruat. Item, ꝑ illius fundata est intentio, de iure communi, qui potestatem, & ius Imperatoris potius defendit.

391 Quod autem Actores, ꝑ possessionem vel quasi, libertatis, à seruitute, siue onere exigendi collectas, & quidem titulata, per sententiam & rem iudicatam, contra Episcopum, præsertim der Bürger vnd Landsteuer / auch Folg vnd Reiß haben / satis probarint: dominus Reus verò suis probationibus longè minus præstiterit, ex supra enumeratis actibus, satis constare puto.

392 Similiter etiam, ꝑ quoad gemeine Reichssteuer / indifferentem (cum recessus Imperii eundem modum hodie præscribant, & vna contributio in alterius locum successerit, eademque vbique sit ratio) quia & in hisce collectis, ꝑ vigore Abschiedts / attendi debet, das Recht, Berechtigtheit vnd alt. Herkommen der gemeinen Land vnd anderer Steuern / vt secundum ius & consuetudinem earum contributionum, & hæ regulentur, & exigantur. Alias verba eius constitutionis, de Anno 42. 44. erunt sine effectu: cum ibidem noua forma, ꝑ & nouus modus, qui antea nõ ita fuit obseruat⁹, videlicet, qualiter reponeda & exigeda sit pecunia, & à quibus personis, in die Rittertruh. Quo casu, vnd so viel die Rittertruh vnd gemeinen Pfenning an-

triffen / non potest, propter nouitatem eius, antiquius & consuetudo allegari: sed potius id metiendum est, ex quasi possessione vel libertatis, vel seruitutis, der jährlichen vnd gemeinen Landsteuer: & sic id referendum & intelligendum de personis & rebus, quæ aliis statibus Imperii mit Steuer nicht vnterworfen / vt colligitur ex dicto §. Doch sollen die. ibi: Sollen die Bauvren Güter so nach Sag dieser Ordnung geschest werden den Dbrigkeiten die sie zu belegen / von Alters hero in gewöhlichem Gebrauch hergebracht / anzulegen vnbenommen sondern vorbehalten werden. Ergo, à contrario sensu: Da es nicht also hergebracht / locum habet sequens verficulus, vt supra dictum: Quibus comprobatur, quod Reus, ratione der bürgerlichen Steuer vnd der Landsteuer / se malè fundet ex Abschieden / desß gemeinen Pfenningß halben, cum vix sit, quod sibi magis aduersetur, quam ipse recessus. Et sicut Actorum ꝑ quasi possessio exigendi & soluendi den gemeinen Pfenning in die Rittertruh / est antiquior, quam domini Reilicet non magno interuallo sequatæ turbationes. Ira etiam Actores iuuantur ꝑ legitima possessionis causa, titulo & autoritate, tam ipsiusmet Imperatoris, quam nobilitatis Franconiæ. Imperator enim initio harum contributionum, ꝑ Anno 44. & 397 postmodum Anno 67. per suos Commissarios Brandenses, in statum solutionis, in die Rittertruh, reposuit. Nobilitas verò ꝑ non minus ab Anno 42. 44. & vsque huc, tam se, quam Actores, in quasi possessionem der Rittertruh / mit dem gemeinen Pfenning eyngestellt. Qui, quo iure, quæ ratione sua possessione deiciendi sint, non video. Si enim præoccupatio seu præuentio, aliquo casu locũ haberet, maxime hic prout Imperatoris, & totius nobilitatis id attendi posset, cum Reus non, nisi de nouo lucro ꝑ captando, contendat. Eas, inquam, exactiones & solutiones Bambergenses, ꝑ demũ secuta sunt postulationes & extorsiones, vt ostendit protestatio Actorũ, de dato 30. Decembr. An. 45. & sic initio An. 46. alia que facta, pendente lite, subsecuta: quæ per supra deducta, meo iudicio, ꝑ turbationes verius dicenda sunt. Quæ turbationes minus, ꝑ quam agentium, Imperatoris, & nobilitatis Franconiæ anterior possessio in exigendo, recipiendo & reponendo collectam desß gemeinen Pfenningß in die Rittertruh / attendendæ erunt.

Concludo pro Actoribus, in communi forma interdicti retinendæ pronuntiandum esse: cum reuocatione attentatorum omnium. In vnũ enim finem omnia ea sunt acta. Sed causa finalis attendi debet: & regulatur actus ꝑ à fine, in quem dirigitur: *iuribus vulgaribus.* Alias enim Episcopi parum vel nihil interesset: cum in tanta urbe non desint alii ciues idonei ad iudicia. Velim tamen Episcopo retinere suum ius, da Actores (sicut alii nobiles, quorum, vt audio, plures nunc Bambergam inhabitant) Güter in der Statt in nen herten oder possedirten so in das Bürgerrecht vnt widersprechlich bishero gehörig gewesen.

In causa Nobilium Jac. von H.

Contra Ha. von Wa.

SUMMARI.

Expensas libenter compensarem. Obstat ta-
 404 men generalis regula, *† l. properandum, §. sin autem,*
C. de iudic. ca. sinem litibus, de dolo & contum. Quia vi-
 ctus victori in expensas condemnatur. Item cul-
 405 pa, *† & scientia iuxta causæ litigandi:* quam hoc
 loco victus habere potest, ex sententia & re iudi-
 cata, vt dictum. Ex quieta possessione, vel quasi,
 406 libertatis aduersarii. Ex geminatis Cæsareis *†*
 mandatis pœnalibus, ante licem cœptam, & aliis
 actibus, præsertim protestatione Actorum, & do-
 cumentis, tunc Reo exhibitis, vt per tradita Do-
 ctorum in locis allegatis per Menoch. *remed. 3. n. 656.*
& seqq. Si tamen compensationis iuxta rationes
 hoc casu adesse visum fuerit, quarum Lanfrancus
 quasdam recenset, in *praxi c. 11. de expens. n. 3.* nec mi-
 hi id displicebit.

Ad pœnas mandatorum quod attinet, licet
 per tradita Doctorem, in locis passim allegatis
 per Menoch. *remed. 3. n. 603. vsque 663.* non immerito
 dubitetur, quid statuendum: Placet tamen
 Dominorum Referentum sententia, vt id silen-
 tio prætereatur.

Saluo.

Aliud, in eadem causa.

Ex argumentis, vt per Referentes, dicit, Zol-
 neros ciues esse. Satis imprudenter ex quibus-
 dam dictis testium partialium & singulorum,
 (vt alii) Iuris præsumptionem esse pro Reo, quæ
 non est elisa per Actores. Ideo absoluit Reum ex
 Abschied An. 44. vult progredi in petitorio cum
 Referente. Putat officium Iudicis, *†* præsertim
 hoc iudicio, requirere, vt lis p̄cidatur: maxime cū
 407 & possessoriū *†* cū petitorio liquidatū decidi pos-
 sit, *c. cum dilectus c. cum Ecclesia Sutrina. c. cum super, de*
 408 *caus. poss. & prop. ne nimirum *†* causæ continentia*
 distrahat. *l. nulli. vbi Ias. n. 3. Cod. de iudic. Bartol. in l.*
naturaliter. §. nihil commune. n. 17. ad fi. vbi Iason n. 180.
Ripa n. 81. de acquir. poss. Ferrar. in form. lib. de turbat. pos-
 409 *sess. verb. ad cassandum. n. 8. præsertim si nulla (vt &*
 hic factum *de se, *†* petitorio non ingerendo aut*
 intromittendo, vt loquuntur, protestatio inter-
 ponatur. *Ias. in d. §. nihil commune. Boer. decision. 238.*
n. 5. versic. & hoc cum protestatio. Vult clausulam re-
 410 *feruatoriam omittere. In reliquis, vt Referentes.*

D. S. Petitionem libelli *†* inspiciendam, *Ias. §.*
omnium. institut. de action. nu. 129. Dec. consil. 62. vol. 2.
Mynsing. respons. 25. n. 2. Sed hic ita petitur: Ergo,
&c. l. vnica. C. vti possid. l. 1. §. Interdictum. ff. eod. Myn-
 411 *sing. respons. 26. n. 1. Contard. in ampliat. n. 59. l. vnica. C.*
si de moment. Hostiens. de caus. poss. & propr. n. 3.

D. L. Possessorio actum, Probatam nobilita-
 tem, sed nō quoad Franconiæ nobilitatem. Ideo
 dicit, eam non probatam. Concludit cum Refe-
 rentibus, compensatis expēsis, & adiecta clausula
 referuatoria priuilegiorū, vt Dominus Referens.

D. N. Concludit cum Q. in principali posses-
 412 sorio, &c. Et Reo demum *†* iniungendam pari-
 tionem Mandatorum, sub euentuali solita.

D. C. Cum Referente.

D. S. Cum Correferente.

- 1 Actio reali, hoc casu, quare agi non possit. Nec a-
ctioe personali num. 2.
- 3 Actio personalis contra successorem singularem, nul-
lo modo locum habere potest. & num. 7. 22. Limi-
tatur num. 23. Sed reali actione ad ipsa bona agio-
tur. vt num. 24. & seqq.
- 4 Causa petendi, siue medium concludendi, in libellis
exprimendum est.
- 5 Narratio, qua non proportionatur conclusioni, viciae
libellum.
- 6 Iudicis officium non presupponit obligationem.
- 8 Libellus regulariter ineptus dicitur, quando ex eo non
concluditur ius agendi.
- 9 Sententia super inepto libello lata, est ipso iure nulla
etiam parte non opponente: Nec Iudex appellatio-
nis talem sententiam reformare potest, sed necessa-
rio super nullitate pronunciare debet. num. 10.
- 11 Officium iudicis est latissimum, competique ex mera
aquitate, vbi obligatio deficit.
- 12 Probatio vltior quare hic iniungenda non sit.
- 13 Is, cui per diuisionem res vel bona obuenerunt, debitum
hoc, siue annuam pensionem, cuius nomine Actori
alia quadam pensio per N. arrestata est, solus exolve-
re tenetur, neque illud in damnum cohæredis sui,
vel denegare vel differre potest.
- 14 Actio personalis vt puta, Condictio ob causam,
causa non secuta, vel condictio ex l. 2. C. de rescind.
vendit. danda erit cohæredi Actori, contra alterum
hæredem, in mora existentem, vel reuientem. &
numero 15. Ratio eius numero 16.
- 16 Diuisio bonorum vel rerum, est instar emptionis, &
permutatio quadam, habetque vim transactionis:
Vnde præscriptis verbis Actio competere potest, ex
Theilzettel tanquam ex contractu inominato.
num. 17.
- 18 Emptor rei obligatæ, in pari quodammodo conditio-
ne, cum suo authore, siue venditore censeri de-
bet.
- 19 Successor singularis, vbi constat rem vel fundum cer-
to onere esse obligatū, etiam conueniri potest. Cum
res transeat cum suo onere.
- 20 Emptor fundi, quod non teneatur ex personali obliga-
tione, ad præstationem frumenti, quando hoc pro-
cedit.
- 21 Pensio si super aliquo fundo constituitur, tunc fundus
dicitur obligatus, & ad quemcumque fundus tran-
sit, & onus.
- 28 Actio personalis in rem scripta, transit etiam in sin-
gularem eius, cui competit.
- 29 Actiones in rem scripta quæ, & n. 31.
- 30 Iudicium officium in rem scriptum est, quoties aequitas
dicat, vt detur in successorem.
- 32 Successor singularis, vel tertius à quibus possunt con-
ueniri, & n. 33.
- 34 Fundus transit cum sua causa & onere, n. 21.